

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA
STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA
STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA ŘEMESEL A SLUŽEB

STRAKONICE

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Obor:

23-41-M/01 STROJÍRENSTVÍ

Zaměření:

Počítačová grafika a CNC technika

Strakonice 2025

Obsah:

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
PROFIL ABSOLVENTA.....	6
Očekávané výsledky vzdělávání.....	7
Uplatnění absolventa	13
CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	14
Organizace vzdělávání	15
Vzdělávací oblast a obsah vzdělávání	16
PODMÍNKY REALIZACE ŠVP	21
Materiální zajištění výuky	21
Personální zajištění výuky.....	23
Charakteristika spolupráce se sociálními partnery při realizaci ŠVP	24
Organizace praktického vyučování	25
Odborná praxe	26
Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci	26
Organizační podmínky	27
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	28
Občan v demokratické společnosti.....	28
Člověk a svět práce.....	29
Člověk a životní prostředí	29
Člověk a digitální svět.....	30
Stručný přehled začlenění průřezových témat.....	31
Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP	34
Učební plán po ročnících.....	36
Přehled zařazení odborné praxe.....	37
Přehled využití týdnů.....	37
Poznámky k učebnímu plánu	37
UČEBNÍ OSNOVY	39
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	39
ANGLICKÝ JAZYK	51
OBČANSKÁ NAUKA.....	71
DĚJEPIS.....	78
MATEMATIKA.....	84

FYZIKA	97
CHEMIE A ZÁKLADY EKOLOGIE	103
TĚLESNÁ VÝCHOVA	108
INFORMATIKA	114
EKONOMIKA	120
TECHNICKÉ KRESLENÍ	125
DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE	130
MECHANIKA.....	132
STROJNÍ SOUČÁSTI	141
TECHNICKÉ MATERIÁLY	144
CAD SYSTÉMY	148
STROJÍRENSKÁ TECHNOLOGIE.....	155
KONTROLA A MĚŘENÍ.....	167
STAVBA A PROVOZ STROJŮ.....	172
ELEKTROTECHNIKA	180
AUTOMATIZACE	187
PRAXE.....	192
TECHNOLOGICKÁ CVIČENÍ CAD	198
KONSTRUKČNÍ CVIČENÍ CAD	202
PRAXE CAD-CAM.....	207
ODBORNÁ KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYKU	213
APLIKOVANÁ MATEMATIKA.....	218
HODNOCENÍ ŽÁKŮ.....	221
VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKE SE SVP A NADANÝCH	223
Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí.....	223
Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků.....	225
ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ	228

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Střední škola řemesel a služeb
Strakonice, Zvolenská 934

Adresa školy: Zvolenská 934, 386 01 Strakonice

Zřizovatel: Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76, České Budějovice

IČ: 70890650

Název školního vzdělávacího programu: Strojírenství
Kód a název oboru vzdělání: 23–41–M/01 Strojírenství
Stupeň poskytovaného vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma studia: 4 roky, denní studium
Jméno ředitele: Ing. Miloslav Pileček

Kontakty pro komunikaci se školou

telefonní číslo: +420 383 411 611

e-mailová adresa: info@ssst.cz

adresa webu: www.ssst.cz

Platnost dokumentu

Platnost dokumentu od 1. 9. 2025

Účinnost od: 1. 9. 2025

Schváleno školskou radou dne 28. 8. 2025 (online)

Číslo jednací: 373/SPŠ/2025

Schválil: ředitel školy Ing. Miloslav Pileček

V Strakonících dne 28. 8. 2025

Vyšší odborná škola, Střední
průmyslová škola a Střední
odborná škola řemesel a služeb,
Strakonice, Zvolenská 934
IČ 72549581 DIČ CZ72549581

Ing. Miloslav Pileček
ředitel školy
(razítko školy)

Tento školní vzdělávací program je zpracován v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání 23-41-M/01 Strojírenství.

Školní vzdělávací program je uveřejněn na <https://www.ssst.cz/dokumenty> a je současně k dispozici k nahlédnutí v sídle školy.

Školní vzdělávací program pro obor vzdělání 23-41-M/01 Strojírenství, zaměření Počítačová grafika a CNC technika, je vydán ředitelem školy jako základní pedagogický dokument pro realizaci středního vzdělávání s maturitní zkouškou v denní formě vzdělávání.

PROFIL ABSOLVENTA

Název školy:	VOŠ, SPŠ a SOŠ Strakonice
Název školního vzdělávacího programu:	Strojírenství
Kód a název oboru:	23–41–M/01 Strojírenství
Zaměření:	Počítačová grafika a CNC technika
Dosažený stupeň vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Kvalifikační stupeň EQF:	4
Délka a forma studia:	4 roky, denní studium

Způsob ukončení a potvrzení dosaženého vzdělání:

Absolvent získá složením maturitní zkoušky střední vzdělání s maturitní zkouškou. Obsah a organizace maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem. § 77, § 78 a § 79 zákona 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění a dalších prováděcích předpisů. Dokladem je vysvědčení o maturitní zkoušce.

Očekávané výsledky vzdělávání

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvláště studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně svých zkušeností i zkušeností jiných lidí; – sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;

- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí; – mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaújatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje; – uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu; – podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat své osobnostní a odborné předpoklady pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady; – umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenské a zprostředkovatelské služby jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, se svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, efektivně hospodařit s financemi, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn., že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Odborné kompetence

a) Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;

- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik;
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce);
- byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout.

b) Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn., aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména organizace;
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).

c) Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., aby absolventi:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;
- nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

d) Navrhovat a konstruovat strojní součásti, mechanismy a části strojů, nástroje, nářadí, přípravky a jiné výrobní pomůcky, volit prvky technologického vybavení pracovišť apod. a navrhovat jejich umístění, tzn., aby absolventi:

- navrhovali základní druhy spojů a volili spojovací součásti, navrhovali strojní součásti k přenosu pohybu, potrubí a armatury a jiné konstrukční prvky strojů a zařízení;
- zpracovávali návrhy jednoduchých tekutinových mechanismů sestavených ze standardních prvků;
- konstruovali jednoduché řezné nástroje, nástroje ke tváření, jednoduché přípravky, měřidla a jiné výrobní pomůcky;
- volili pro strojní součásti a nástroje vhodné materiály, druhy polotovarů, druhy a rozměry předvýrobků; u kovových materiálů předepisovali jejich tepelné zpracování, povrchovou úpravu apod.;

- četli a vytvářeli výkresy součástí, výkresy sestavení, schémata a jiné produkty grafické technické komunikace používané ve strojírenství; orientovali se v jednoduchých stavebních výkresech a jednoduchých elektrotechnických schématech;
- zpracovávali k výkresům součástí a sestavení další navazující konstrukční dokumentaci;
- dimenzovali základní druhy spojů, strojních součástí, potrubí a armatury, konstrukce a jiné konstrukční prvky strojů a zařízení, kontrolovali jejich namáhání a deformace;
- uplatňovali zásady technické normalizace a standardizace, využívali při řešení technických úloh normy, strojírenské tabulky a jiné zdroje informací.

e) Navrhovat způsoby, technická zařízení, nářadí, nástroje, výrobní pomůcky a technologické podmínky k přeměně surovin, předvýrobků a polotovarů na strojírenské výrobky, tzn., aby absolventi:

- navrhovali technologické postupy hotovení součástí a postupy montáže jednodušších podskupin či výrobků;
- vytvářeli popisy jednotlivých technologických operací pro výrobu jednoduchých součástí;
- určovali stroje, zařízení, komunální nástroje, nářadí, měřidla a další výrobní pomůcky pro uskutečnění jednotlivých technologických operací;
- navrhovali základní koncepci jednoduchých operačních nástrojů, nářadí, měřidel a dalších výrobních pomůcek;
- stanovovali technologické podmínky pro operace obrábění, tváření, tvarování (plechy, tyče apod.), odlévání, svařování, tepelné zpracování apod.;
- určovali pomocné a provozní materiály a hmoty potřebné k uskutečnění předepsaných technologických operací;
- vytvářeli programy pro vykonávání jednodušších pracovních operací na číslicově řízených strojích.

f) Navrhovat systémy péče o technický stav strojů a zařízení, způsoby zjišťování jejich technického stavu, postup práce při jejich revizích, údržbě a opravách, tzn., aby absolventi:

- zpracovávali v souladu se servisní a provozní dokumentací strojů a zařízení plány jejich ošetřování a údržby;
- navrhovali s použitím servisní dokumentace strojů a zařízení způsoby zjišťování jejich technického stavu či závad;
- vedli záznamy o provozu, údržbě a opravách strojů a zařízení;
- zpracovávali údaje pro objednávky potřebných náhradních dílů a komponent strojů a zařízení.

g) Měřit základní technické veličiny, tzn., aby absolventi:

- používali měřidla a měřicí přístroje, vhodně aplikovali běžné způsoby kontroly a měření základních technických veličin;
- měřili délkové rozměry, úhly, tvary, vzájemnou polohu ploch a prvků součástí a jakost jejich povrchu;

- prováděli zkoušky mechanických vlastností technických materiálů, jednoduché zkoušky jejich technologických vlastností, zkoušky vlastností provozních hmot a materiálů, kontrolu strojních součástí a nástrojů a podíleli se dílčími měřeními na komplexních měřeních a zkouškách strojů a zařízení;
- vyhodnocovali výsledky uskutečněných měření a zpracovávali o nich záznamy a protokoly.

h) Využívat prostředky digitální technologie pro podporu efektivní práce, tzn., aby absolventi:

- využívali aplikační programy pro podporu konstrukční přípravy výroby;
- využívali aplikační programy pro podporu technologické přípravy výroby;
- využívali aplikační programy pro podporu péče o technický stav strojů;
- prezentovali myšlenky a návrhy s využitím digitálních technologií.

Uplatnění absolventa

Absolvent technického oboru strojírenství je připravován do středních, technicko-hospodářských funkcí, nebo jim obdobných, přímo v oboru strojírenství. Současně se může uplatnit i v oborech příbuzných oboru strojírenství, popřípadě i v oblasti mezioborové – technické. Může nalézt uplatnění jako konstruktér – projektant či technolog ve výrobním procesu. Stejně tak se může uplatnit při organizaci provozních činností, v obchodně technických službách i v oblasti péče o provozuschopnost strojů. Absolvent může zastávat činnosti související s metrologií ve strojírenství na specializovaných pracovištích kontroly a měření součástí. Zcela jistě nalezne uplatnění ve všech oblastech souvisejících s moderními strojírenskými provozy.

Příklady pracovních pozic, na kterých se může absolvent uplatnit v praxi: konstruktér, technolog, mistr ve výrobě, dispečer, dílenský plánovač, kontrolor jakosti, technik investic a inženýrství, technický manažer provozu, pracovník systémů kvality, metrolog, kontrolor jakosti, konstruktér, technolog, programátor CNC strojů, konstruktér nástrojů a přípravků, mistr ve výrobě, výrobní dispečer, vedoucí provozu, dílenský plánovač, zkušební technik, technik měření, pracovník racionalizace výroby, logistik, montážní technik, servisní technik, manažer prodeje a další.

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací program vymezuje cíle, obsah a organizaci vzdělávání tak, aby absolventi byli připraveni na výkon odborných technicko-hospodářských činností ve strojírenství a zároveň na další vzdělávání.

Vzdělávání klade důraz na:

- propojení teoretické výuky s praktickým uplatněním,
- rozvoj klíčových a odborných kompetencí,
- využívání digitálních technologií,
- dodržování zásad BOZP,
- spolupráci se sociálními partnery.

Strojírenství zahrnuje soubor činností, profesí a technických zařízení, které se zaměřují na návrh, výrobu, montáž, provoz a údržbu strojních součástí, strojů a technologických celků. Strojírenská výroba je jedním ze základních pilířů průmyslu a podílí se na zajištění technických a výrobních potřeb napříč mnoha odvětvími národního hospodářství.

Těžišťem oboru je zpracování technických materiálů, zejména kovů a jejich slitin, a jejich přeměna na funkční výrobky pomocí tradičních i moderních technologických postupů, jako jsou obrábění, tváření, svařování, montáž či automatizovaná výroba. Nedílnou součástí je také technická dokumentace, měření, kontrola kvality a využívání digitálních technologií při návrhu i výrobě.

Strojírenství je úzce propojeno s rozvojem nových technologií, efektivním využíváním energie, automatizací a robotizací výrobních procesů. Důraz je kladen na hospodárnost, přesnost, bezpečnost práce a ochranu životního prostředí. Absolventi oboru nacházejí uplatnění v širokém spektru průmyslových podniků, kde se podílejí na tvorbě, provozu a inovaci technických zařízení a výrobních systémů.

Organizace vzdělávání

Délka a forma vzdělávání

- 4 roky v denní formě.

Dosažený stupeň vzdělání

- střední vzdělání s maturitní zkouškou
- kvalifikační úroveň EQF 4

Přijímání ke vzdělávání se uskutečňuje podle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění, a podle prováděcích právních předpisů.

Uchazeč splňuje:

- podmínky stanovené právními předpisy pro přijímání do oborů středního vzdělávání s maturitní zkouškou,
- podmínky zdravotní způsobilosti uchazeče ke vzdělávání v daném oboru podle platného nařízení vlády o soustavě oborů vzdělání (prokázání zdravotní způsobilosti není nutné).

Způsob ukončení vzdělávání, potvrzení dosaženého vzdělání a kvalifikace

Maturitní zkouška; dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem.

Profilová část maturitní zkoušky

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky

- z českého jazyka a literatury konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky;
- ze zkoušky z cizího jazyka konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky, pokud si žák z povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky zvolil cizí jazyk;
- z odborné zkoušky Stavba a provoz strojů (ústní zkouška)
- z odborné zkoušky Strojírenská technologie (ústní zkouška)
- Praktická zkouška (maturitní práce s obhajobou)

Nepovinné zkoušky profilové části maturitní zkoušky:

- odborná zkouška CAD systémy (ústní zkouška)
- odborná zkouška Praxe CAD-CAM (ústní zkouška)

Vzdělávací oblast a obsah vzdělávání

Vzdělávací program je koncipován ve dvou rovinách. Jednu tvoří všeobecně vzdělávací základ se zastoupením všeobecně vzdělávacích předmětů, který je povinný pro všechny žáky středních odborných škol, druhou část představuje učivo odborných předmětů, jehož snahou je přispět k dobré připravenosti žáků pro praxi.

Mezi všeobecně vzdělávacími předměty jsou zastoupeny český jazyk a literatura, cizí jazyk, dějepis, občanská nauka, tělesná výchova, fyzika, chemie, ekonomika a informatika.

Odbornou složku vzdělávání tvoří předměty v oblasti projektování a konstruování, strojírenské technologie a stavby a provozu strojů, kde žáci získají potřebné kompetence důležité pro praxi, seznámí se nejen s teoretickými poznatky, ale naučí se konstruovat pomocí nejnovějších softwarových produktů, programovat CNC stroje, zásadám řízení jakosti a metrologie a především se naučí v rámci předmětu praxe obsluhovat jednotlivá strojírenská zařízení.

Jazykové vzdělávání a komunikace

Jazykové vzdělávání rozvíjí především komunikativní dovednosti žáků a vede je ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu v českém i cizím jazyce. Žáci se učí účelně pracovat s textem jako se zdrojem informací i jako s prostředkem myšlení, učení a komunikace. Vzdělávání podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti a schopnosti porozumět různým typům textů, kriticky je hodnotit a využívat v osobním, studijním i profesním životě.

Jazykové vzdělávání přispívá k rozvoji sociálních a komunikačních kompetencí, učí žáky vstupovat do mezilidských vztahů, spolupracovat s ostatními a účinně se dorozumívat v různých situacích, včetně odborného a pracovního prostředí. Zprostředkovává také poznání kulturních, společenských a historických hodnot a rozvíjí schopnost orientace v informačním a mediálním prostoru.

Jazyk jako základní nástroj myšlení podporuje rozvoj kognitivních schopností, logického a kritického myšlení a přispívá k tříbení jazykového i estetického cítění. Jazykové vzdělávání se tak podílí na celkové kultivaci osobnosti žáka a podporuje jeho schopnost celoživotního učení. Výuka cizích jazyků zároveň napomáhá lepšímu porozumění jiným kulturám a národům a rozšiřuje možnosti uplatnění žáků v odborném i společenském životě.

Společenskovední a ekonomické vzdělávání

Společenskovední a ekonomické vzdělávání je realizováno především v předmětech základy společenských věd, dějepis a ekonomika a dále je průběžně doplňováno v dalších předmětech. Směřuje k rozvoji historického, občanského, právního a ekonomického vědomí žáků a k porozumění společenským procesům v jejich širších souvislostech.

Vzdělávání rozvíjí historické vědomí žáků tak, aby na základě poznání minulosti dokázali lépe porozumět současnosti a jejím problémům. Žáci jsou vedeni k orientaci ve společnosti, v demokratickém politickém systému a v soudobém světě a k uvědomění si vlastní role a odpovědnosti v osobním, občanském i pracovním životě. Součástí vzdělávání je i rozvoj právního vědomí, mediální gramotnosti a schopnosti kriticky posuzovat informace z různých zdrojů.

Významnou součástí vzdělávání je oblast filozofie a etiky, která přispívá k utváření hodnotového systému žáků, k rozvoji kritického myšlení, tolerance a odpovědného jednání. Ekonomické vzdělávání směřuje k pochopení základních principů fungování tržní ekonomiky, k orientaci v hospodářských a finančních otázkách a k přípravě žáků na uplatnění v pracovních a pracovněprávních vztazích.

Vzdělávání podporuje také porozumění vztahům mezi člověkem, společností, ekonomikou a přírodními podmínkami. Žáci jsou vedeni k odpovědnému využívání přírodních zdrojů, k ochraně životního prostředí a k uplatňování principů udržitelného rozvoje, a to nejen jako občané, ale i jako budoucí pracovníci v technických oborech.

Matematické vzdělávání

Matematické vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci uměli využívat matematických vědomostí a dovedností v praktickém životě (při řešení běžných situací vyžadujících efektivní postupy). Matematické vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dokázali využívat matematické vědomosti a dovednosti v praktickém životě, zejména při řešení běžných situací vyžadujících efektivní postupy výpočtu a základní poznatky o geometrických útvarech, a aby byli schopni aplikovat matematické poznatky a postupy v odborných předmětech a technické praxi.

Žáci se učí číst s porozuměním matematický text, získávat, vyhodnocovat a interpretovat informace z různých zdrojů (grafů, diagramů, tabulek a digitálních zdrojů), podrobovat je logickému rozboru a zaujímat k nim stanovisko. Jsou vedeni k přesnosti a preciznosti ve vyjadřování i v pracovních činnostech a k účelnému využívání odborné literatury, digitálních technologií, kalkulačtoru a rýsovacích pomůcek.

Vzdělávání směřuje k utváření pozitivního vztahu k matematice a k pochopení jejího významu a uplatnění v odborné praxi, k rozvoji důvěry ve vlastní schopnosti, samostatnosti, odpovědnosti a k motivaci k celoživotnímu učení.

Přírodovědné vzdělávání

Přírodovědné vzdělávání se realizuje především v předmětech fyzika a chemie. Směřuje k tomu, aby si žáci vytvořili ucelené a funkční pojetí přírodních jevů, zákonů a souvislostí a dokázali získané poznatky uplatňovat v odborných předmětech, v technické praxi a v dalším profesním životě, zejména v oblasti strojírenství.

Výuka vede žáky k pozorování a zkoumání přírodních jevů, k provádění pokusů, měření a experimentů, k práci s výsledky pozorování a k jejich vyhodnocování. Žáci se učí vyhledávat informace z různých zdrojů, kriticky je posuzovat, zpracovávat a formulovat na jejich základě závěry.

Součástí vzdělávání je také porozumění postavení člověka v přírodě, základním ekologickým souvislostem a vlivu fyzikálních a chemických procesů a látek na životní prostředí, zdraví a bezpečnost člověka. Žáci jsou vedeni k odpovědnému chování v technické praxi, k dodržování zásad ochrany životního prostředí a bezpečnosti práce.

Vzdělávání přispívá k utváření pozitivního vztahu k přírodě, k přírodovědnému poznání a k pochopení významu přírodních věd pro technický rozvoj společnosti. Zároveň podporuje samostatnost, odpovědnost a motivaci žáků k celoživotnímu vzdělávání v této oblasti.

Estetické vzdělávání

Estetické vzdělávání přispívá k všestrannému rozvoji osobnosti žáka a k utváření jeho hodnotového systému. Směřuje ke kultivovanému jazykovému a osobnímu projevu, k rozvoji vnímavosti, tvořivosti a schopnosti reflektovat estetické podněty v každodenním i pracovním životě. Zároveň formuje vztah žáků k materiálním a duchovním hodnotám společnosti.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby ve svém životním stylu uplatňovali estetická hlediska, chápali význam umění a kultury pro rozvoj člověka a společnosti, dokázali vnímat umělecká a kulturní díla a byli tolerantní k různým podobám estetického cítění a kulturního projevu. Součástí vzdělávání je také uvědomění si vlivu prostředků masové komunikace a digitálních médií na utváření vkusu, hodnot a kulturních postojů.

Estetické vzdělávání podporuje rozvoj komunikačních dovedností, kritického myšlení a schopnosti vyjadřovat vlastní názory a postoje. Nepřímo přispívá i k profesní přípravě žáků, zejména k rozvíjení smyslu pro kvalitu práce, estetickou úroveň technických řešení a kulturu pracovního prostředí.

Vzdělávání prostupuje všemi vzdělávacími oblastmi, výrazně se však realizuje především v českém jazyce a literatuře, cizích jazycích, občanské nauce a dějepisu.

Vzdělávání pro zdraví

Péče o vlastní zdraví a tělesnou zdatnost

Vzdělávání v oblasti péče o vlastní zdraví a tělesnou zdatnost je zaměřeno na podporu fyzického i psychického zdraví žáků, na vytváření pozitivního vztahu ke zdravému životnímu stylu a na rozvoj tělesné zdatnosti, odolnosti a volných vlastností. Směřuje k tomu, aby si žáci uvědomovali význam pohybu, aktivního odpočinku a prevence zdravotních rizik v osobním i profesním životě.

Cílem vzdělávání je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro péči o vlastní zdraví, učít je vyrovnávat se s jednostrannou pracovní zátěží, stresem a nedostatkem pohybu, které jsou typické i pro technická povolání. Důraz je kladen na rozvoj fyzické kondice, správných pohybových návyků a na získání kladného vztahu k pravidelné pohybové aktivitě.

Vzdělávání se realizuje především v tělesné výchově, ale prostupuje i dalšími předměty a vzdělávacími oblastmi. Praktické dovednosti a návyky jsou dále rozvíjeny na sportovních kurzech a při dalších pohybových a školních aktivitách organizovaných školou.

Prevence sociálně patologických jevů

Prevence rizikového chování je součástí minimálního preventivního programu školy a je realizována průběžně během celého vzdělávání. Program je zaměřen na podporu zdravého životního stylu, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, posilování pozitivních mezilidských vztahů a vytváření bezpečného a podporujícího klimatu školy.

Účelem prevence je předcházet výskytu sociálně patologických jevů, zejména zneužívání návykových látek, rizikového chování, šikaně a dalším formám ohrožení zdraví a bezpečnosti žáků. Program se zaměřuje na osobnostní a sociální rozvoj žáků, podporu odpovědnosti za vlastní jednání a schopnost spolupráce.

Minimální preventivní program je realizován formou besed, přednášek a seminářů, individuálních a skupinových rozhovorů, spolupráce s rodiči, pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími odbornými institucemi a organizacemi.

Vzdělávání pro zdraví, bezpečnost a ochranu člověka

V rámci vzdělávání je pozornost věnována také ochraně člověka za mimořádných situací, zásadám bezpečného chování, protidrogové prevenci a poskytování první pomoci. Žáci se seznamují se zásadami osobní a pracovní bezpečnosti, odpovědností za své zdraví i zdraví druhých a s postupy při úrazech a krizových situacích.

Tato oblast není omezena pouze na tělesnou výchovu nebo přírodovědné předměty, ale prostupuje celým vzdělávacím programem školy, včetně odborných předmětů a praktického vyučování. V rámci společenskovedních a ekonomických předmětů se žáci seznamují s právy a povinnostmi v oblasti ochrany zdraví, zabezpečením v nemoci nebo při úrazu a s odpovědností jednotlivce v pracovním i občanském životě.

Praktické dovednosti, zejména v oblasti první pomoci, jsou rozvíjeny nejen ve výuce, ale také na sportovních kurzech a při dalších aktivitách organizovaných školou.

Informatické vzdělávání

Informatické vzdělávání je zaměřeno na rozvoj digitální kompetence žáků tak, aby byli schopni bezpečně, kriticky a tvořivě využívat digitální technologie při studiu, v odborné praxi i v běžném životě. Žáci si osvojují základní dovednosti při práci s digitálními zařízeními, operačními systémy a aplikačním programovým vybavením. Důraz je kladen na rozvoj informatického myšlení, schopnost řešit problémy s využitím digitálních technologií a orientaci v digitálním prostředí. Součástí vzdělávání je odpovědné a etické používání digitálních technologií, dodržování zásad kybernetické bezpečnosti, ochrany osobních údajů a autorských práv. Žáci jsou vedeni k cílenému využívání moderních digitálních nástrojů, včetně nástrojů umělé inteligence, při práci s informacemi a řešení odborných úloh. Informatické vzdělávání je realizováno v samostatném předmětu Informatika i průběžně v dalších, zejména odborných předmětech, včetně práce s CAD systémy v oblasti strojírenství.

Odborné vzdělávání

Odborné vzdělávání v oboru Strojírenství tvoří základ odborné přípravy žáků a směřuje k osvojení teoretických znalostí, praktických dovedností a profesních postojů nezbytných pro uplatnění v oblasti strojírenské výroby, konstrukce, technologie a technického řízení. Cílem odborného vzdělávání je připravit žáky na výkon kvalifikovaných technicko-hospodářských, technologických a technických činností a na další studium nebo profesní rozvoj.

Odborné vzdělávání je realizováno prostřednictvím odborných teoretických předmětů, odborných cvičení a praxe a je úzce provázáno s využíváním moderních technologií, digitálních nástrojů a postupů běžně používaných ve strojírenské praxi.

Základ odborných znalostí a porozumění technickým principům je rozvíjen v předmětech **technické materiály, mechanika, elektrotechnika, automatizace a stavba a provoz strojů**, ve kterých se žáci seznamují s vlastnostmi materiálů, fyzikálními a technickými zákonitostmi, principy funkce strojů a zařízení, základy elektrotechniky a automatizovaných systémů.

Schopnost číst, vytvářet a využívat technickou dokumentaci a technické modely je rozvíjena zejména v předmětech **technické kreslení, deskriptivní geometrie a strojní součásti**, kde žáci získávají dovednosti v oblasti technického zobrazování, prostorové představivosti, konstrukčního myšlení a navrhování strojních částí.

Technologické a výrobní kompetence jsou rozvíjeny v předmětech **strojírenská technologie, kontrola a měření, stavba a provoz strojů**, které žákům umožňují porozumět technologickým postupům, volbě vhodných výrobních metod, kontrole kvality a zásadám provozu a údržby strojních zařízení.

Významnou součástí odborného vzdělávání jsou odborná cvičení a praxe zaměřené na využívání digitálních technologií, zejména v předmětech **praxe – konstrukční cvičení CAD, technologická cvičení CAD a praxe CAD-CAM**. V těchto předmětech žáci uplatňují získané teoretické znalosti při tvorbě technické dokumentace, konstrukčních návrhů, technologických postupů, simulací a při přípravě výroby s využitím CAD-CAM systémů. Odborná praxe podporuje propojení teorie s praxí a rozvíjí samostatnost, přesnost, odpovědnost a schopnost týmové spolupráce.

Odborné vzdělávání dále směřuje k rozvoji profesní odpovědnosti, dodržování technologické kázně, zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ochrany životního prostředí a k chápání významu kvality a efektivity práce ve strojírenské výrobě. Žáci jsou vedeni k celoživotnímu vzdělávání a k adaptabilitě na technologický vývoj v oboru.

PODMÍNKY REALIZACE ŠVP

Materiální zajištění výuky

Vzdělávání podle tohoto školního vzdělávacího programu je zabezpečeno v materiálních podmínkách odpovídajících požadavkům oboru 23-41-M/01 Strojírenství, cílům vzdělávání, bezpečnostním předpisům a hygienickým požadavkům.

Odborné učebny pro výuku jednotlivých předmětů vybavené základní didaktickou technikou, která bude jednak neustále doplňována a modernizována a jednak bude doplňována o nový výukový software a digitální technologie.

Kmenové a odborné učebny

Škola využívá:

- všechny učebny jsou vybavené dataprojekcí, počítačovou technikou a přístupem k digitálním výukovým zdrojům.
- kmenové učebny pro všeobecně vzdělávací předměty,
- odborné učebny pro výuku informatiky a digitálních technologií,
- odborné učebny pro výuku technických a ekonomických předmětů,

Učebny výpočetní techniky a digitálních technologií

Pro výuku informatiky, CAD-CAM, CNC technologií a dalších odborných předmětů škola využívá odborné počítačové učebny vybavené:

- pracovními stanicemi pro žáky,
- učitelským pracovištěm,
- prezentační technikou, reproduktory
- 3d tiskárnami
- tiskárnami a dalším periferním zařízením,
- softwarem odpovídajícím odbornému zaměření oboru.

V rámci výuky jsou využívány zejména programy a aplikace pro:

- kancelářské činnosti,
- 2D a 3D technickou dokumentaci,
- CAD modelování,
- CAM přípravu výroby,
- programování CNC strojů,
- technické výpočty, simulace a zpracování dat,
- 3d tisk

Odborné laboratoře, dílny a pracoviště praktického vyučování

Praktická a odborná výuka je realizována ve školních dílnách, odborných laboratořích a na smluvních pracovištích sociálních partnerů. Pro potřeby oboru jsou k dispozici zejména:

- pracoviště pro ruční zpracování materiálů,
- pracoviště obrábění,
- pracoviště měření a kontroly,
- pracoviště pro tvorbu a čtení technické dokumentace,
- vybavení pro odborná cvičení v oblasti technologie, automatizace a CNC.

Měřicí a technické vybavení

Výuka využívá měřidla, měřicí přístroje a další technické pomůcky umožňující rozvoj odborných kompetencí v oblasti:

- základní metrologie,
- měření délek, úhlů, tvaru, polohy a jakosti povrchu,
- kontroly strojních součástí,
- zkoušení technických a provozních vlastností.

Pomůcky a odborné informační zdroje

Žáci a vyučující mají k dispozici:

- učebnice a odborné texty,
- technické normy a strojnické tabulky,
- katalogy výrobců,
- digitální studijní materiály,
- školní informační systém,
- odborné softwarové a online zdroje využívané při výuce.

Tělovýchovné a další prostory

Pro tělesnou výchovu a pohybové aktivity škola využívá:

- tělocvičny, posilovny
- venkovní sportoviště,
- další prostory a zařízení dle organizace výuky (plavecký bazén).

BOZP a hygienické podmínky

Materiální podmínky jsou zajištěny tak, aby odpovídaly požadavkům bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a hygienickým předpisům. Odborná pracoviště jsou vybavena s ohledem na charakter vykonávaných činností, ochranu zdraví žáků a organizaci bezpečné výuky.

Personální zajištění výuky

Výuka podle tohoto školního vzdělávacího programu je zajišťována pedagogickými pracovníky splňujícími požadavky odborné kvalifikace a pedagogické způsobilosti podle platných právních předpisů. Všichni učitelé jsou doškolováni v rámci svého oboru. Vyučující Informatiky a CAD technologií se pravidelně účastní školení souvisejících s aktualizací daného software.

Všeobecně vzdělávací předměty

Všeobecně vzdělávací předměty jsou zabezpečovány učiteli s odpovídající aprobací a odbornou kvalifikací. Výuka je zaměřena na rozvoj klíčových kompetencí, všeobecného vzdělanostního základu, komunikačních dovedností, matematické, občanské, finanční a digitální gramotnosti a na přípravu k maturitní zkoušce.

Odborné předměty

Odborné předměty jsou zajišťovány učiteli s odbornou kvalifikací a odpovídajícími zkušenostmi v technických a strojírenských oborech. Personální zabezpečení pokrývá zejména oblasti:

- technické kreslení,
- deskriptivní geometrie,
- mechanika,
- strojní součásti,
- technické materiály,
- strojírenská technologie,
- kontrola a měření,
- stavba a provoz strojů,
- CAD systémy,
- elektrotechnika,
- automatizace,
- praxe,
- technologická a konstrukční cvičení CAD,
- praxe CAD-CAM (programování CNC)

Praktické vyučování a odborná praxe

Praktické vyučování a odborná praxe jsou zabezpečovány učiteli odborných předmětů, učiteli praxe a ve spolupráci s instruktory a odborníky na pracovištích sociálních partnerů. Škola zajišťuje koordinaci, metodické vedení a kontrolu odborné praxe tak, aby její průběh odpovídal cílům a výsledkům vzdělávání stanoveným v ŠVP.

Poradenské a podpůrné služby

Podpora žáků je zajišťována ve spolupráci vedení školy, třídních učitelů, vyučujících, výchovného poradce a dalších pracovníků školního poradenského systému. Systém podpory je zaměřen zejména na:

- žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- žáky nadané a mimořádně nadané,
- prevenci školní neúspěšnosti,
- kariérové poradenství,
- spolupráci se školskými poradenskými zařízeními.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Škola podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblastech odborných novinek, moderních metod výuky, digitálních technologií, CAD, CAD-CAM a CNC systémů, podpory žáků se SVP a nadaných žáků, hodnocení výsledků vzdělávání a bezpečnosti práce. Cílem je průběžně aktualizovat odbornou úroveň výuky v návaznosti na vývoj strojírenské praxe a potřeby trhu práce.

Spolupráce s odbornou praxí

Personální zajištění výuky je doplňováno spoluprací se sociálními partnery, zaměstnavateli a institucemi, s nimiž škola dlouhodobě spolupracuje při realizaci odborné praxe, exkurzí, odborných aktivit a profesní přípravy žáků.

Charakteristika spolupráce se sociálními partnery při realizaci ŠVP

Spolupráce se sociálními partnery

Škola při realizaci školního vzdělávacího programu dlouhodobě spolupracuje se sociálními partnery z oblasti průmyslu, strojírenství, technického vzdělávání, veřejné správy a poradenských služeb. Tato spolupráce podporuje odbornou úroveň výuky, propojení vzdělávání s praxí, profesní orientaci žáků a rozvoj jejich odborných kompetencí i pracovních návyků.

Spolupráce se sociálními partnery se uskutečňuje zejména formou:

- odborné praxe žáků na pracovištích firem,
- odborných exkurzí,
- konzultací k obsahu odborného vzdělávání,
- podpory odborných a projektových aktivit školy,
- spolupráce při kariérovém poradenství a profesní orientaci žáků,

- předávání aktuálních poznatků z technické a výrobní praxe do výuky.

V rámci výuky spolupracuje škola s řadou firem a institucí. Žáci se v rámci odborného vzdělávání a rozšíření výuky zúčastňují exkurzí a dalších aktivit například ve firmách:

- Aptar Czech Republic s.r.o. ve Čkyni,
- Bondioli & Pavesi Protivín,
- ČZ Strakonice a.s.,
- Škoda Machine Tools v Plzni,
- Rohde & Schwarz,
- NTS Strakonice,
- Strojírna Vimperk a dalších.

Škola je partnerskou školou skupiny ČEZ.

V oblasti vzdělávání žáků i pracovníků škola spolupracuje s vysokými školami, zejména:

- Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích,
- Vysokou školou technickou a ekonomickou v Českých Budějovicích,
- Západočeskou univerzitou v Plzni.

V oblasti CAD systémů probíhá spolupráce se subjekty:

- Computer Agency, o. p. s. Brno,
- 3E Engineering Praha a.s.

Další významná spolupráce probíhá zejména s:

- Jihočeskou hospodářskou komorou,
- Úřadem práce,
- Okresním soudem ve Strakonících,
- Pedagogicko-psychologickou poradnou ve Strakonících,
- Českou národní bankou v Praze,
- 25. protiletadlovým raketovým plukem ve Strakonících.

Spolupráce se sociálními partnery přispívá k tomu, aby vzdělávání odpovídalo aktuálním požadavkům pracovního trhu, technického rozvoje a regionální praxe. Zároveň posiluje motivaci žáků, podporuje jejich profesní uplatnitelnost a napomáhá rozvoji odborných, sociálních i pracovních kompetencí.

Organizace praktického vyučování

Praktické vyučování je nedílnou součástí vzdělávání v oboru Strojírenství. Je organizováno tak, aby si žáci osvojili pracovní postupy, technologickou kázeň, zásady bezpečnosti práce, odpovědnost za kvalitu a schopnost využívat teoretické poznatky při řešení konkrétních odborných úkolů.

Praktické vyučování se uskutečňuje zejména:

- ve školních dílnách a odborných učebnách,
- v laboratořích a specializovaných učebnách,
- na smluvních pracovištích právnických a fyzických osob,
- formou odborné praxe v reálném pracovním prostředí.

Žáci jsou při praktickém vyučování děleni do skupin zejména s ohledem na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, hygienické požadavky, charakter vykonávaných činností a materiálně-technické podmínky pracoviště.

Podmínky praktického vyučování, organizace práce žáků, kontrola pracovišť, poučení o bezpečnosti práce a odpovědnost jednotlivých pracovníků školy i smluvních partnerů se řídí právními předpisy a interními předpisy školy.

Odborná praxe

Odborná praxe je zařazena do vzdělávání v souladu s rámcovým vzdělávacím programem v minimálním rozsahu 4 týdnů za celou dobu vzdělávání.

Odborná praxe se uskutečňuje zpravidla blokově, obvykle v celých týdnech, na pracovištích sociálních partnerů školy, popřípadě ve školních podmínkách, pokud to charakter pracoviště a organizace výuky vyžaduje.

Cílem odborné praxe je zejména, aby žák:

- aplikoval teoretické poznatky v reálném pracovním prostředí,
- osvojil si pracovní návyky, odpovědnost, samostatnost a týmovou spolupráci,
- seznámil se s organizací výroby, provozu, kontroly jakosti a technické dokumentace,
- dodržoval předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a ochrany životního prostředí,
- využíval digitální technologie, technickou dokumentaci a odbornou terminologii v praxi.

Rozsah, termíny a organizační zabezpečení odborné praxe stanoví škola v učebním plánu, rozvržení týdnů školního roku a v organizačních pokynech pro jednotlivé ročníky.

Odborná praxe je zajišťována na základě smluvního vztahu mezi školou a pracovištěm, na němž je praxe realizována. Smlouva obsahuje zejména vymezení obsahu, rozsahu, místa a podmínek konání praktického vyučování, včetně požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci

Veškeré prostory a vybavení používané při vzdělávání odpovídají požadavkům bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a hygienickým předpisům. Odborná pracoviště jsou vybavena

s ohledem na bezpečné používání strojů, zařízení, pomůcek a digitálních technologií. Škola zajišťuje pravidelnou údržbu, revize a obnovu vybavení podle potřeb výuky a vývoje oboru.

Škola bude při této činnosti vycházet v plném rozsahu z platných předpisů:

- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č. j. 37014/2005-23 z 22. prosince 2005 – MŠMT)
- Přehled rizik ve škole – vnitřní směrnice školy
- Metodický pokyn k prevenci a řešení šikanování mezi žáky školy (MŠMT – č. j.: 28 275/2000-22 z 8. prosince 2000)
- Traumatologický plán školy ve vnitřní směrnici školy
- Péče o bezpečnost a ochranu zdraví – vnitřní směrnice školy

Organizační podmínky

Průběh vzdělávání je koncipován tak, aby nastal soulad mezi teoretickým vyučováním, praktickým vyučováním i výchovou mimo vyučování. Odbornou praxi žáků zajistí vedení školy ve spolupráci se sociálními partnery projektu - osvěta, výchova a vzdělávání v oblasti životního prostředí a výchova ke zdraví budou vedeny v souladu se Státním programem environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a s národním programem Zdraví pro 21. století.

Rozvoj znalostí a dovedností souvisejících s uplatněním žáků ve světě práce bude prováděn ve spolupráci se sociálním partnerem Úřadem práce ve Strakonících.

Škola je dostatečně vybavena, aby mohla provádět aktivní rozvoj digitální kompetence žáků.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Občan v demokratické společnosti

Průřezové téma Občan v demokratické společnosti přispívá k formování postojů a hodnotové orientace žáků potřebných pro odpovědný život v demokratické společnosti. Zaměřuje se na rozvoj občanské gramotnosti, respektování práv a povinností jednotlivce, odpovědnost za vlastní jednání a uplatňování demokratických principů v osobním, pracovním i společenském životě.

Téma prostupuje celým vzděláváním a je realizováno jak ve všeobecně vzdělávacích, tak v odborných předmětech včetně praktického vyučování. Předpokladem jeho naplňování je demokratické klima školy, založené na vzájemném respektu, spolupráci a otevřené komunikaci.

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávacího programu

Průřezové téma se významně podílí na rozvoji klíčových kompetencí žáků, zejména kompetencí komunikativních, sociálních, personálních, k řešení problémů a k práci s informacemi. Zároveň podporuje rozvoj profesní odpovědnosti žáků a jejich připravenost pro uplatnění v odborné praxi v oblasti technických oborů.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- uplatňovali odpovědné a etické jednání v osobním i pracovním životě,
- byli schopni samostatného úsudku, kritického myšlení a odolnosti vůči manipulaci,
- respektovali pravidla spolupráce v pracovním kolektivu,
- dokázali komunikovat, diskutovat a hledat kompromisní řešení,
- orientovali se v mediálním prostoru a kriticky hodnotili informace,
- vážili si materiálních a duchovních hodnot, životního prostředí a chovali se k nim odpovědně.

Obsah tématu a jeho realizace

Výchova k odpovědnému a aktivnímu občanství zahrnuje zejména tyto oblasti:

- osobnost a její rozvoj,
- komunikace, spolupráce, vyjednávání a řešení konfliktů,
- vztahy mezi jednotlivcem a společností, kulturní a náboženské souvislosti,
- historický vývoj zejména v 19. a 20. století,
- stát, politický systém, právo a soudobý svět.

V podmínkách oboru strojírenství je průřezové téma realizováno také ve vazbě na:

- dodržování právních, etických a bezpečnostních předpisů,
- zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- ochranu životního prostředí v technické praxi,

- týmovou spolupráci, pracovní kázeň a odpovědnost za kvalitu práce,
- orientaci v pracovněprávních vztazích.

Člověk a svět práce

Průřezové téma Člověk a svět práce připravuje žáky na uplatnění v pracovním životě a na adaptaci na měnící se podmínky trhu práce. Rozvíjí u žáků odpovědný postoj k práci, profesní orientaci, schopnost celoživotního učení a orientaci v pracovněprávních vztazích.

Téma prostupuje odbornými i všeobecně vzdělávacími předměty a je významně realizováno v odborném výcviku a odborné praxi.

Přínos k naplňování cílů vzdělávacího programu

Průřezové téma rozvíjí klíčové kompetence, zejména kompetence pracovní, k řešení problémů, komunikativní a personální. Přispívá k vytváření profesní odpovědnosti, samostatnosti, adaptability a schopnosti spolupráce v pracovním kolektivu.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- znali požadavky zaměstnavatelů v technických oborech,
- orientovali se v pracovněprávních vztazích a právech a povinnostech zaměstnance,
- dodržovali zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- plánovali a hodnotili vlastní profesní rozvoj,
- byli schopni týmové spolupráce a odpovědného přístupu ke kvalitě práce.

Obsah a realizace tématu

Téma je realizováno zejména v oblastech:

- volba povolání a profesní orientace,
- trh práce, zaměstnání a pracovní podmínky,
- pracovní právo, podnikání a sebehodnocení,
- pracovní morálka, týmová spolupráce a komunikace.

V oboru strojírenství je téma úzce propojeno s odbornými činnostmi, technologickými postupy, pracovní kázní a odpovědností za výsledky práce.

Člověk a životní prostředí

Průřezové téma Člověk a životní prostředí napomáhá formování odpovědného vztahu žáků k životnímu prostředí a k udržitelnému rozvoji. Směřuje k pochopení souvislostí mezi lidskou činností, technickým rozvojem a ochranou přírody.

Téma je realizováno napříč vzděláváním, zejména ve všeobecných, přírodovědných a odborných předmětech i v praktickém vyučování.

Přínos k naplňování cílů vzdělávacího programu

Průřezové téma podporuje rozvoj kompetencí k řešení problémů, k práci s informacemi a kompetencí občanských a pracovních. Vede žáky k odpovědnému rozhodování v technické praxi s ohledem na životní prostředí.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- chápali dopady technické výroby na životní prostředí,
- dodržovali zásady ochrany životního prostředí při odborných činnostech,
- hospodárně nakládali s materiály, energiemi a odpady,
- respektovali environmentální a bezpečnostní předpisy,
- uplatňovali principy udržitelného rozvoje v praxi.

Obsah a realizace tématu

Téma zahrnuje oblasti:

- vztah člověka a přírody,
- ochranu složek životního prostředí,
- ekologii výroby a spotřeby,
- environmentální odpovědnost v technické praxi.

Ve strojírenství se realizuje zejména v souvislosti s volbou technologií, materiálů, nakládáním s odpady a dodržováním ekologických norem.

Člověk a digitální svět

Průřezové téma je realizováno průběžně napříč všeobecně vzdělávacími i odbornými předměty, zejména v předmětech informatika, český a cizí jazyk, matematika, základy společenských věd a v odborných předmětech včetně odborného výcviku, odborné praxe a výuky CNC technologií. Jeho cílem je rozvíjet schopnost žáků bezpečně, sebejistě, kriticky a účelně využívat digitální technologie v procesu učení, v odborné technické praxi i pro další profesní rozvoj.

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávacího programu

Průřezové téma Digitální technologie významně přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků, zejména kompetencí k práci s informacemi, k řešení problémů, komunikativních a pracovních kompetencí. Podporuje připravenost žáků na uplatnění v moderní strojírenské výrobě, kde jsou digitální technologie nedílnou součástí technologických procesů, řízení výroby i kontroly kvality.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- efektivně využívali digitální technologie při studiu i odborných činnostech,
- kriticky posuzovali informace a digitální obsah,
- dodržovali zásady bezpečné práce s technologiemi, ochrany dat a kybernetické bezpečnosti,
- využívali digitální technologie při týmové spolupráci a odborné komunikaci,

- uplatňovali digitální dovednosti při řešení reálných technických problémů.

Obsah tématu a jeho realizace

V oblasti **jazykového vzdělávání a komunikace** jsou digitální technologie využívány zejména k vyhledávání, zpracování a ověřování informací, k formulaci a prezentaci odborných i obecných sdělení a k digitální komunikaci odpovídající dané situaci a cílovému příjemci.

Ve **společenskovědním vzdělávání** jsou žáci vedeni k pochopení role digitálních technologií v proměnách společnosti, trhu práce a technického rozvoje, včetně právních, etických, bezpečnostních a ekonomických souvislostí jejich využívání.

V **matematickém vzdělávání** jsou digitální technologie využívány při řešení výpočtových úloh, při práci s matematickými modely, při vyhodnocování a interpretaci výsledků a při prezentaci řešení technických problémů.

Informatické vzdělávání směřuje k porozumění základním principům fungování digitálních technologií a k rozvoji informatického myšlení, které žáci uplatňují i při řešení odborných a praktických úloh v technické oblasti.

V **odborném vzdělávání**, zejména ve výuce CNC technologií, odborných předmětech a odborném výcviku, je průřezové téma realizováno především:

- při práci s digitální technickou a výrobní dokumentací CAD systémy),
- při tvorbě, úpravě a simulaci programů pro CNC stroje (CAD-CAM),
- při nastavování, obsluze a diagnostice CNC zařízení,
- při zpracování a vyhodnocování výrobních dat,
- při uplatňování digitálních nástrojů v souladu s technologickými, bezpečnostními a kvalitativními požadavky strojírenské výroby.

Stručný přehled začlenění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Charakteristika realizace:

Průběžně ve všeobecných i odborných předmětech s důrazem na odpovědnost, spolupráci, dodržování pravidel a profesní etiku.

Vzdělávací oblasti / předměty:

- Český jazyk a literatura (komunikace, argumentace, práce s informacemi)
- Občanská nauka
- Dějepis
- Odborné předměty
- Odborný výcvik / odborná praxe

Konkrétní projevy ve výuce:

- týmová spolupráce při řešení odborných úloh,

- respektování pravidel, norem a BOZP,
- diskuse nad etickými a právními aspekty technické praxe,
- odpovědnost za kvalitu práce a chování v pracovním kolektivu.

Člověk a svět práce

Charakteristika realizace:

Silně propojeno s odborným vzděláváním a praktickým vyučováním, zaměřeno na uplatnění absolventa na trhu práce.

Vzdělávací oblasti / předměty:

- odborné teoretické předměty
- odborný výcvik
- odborná praxe
- učební praxe
- ekonomika

Konkrétní projevy ve výuce:

- dodržování pracovních postupů a technologické kázně,
- seznámení s pracovními rolemi a odpovědností,
- orientace v pracovněprávních vztazích,
- hodnocení kvality a efektivity práce,
- profesní orientace a příprava na vstup do zaměstnání.

Člověk a životní prostředí

Charakteristika realizace:

Průběžně ve všeobecných, přírodovědných a odborných předmětech s důrazem na technickou praxi.

Vzdělávací oblasti / předměty:

- Fyzika (varianta A), chemie (varianta B)
- Odborné předměty
- Odborná praxe

Konkrétní projevy ve výuce:

- volba vhodných materiálů a technologií,
- zásady hospodárného nakládání se surovinami,
- třídění a likvidace odpadů,
- dodržování ekologických a bezpečnostních předpisů,
- posuzování dopadů technické výroby na životní prostředí.

Člověk a digitální svět

Charakteristika realizace:

Průřezově ve všeobecných i odborných předmětech, se zaměřením na digitální nástroje využívané v technické praxi.

Vzdělávací oblasti / předměty:

- Informatika, matematika, fyzika
- Český jazyk, občanská nauka
- Odborné předměty
- Odborná a učební praxe

Konkrétní projevy ve výuce:

- práce s odborným softwarem (např. CAD, CAM),
- využívání digitální technické dokumentace,
- vyhledávání, třídění a hodnocení informací,
- dodržování zásad kybernetické bezpečnosti,
- využití digitálních technologií při plánování, řízení a kontrole práce.

PŘEHLED ROZPRACOVÁNÍ OBSAHU VZDĚLÁVÁNÍ V RVP DO ŠVP

Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP prokazuje návaznost jednotlivých vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů rámcového vzdělávacího programu na vyučovací předměty, jejich časové dotace a další vzdělávací aktivity školy.

Tabulkové zpracování přehledu slouží k doložení souladu ŠVP s RVP a k jednoznačné identifikaci, ve kterých předmětech a v jakém rozsahu jsou naplňovány požadované výsledky vzdělávání a učivo.

Součástí přehledu jsou také vazby na praktické vyučování, odbornou praxi, průřezová témata a rozvoj klíčových kompetencí.

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	min. počet hod. dle RVP	Název předmětu v ŠVP	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
Jazykové vzdělávání	5	Český jazyk a literatura	3	3	3	4	13
	10	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Společenskovědní vzdělávání	5	Občanská nauka	1	1	1		3
		Dějepis	2				2
Matematické vzdělávání	10	Matematika	4	4	4	3	15
Přírodovědné vzdělávání	6	Fyzika	2	2			4
		Chemie a základy ekologie	2				2
Vzdělávání pro zdraví	8	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Informatické vzdělávání	4	Informatika	2	2			4
Ekonomické vzdělávání	3	Ekonomika		1	1	1	3
Projektování a konstruování	18	Technické kreslení	3	1	0	0	4
		Deskriptivní geometrie		1			1

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	min. počet hod. dle RVP	Název předmětu v ŠVP	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
		Mechanika	2	2	2		6
		Strojní součásti		2			2
		Technické materiály	2				2
		CAD systémy	2	2	1		5
Strojírenská technologie	10	Strojírenská technologie		2	2	3	7
		Kontrola a měření			2	2	4
Stavba a provoz strojů	12	Stavba a provoz strojů			3	4	7
		Elektrotechnika				1	1
		Automatizace				1	1
		Praxe	3	3	3		9
Předměty zaměření		Technologická cvičení CAD			1	2	3
		Konstrukční cvičení CAD			1	2	3
		Praxe CAD-CAM		2	3	3	8
		Odborná konverzace v anglickém jazyku			1		1
Volitelný předmět		Aplikovaná matematika				1	1
Celkem			33	33	33	32	131

Počet disponibilních hodin 33

Učební plán po ročnících

Název předmětu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
Český jazyk a literatura	3	3	3	4	13
Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Občanská nauka	1	1	1		3
Dějepis	2				2
Matematika	4	4	4	3	15
Fyzika	2	2			4
Chemie a základy ekologie	2				2
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Informatika	2	2			4
Ekonomika		1	1	1	3
Technické kreslení	3	1			4
Deskriptivní geometrie		1			1
Mechanika	2	2	2		6
Strojní součásti		2			2
Technické materiály	2				2
CAD systémy	2	2	1		5
Strojírenská technologie		2	2	3	7
Kontrola a měření			2	2	4
Stavba a provoz strojů			3	4	7
Elektrotechnika				1	1
Automatizace				1	1
Praxe	3	3	3		9
Technologická cvičení CAD			1	2	3
Konstrukční cvičení CAD			1	2	3
Praxe CAD-CAM		2	3	3	8
Odborná konverzace v anglickém jazyku			1		1
Aplikovaná matematika				1	1
	33	33	33	32	131

Přehled zařazení odborné praxe

Ročník	Rozsah odborné praxe	Forma
2. ročník	2 týdny	Bloková odborná praxe na smluvních pracovištích
3. ročník	2 týdny	Bloková odborná praxe na smluvních pracovištích
Celkem	4 týdny	

Přehled využití týdnů

Činnost / ročník	I.	II.	III.	IV.
Výuka	32	32	32	26
Sportovní kurzy		1	1	
Odborná praxe		2	2	
Exkurze	2	2	2	1
Maturitní příprava				2
Časová rezerva	4	1	1	1
Celkový počet	38	38	38	30

Poznámky k učebnímu plánu

Učební plán je zpracován pro čtyřletou denní formu vzdělávání v oboru 23-41-M/01 Strojírenství se zaměřením Počítačová grafika a CNC technika.

Učební plán vychází z rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání 23-41-M/01 Strojírenství. Všechny závazné vzdělávací oblasti a obsahové okruhy RVP jsou rozpracovány do vyučovacích předmětů, praktického vyučování, odborné praxe a dalších vzdělávacích aktivit školy.

Český jazyk a literatura zahrnuje jazykové vzdělávání i estetické vzdělávání v souladu s požadavky RVP. Dle počtu žáků je jedna hodina týdně v 1. a 2. ročníku rozdělena do 2 skupin.

Anglický jazyk je v učebním plánu zařazen jako povinný cizí jazyk. Předmět Odborná konverzace v anglickém jazyce rozvíjí odbornou terminologii a komunikační dovednosti využitelné v technické praxi. Dle počtu žáků výuka rozdělena do 2 skupin.

Předměty Občanská nauka, Dějepis a Ekonomika společně naplňují požadavky RVP v oblasti společenskovedního a ekonomického vzdělávání.

Předměty Fyzika (varianta A) a Chemie a základy ekologie (varianta B) naplňují přírodovědné vzdělávání a odpovídají požadavkům RVP pro daný obor vzdělání.

Předmět Informatika je školním vyjádřením vzdělávací oblasti informatického vzdělávání. Škola současně rozvíjí digitální kompetence žáků průřezově i v odborných předmětech, zejména v předmětech CAD systémy, Technologická a Konstrukční cvičení, Automatizace, Praxe CAD-CAM a při práci s digitální technickou dokumentací.

Odborné vzdělávání je realizováno zejména v předmětech Technické kreslení, Technické materiály, Mechanika, Strojní součásti, Strojírenská technologie, Elektrotechnika, Automatizace, Kontrola a měření, CAD systémy, Stavba a provoz strojů, Technologické a Konstrukční cvičení, Praxe, Praxe CAD-CAM.

Předměty Praxe CAD-CAM, Konstrukční cvičení a Technologická cvičení, tvoří blok profilujících odborných předmětů zaměřených Počítačová grafika a CNC technika. Rozvíjí znalosti a dovednosti žáků zejména v oblasti programování CNC strojů, navrhování vhodných technologií, konstrukce strojů a zařízení.

Praktické vyučování je realizováno zejména v předmětech Praxe a Praxe CAD-CAM a dále prostřednictvím odborné praxe na pracovištích sociálních partnerů školy.

Odborná praxe je zařazena v minimálním rozsahu 4 týdnů za celou dobu vzdělávání. Organizuje se blokově, obvykle v celých týdnech, na pracovištích právnických a fyzických osob nebo ve školních podmínkách, pokud to organizační podmínky školy vyžadují.

Třídy se při výuce dělí na skupiny zejména v předmětech Informatika, CAD systémy, Praxe, Praxe CAD-CAM, Kontrola a měření, Technologické cvičení, Konstrukční cvičení, popřípadě i v dalších předmětech, vyžadují-li to bezpečnostní, hygienické, organizační nebo materiální podmínky výuky.

Tělesná výchova je zařazena v každém ročníku v minimálním rozsahu 2 hodiny týdně. Škola může podle svých podmínek zařazovat i další sportovní, adaptační nebo zdravotně podpůrné aktivity.

Disponibilní hodiny jsou využity zejména pro posílení odborného vzdělávání, profilaci zaměření, rozvoj praktických dovedností, rozvoj digitálních kompetencí a podporu úspěšného ukončení vzdělávání maturitní zkouškou.

Změny učebního plánu lze provádět pouze formou inovace ŠVP. Musí být zachována prokazatelná návaznost na RVP, rozsah odborné praxe, povinných vzdělávacích oblastí a podmínek stanovených právními předpisy.

UČEBNÍ OSNOVY

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Jazykové vzdělání v českém jazyce vychovává žáky ke sdělnému kultivovanému projevu, učí je užívat jazyka jako prostředku dorozumívání a myšlení, sdělování a výměny informací. Podílí se rovněž na rozvoji sociálních kompetencí žáků.

Nedílnou součástí tvoří estetické vzdělávání (literatura), které prohlubuje jazykové znalosti, kultivuje projev žáků, vede k pěstování estetického citění. Mimo výchovy ke čtenářství, k toleranci vůči odlišnostem, k celkové orientaci v české a světové literatuře učí žáky rozpoznat manipulaci a bránit se jí, včetně manipulace prostřednictvím médií.

Charakteristika obsahu učiva

Předmět zahrnuje výběr poznatků z jazyka, slohové a komunikační výchovy, literatury a estetického vzdělávání. Při výuce literatury se posilují mezipředmětové vztahy v dějepisu a společenských vědách, jazyková výuka je důležitá pro zvládnutí cizích jazyků.

Výsledky vzdělávání

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- uplatňovat mateřský jazyk v rovině recepce, reprodukce a interpretace
- využívat jazykových vědomostí a dovedností v praktickém životě
- vyjadřovat se srozumitelně a souvisle, formulovat a obhajovat své názory
- chápat význam kultury osobního projevu pro společenské a pracovní uplatnění
- získávat a kriticky hodnotit informace a vhodně je předávat uživateli
- chápat jazyk jako jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa
- uplatňovat estetická a etická kritéria jako součást svého životního stylu
- být tolerantní k estetickému citění, vkusu a zájmům druhých lidí

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Z hlediska klíčových dovedností se klade důraz zejména na to, aby žák:

- uměl číst s porozuměním texty různého druhu, stylu, žánru,
- uměl efektivně zpracovávat získané informace, využít digitální technologie k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci,

- uměl využívat jazyk jako prostředek dorozumívání a myšlení, k přijímání a výměně informací, k tomu uměl využívat digitální technologie,
- uvědomil si důležitost neverbální komunikace,
- vyjadřoval se kultivovaně a v souladu s normami českého jazyka,
- přijímal hodnocení svých výsledků a adekvátně na ně reagoval.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům anglický jazyk, občanská nauka, dějepis a informační a komunikační technologie.

Pojetí výuky

Výuka navazuje na vědomosti a dovednosti žáků ze základní školy, rozvíjí je vzhledem ke společenskému a odbornému zaměření. Cílem je tyto vědomosti prohloubit a posunout na vyšší kvalitativní a kvantitativní úroveň. Při vyučování jsou využívány následující metody a formy práce:

- výklad a řízený dialog
- samostatná práce individuální a skupinová
- samostatná domácí příprava
- společná četba literárních textů
- rozbor a interpretace textů
- multimediální metody (podle možností využití videa, DVD, interaktivní tabule)
- exkurze do knihovny
- společná návštěva divadelních a filmových představení
- mluvnická a stylistická cvičení
- diktáty a doplňovací cvičení
- souvislé slohové práce
- řečnická cvičení

Učební osnova je určena pro výuku CJL v rozsahu 13týdenních vyučovacích hodin za studium v tomto rozvržení:

- 1. ročník – 1 jazyková a 2 literární hodiny
- 2. ročník – 1 jazyková a 2 literární hodiny
- 3. ročník – 2 jazykové a 1 literární hodina
- 4. ročník – 2 jazykové a 2 literární hodiny

V každém pololetí žáci vypracují jednu písemnou slohovou práci (včetně maturitní práce ve 4. ročníku).

Hodnocení výsledků žáků

Žáci budou hodnoceni objektivně, tak aby hodnocení mělo motivační charakter. Hodnocení se bude řídit klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu, a podmínkami pro klasifikaci, které stanoví jednotliví vyučující a s kterými jsou žáci na začátku školního roku seznámeni.

Do hodnocení žáka se zahrnují dvě slohové práce, které se píšou v každém ročníku, kontrolní diktáty, ověřovací kontrolní práce ke každému okruhu témat, ústní zkoušení, schopnost interpretovat vybraná umělecká díla, schopnost porozumět textu, opravit stylistické nedostatky.

Profilová část maturitní zkoušky

Profilová část maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury je konána formou písemné práce a formou ústní zkoušky.

Učební osnova předmětu: Český jazyk

Jazykové vzdělávání				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Český jazyk na literatura	3	3	3	4

Dle počtu žáků je jedna hodina týdně v 1. a 2. ročníku rozdělena do 2 skupin

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - pochopí vztah řeči a jazyka; - pozná činitele jazykového procesu; 	JAZYK A KOMUNIKACE (Zdokonalování jazykových znalostí a dovedností) 1 Řeč, jazyk, komunikace	2
<ul style="list-style-type: none"> - má přehled o knihovnách a jejich službách; - orientuje se v katalozích; chápe význam knihovny jako střediska informací; - uvede základní média působící v regionu - rozlišuje typy mediálních sdělení, jejich typické postupy - uvede příklady vlivu médií v každodenní komunikaci; zhodnotí význam médií pro společnost a jejich vliv na jednotlivé skupiny uživatelů - zaznamenává bibliografické údaje podle státní normy, dodržuje autorská práva - používá správně citace 	2 Práce s textem a získávání informací, média a mediální sdělení Knihovny a jejich služby, bibliografické údaje, zpracování informací, infromatická výchova <ul style="list-style-type: none"> - katalogizační lístek - anotace - výpisek - osnova - výtah 	2
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s celkovou charakteristikou češtiny; osvojuje si psaní výtahu (konspektu); - rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, obecnou češtinu, slang, argot, dialekty; 	3 Charakteristika češtiny, její vrstvy	2

<ul style="list-style-type: none"> - pochopí vztah mezi jazykovou správností a jazykovou kulturou; - pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka; 	4 Jazyková kultura, jazykové příručky	1
<ul style="list-style-type: none"> - řídí se zásadami správné výslovnosti; - dokáže využít pauz, větného přízvuku, důrazu; 	5 Zvuková stránka jazyka <ul style="list-style-type: none"> - zvukové prostředky a ortoepické normy jazyka - zvuková stránka slova - zvuková stránka věty 	3
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje znalosti českého pravopisu; - pracuje s Pravidly českého pravopisu 	6 Grafická stránka jazyka <ul style="list-style-type: none"> - hlavní principy českého pravopisu 	3
<ul style="list-style-type: none"> - ujasní si vztah pojmenování a slova; - pochopí vztahy mezi slovy; - obohacuje si slovní zásobu; - prohlubuje si chápání významu frekventovaných přejatých slov; 	7 Pojmenování a slovo <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba, její členění - slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru vzdělávání, terminologie - vztahy mezi slovy - obohacování slovní zásoby 	4
<ul style="list-style-type: none"> - zopakuje si a osvojí základní poznatky a pojmy ze stylistiky; - rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar 	SLOH A KOMUNIKACE (Komunikační a slohová výchova) 8 Úvod do stylistiky <ul style="list-style-type: none"> - funkční styly - slohotvorní činitele – objektivní a subjektivní - slohové postupy a útvary 	3
<ul style="list-style-type: none"> - umí stylizovat zprávu, oznámení, prostý popis; - rozezná přímou a nepřímou charakteristiku; 	9 Slohové útvary prostě sdělovacího stylu <ul style="list-style-type: none"> - zpráva - oznámení - popis - charakteristika 	2
<ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje se ve schopnosti zajímavě a poutavě vypravovat za použití přiměřených jazykových prostředků; 	10 Vypravování	3
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže schopnost užít nabytých poznatků; - zdokonaluje se v korespondenci soukromé i úřední; - zaměřuje se na zdvořilost a její přiměřené vyjádření i v SMS 	11 Kontrolní slohová práce, oprava 12 Psaní dopisů	2 3
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže schopnost užít nabyté poznatky; 	13 Kontrolní slohová práce, oprava	2
<ul style="list-style-type: none"> - systematizuje a prohlubuje si své poznatky z oblasti probraných témat; - zdokonaluje se ve vlastní komunikaci; 	14 Opakování a procvičování učiva	1

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopí principy morfematické a slovotvorné analýzy; - vytváří systémovým způsobem odvozeniny; - aplikuje nabyté vědomosti v praxi; 	<p>JAZYK a KOMUNIKACE (Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností)</p> <p>1 Tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbor stavby slova a slovotvorný rozbor - odvozování - skládání - zkratky a značky - sousloví 	5
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná slovní druhy; - určuje mluvnické kategorie jmen; - osvojí si pravopisnou podobu obtížných tvarů; - pracuje se Slovníkem spisovné češtiny, Pravidly českého pravopisu - získá základní orientaci v daném pojmosloví; 	<p>2 Tvarosloví 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy - jmenné kategorie - tvary podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen, číslovek 	5
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje se Slovníkem spisovné češtiny, Pravidly českého pravopisu - získá základní orientaci v daném pojmosloví; - ovládá tvary podmiňovacího způsobu; - umí určit neohebné slovní druhy; 	<p>3 Tvarosloví 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovesné kategorie, tvary sloves - neohebné slovní druhy 	4
<ul style="list-style-type: none"> - pozná a pochopí charakteristické znaky popisu; uvědomí si znaky uměleckého popisu; - rozvíjí schopnost výstižně popsat danou věc, pracovní postup; 	<p>SLOH a KOMUNIKACE (Komunikační a slohová výchova)</p> <p>4 Popisný postup</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy popisu - líčení - odborný popis - popis pracovního postupu - technické a cestovní zprávy 	4
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže schopnost užít nabytých vědomostí a komunikačních dovedností; 	<p>5 Kontrolní slohová práce, oprava</p>	3

<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se základními útvary publicistického stylu; - rozlišuje typy mediálních sdělení a jejich funkci - identifikuje typické postupy, jazykové a jiné prostředky; - rozliší fakta od postojů a komentářů; - dokáže přiměřeně svým zkušenostem stylizovat reportáže či fejetony; - identifikuje jazykové prostředky mediální manipulace; - získá základy obrany proti mediální manipulaci; 	6 Publicistický styl <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika - média a mediální sdělení - jazykové prostředky - zpravodajské útvary - analytické útvary - útvary beletristického zaměření - reklama 	4
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže schopnost užít nabytých poznatků a komunikačních dovedností; 	7 Kontrolní slohová práce, oprava	3
<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si náležitosti běžně užívaných administrativních písemností; - sestaví základní projevy administrativního stylu; 	8 Administrativní styl <ul style="list-style-type: none"> - znaky administrativního stylu - žádost, plná moc, životopis 	3
<ul style="list-style-type: none"> - systematizuje si a prohlubuje své poznatky; 	9 Opakování a procvičování učiva	2

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si různé podoby výpovědi; - uvědomí si různé možnosti vyjádření; 	JAZYKA A KOMUNIKACE (Zdokonalování jazykových znalostí a dovedností) 1 Skladba 1 <ul style="list-style-type: none"> - výpověď - dvojčlenná věta - základní větné členy 	6
<ul style="list-style-type: none"> - upevní si algoritmus pro poznávání větných členů a vedlejších vět; - uvědomí si různé možnosti vyjádření; 	2 Skladba 2 <ul style="list-style-type: none"> - větné členy 	10
<ul style="list-style-type: none"> - umí rozlišit zvláštnosti ve větném členění od chybného vyjádření a vyhnout se mu; 	3 Skladba 3 <ul style="list-style-type: none"> - jednočlenná věta a větný ekvivalent - zvláštnosti ve větném členění, nedostatky ve stavbě věty - pořádek slov 	4
<ul style="list-style-type: none"> - učí se chápat vztahy mezi větami; 	4 Skladba 4 <ul style="list-style-type: none"> - stavba souvětí 	8
<ul style="list-style-type: none"> - učí se vhodně a náležitě tvořit větné typy; 	5 Skladba 5 <ul style="list-style-type: none"> - tvoření větných výpovědí 	2

<ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje se v psaní interpunkční čárky; - pochopí vliv čárky na smysl výpovědi; 	6 Skladba 6 <ul style="list-style-type: none"> - členící znaménka 	4
<ul style="list-style-type: none"> - pochopí strukturu textu; - procvičuje si schopnost zpracovávat texty s návazností a s logickým řazením jednotlivých informací; - osvojí si vhodné způsoby členění textu a uplatní je při tvorbě textu na počítači; 	7 Komunikát a text	4
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s historií vzniku osobních jmen - je veden k úvaze o aspektech volby a užívání rodného jména a jeho variant; - upevní si znalosti o pravopisné a tvaroslovné podobě pojmenování; - posuzuje vhodnost názvů podniků; 	8 Vlastní jména <ul style="list-style-type: none"> - osobní jména - zeměpisná jména a jména podniků 	4
<ul style="list-style-type: none"> - učí se obohacovat své vyjadřování; 	9 Frazologie	4
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže schopnost využít získaných poznatků a komunikačních dovedností; 	SLOH A KOMUNIKACE (Komunikační a slohová výchova)	4
<ul style="list-style-type: none"> - poučí se o základních vlastnostech a o komunikačním cíli (o zohlednění adresáta) výkladového textu; - dokáže zvolit vhodné prameny, zaznamenat je; 	10 Odborný styl, výklad, referát	4
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže schopnost využít získaných poznatků a komunikačních dovedností; 	11 Kontrolní slohová práce, oprava	2
<ul style="list-style-type: none"> - připomene si význam řečnických projevů, rozliší druhy projevů podle jejich zaměření; - naučí se přiměřeně a kultivovaně vyjadřovat; - zopakuje si pravidla spisovné výslovnosti; - na příkladech doloží druh mediálních produktů - uvede média z regionu - kriticky přistupuje k informacím z internetových zdrojů - porovnává a vyhodnocuje mediální informace - soustřeďuje se na užívání mimojazykových prostředků, vhodnou volbu oblečení; 	12 Veřejné mluvené projevy <ul style="list-style-type: none"> • rétorika • druhy řečnických projevů • příprava a realizace řečnického projevu • média a jejich produkty a účinky 	6

- prokáže schopnost využít získané poznatky a komunikační schopnosti;	13 Kontrolní slohová práce, oprava	2
- ověří si své znalosti učiva;	14 Opakování a procvičování učiva	2

4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: - zamýšlí se nad vlastním chováním a chováním jiných lidí, zejména v řečové oblasti;	JAZYK A KOMUNIKACE (Zdokonalování jazykových znalostí a dovedností) 1 Chování a řeč	4
- přiměřeně užívá jazykových prostředků; - hodnotí a posuzuje cizí jazykové projevy; - chápe funkci obecné češtiny, slangu a profesní mluvy; - uvědomuje si nářeční zvláštnosti;	2 Národní jazyk a jeho členění na útvary	12
- uvědomí si nutnost výběru jazykových prostředků vzhledem k funkci sdělení; - seznámí se s historickým vývojem spisovné češtiny, aby pochopil současný stav;	3 Funkce češtiny, její vývojové změny	4
- seznámí se s postavením češtiny v rámci indoevropských jazyků; - orientuje se v soustavě jazyků	4 Čeština a příbuzné jazyky - postavení češtiny mezi ostatními evropskými jazyky	3
- učí se sdělovat jasně své názory a stanoviska; - dokáže svá stanoviska odůvodnit, vysvětlit; - učí se argumentovat; - kriticky přistupuje k informacím z internetových zdrojů - porovnává a vyhodnocuje mediální informace - vypracuje anotaci a resumé - správně používá citace a bibliografické údaje, - dodržuje autorská práva	KOMUNIKACE A SLOH (Komunikační a slohová výchova) 5 Úvaha, esej - mediální produkty - mediální a odborné informace	8
- prokáže schopnost vhodně využít osvojené poznatky;	6 Kontrolní slohová práce, oprava	3
- uvědomí si těsnou spojitost literárního, slohového a jazykového učiva; - vytváří si předpoklady pro porozumění literárnímu dílu;	7 Styl umělecké literatury	8

- prokáže schopnost vhodně využít osvojené poznatky;	8 Kontrolní slohová práce – maturitní - příprava - oprava	4
- systematizuje si a prohlubuje své poznatky;	9 Opakování a procvičování učiva	6

Učební osnova předmětu: Literatura

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: - vysvětlí význam umění pro člověka; - charakterizuje slovesná díla pomocí literárních pojmů;	1 Úvod do studia literatury	10
- zná nejstarší literární památky a antickou literaturu; - je schopen rozebrat text s využitím znalostí z literární teorie (lyrika, epika, drama);	2 Literatura starověku	6
- vysvětlí změnu charakteru literatury v literárních památkách středověké evropské literatury; - vysvětlí historický kontext vzniku nejstarších českých literárních památek - klasifikuje památky žánrově; - vysvětlí příčiny vzniku husitského hnutí; - zná literaturu husitské doby a je seznámen s hudebním provedením husitského chorálu;	3 Literatura středověku - středověká evropská literatura - počátky písemnictví u nás - husitská a pohusitská literatura	10
- vysvětlí pojetí renesance a humanismu; - zná významné autory a díla;	4 Humanismus a renesance	6
- chápe rozdělení ústní lidové slovesnosti;	5 Kultura - ústní lidová slovesnost	1
- vysvětlí pojetí a dobu barokní kultury; - zná významné autory a díla baroka; - orientuje se v historických souvislostech rozštěpení české literatury; - zná osobnosti domácí i exilové literatury pobělohorské; - orientuje se v literárních žánrech oficiální a neoficiální domácí literatury;	6 Barokní literatura - barokní kultura - doba pobělohorská	4

<ul style="list-style-type: none"> - dokáže charakterizovat jednotlivá období; - určí nejvýznamnější autory a díla doby; 	7 Klasicismus, osvícenství, preromantismus	6
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí historické příčiny vzniku národního obrození a jeho podstatu; - orientuje se v periodizaci doby; - pojmenuje významné osobnosti, vymezí jejich význam (bez 3. fáze); 	8 Národní obrození	8
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí charakter uměleckého směru, zná jeho základní znaky; - pozná významné autory a díla národních literatur, hodnotí jejich význam; 	9 Romantismus ve světové literatuře	6
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně pozná osobnost K. H. Máchy a K. J. Erbena; - je schopen interpretovat tyto dva autory pomocí literárních pojmů posoudí význam děl; 	10 Romantismus v české literatuře	9

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí charakter uměleckého směru a zná jeho základní znaky; - chápe rozdíl mezi realismem a romantismem; - charakterizuje významné autory a díla národních kultur; 	1 Realismus ve světové literatuře	12
<ul style="list-style-type: none"> - pozná osobnost K. Havlíčka Borovského a B. Němcové; - chápe satiru v Havlíčkově poezii - orientuje se v prolínání realismu a romantismu v dílech Němcové; 	2 Realismus v české literatuře	8
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí charakter poezie básnických skupin v souvislosti s dobou; - zná významné autory a díla; - užívá literárněvědné pojmy při interpretaci děl; 	3 Česká poezie 2. poloviny 19. století <ul style="list-style-type: none"> - generace májovců - ruchovcí, lumírovci 	14
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje významné představitele české venkovské, městské a historické prózy, zná jejich nejvýznamnější díla; 	4 Česká próza v 2. polovině 19. století <ul style="list-style-type: none"> - tematika venkova, města, historická próza 	10

<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vysvětlit základní znaky této literatury a zařadit ji do kontextu; - chápe vazbu mezi životy a díly jednotlivých autorů; - umí zařadit typická díla do jednotlivých směrů; 	<p>6 Umělecké směry v poezii na přelomu 19. a 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - česká moderna - symbolismus, impresionismus, dekadence - buřiči 	12
---	--	----

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vystihne dobu před 1. světovou válkou v kontextu; - orientuje se ve světové a české avantgardě; - jmenuje nejvýznamnější autory a jejich díla; 	<p>1 Předválečná doba</p>	5
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní rysy období v historickém kontextu; - pojmenuje významné představitele; 	<p>2 Období mezi světovými válkami</p>	4
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje významné představitele národních kultur a jejich stěžejní díla; - užívá literární terminologii při interpretaci děl; 	<p>3 Světová moderní próza</p>	4
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdělení prózy do skupin a žánrů, je schopen je porovnat, uvést představitele a jejich stěžejní díla; - vysvětlí vazby mezi životy a díly autorů; orientuje se v charakteru poezie; 	<p>4 Česká literatura 1. poloviny 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - česká poválečná avantgarda - demokratický proud - sociálně laděná próza - psychologická próza - intimní lyrika - surrealismus 	15
<ul style="list-style-type: none"> - chápe dobu v kontextu; - jmenuje významné autory a díla; 	<p>5 Reakce literatury na události 1938 – 1945</p>	5

4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe společenskou a politickou situaci doby v kontextech; - jmenuje základní představitele a stěžejní díla doby; - dokáže vystihnout charakteristické znaky jednotlivých děl; 	1 Světová literatura po roce 1945	14
<ul style="list-style-type: none"> - chápe literaturu v kontextu doby; - orientuje se v základních meznících a periodizaci; - jmenuje autory a významná díla; 	2 Vývoj literatury u nás po roce 1945 <ul style="list-style-type: none"> - literatura v letech 1945 – 1948 - literatura 1948 – 1968 	14
<ul style="list-style-type: none"> - chápe dobu v souvislostech; - orientuje se v literatuře oficiální, samizdatové a exilové; - jmenuje autory a významná díla; 	3 Literatura u nás do roku 1989	12
<ul style="list-style-type: none"> - jmenuje některé autory a díla, dokáže je zařadit do kontextu doby a interpretuje je - rámcově se vyzná na českém knižním trhu; - má přehled o kulturním dění ve svém regionu; 	4 Literatura od roku 1989 do současnosti	4
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže charakterizovat jednotlivá literární období, přiřadit k nim autory a jejich nejvýznamnější díla; - používá literárněvědné termíny; - orientuje se v textu, je schopen ho interpretovat, zařadit do kontextu; 	5 Opakování a práce s textem	8

ANGLICKÝ JAZYK

Platnost od 1.9 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Jazykové vyučování vychází z předchozích znalostí a vědomostí žáka. Prohlubuje a zdokonaluje řečové a komunikativní kompetence, systematizuje gramatická pravidla a syntax. Specifikuje se zejména na tvorbu aktivních vědomostí a dovedností v daném oboru, tzn.: využívá odborných textů, článků i mezipředmětových vztahů pro vytváření praktických dovedností.

Charakteristika obsahu učiva

Výchozí texty budou obsahovat témata již dříve probíraná, ale žáci si je osvojí do větší hloubky, jakož i nová témata, sice běžná, ale často opomíjená, jako např. soukromé podnikání, životní prostředí, národní zvyklosti, rozdíly ve společnosti, problémy dnešní doby pod. Tyto různé texty budou sloužit k rozvíjení řečových dovedností, vyjádření vlastních postojů v konverzaci a poskytování různých argumentů pro zastávání různých, často praktických, názorů.

Při výuce bude položen důraz nejen na zvládnutí a osvojení technických výrazů, ale i na praktickou překladatelskou činnost. Jde zejména o překlad technických návodů jednotlivých technických zařízení, strojů a zařízení, jakož i dovednost samostatně popsat svou vlastní praktickou činnost v oboru v rámci předmětu Odborná konverzace v anglickém jazyce.

Výsledky vzdělávání

Výuka je zaměřena na komunikativnost, odbornou terminologii daného oboru, rozvíjí samostatnost žáka, podporuje jeho odborné jazykové schopnosti, znalosti a dovednosti teoretické i praktické, stimuluje jeho sebevědomí a učí žáka formulovat své názory, hodnotit problémy vlastního života i obecně lidské. Dodává mu sebedůvěru při přijímacím pohovoru ve firmě, při obchodním jednání nebo při popisu technologie ve výrobě či marketingových činnostech

Klíčové kompetencí a mezipředmětové vztahy

Přínosem výuky cizího jazyka jsou komunikativní kompetence každého jednotlivého žáka. Jeho schopnost vyjádřit se adekvátně a přiměřeně svému účelu, hovořit s rodilými mluvčími o odborné problematice, informovat o svých znalostech, dovednostech, schopnostech a formulovat své požadavky, vyjádřit vlastní mínění, diskutovat o ekonomicky technických tématech, vysvětlovat a zdůvodňovat své postoje a názory.

Zároveň je žák schopen využívat moderní komunikační prostředky a digitální technologie, diskutovat o technických novinkách, tím se zvyšuje jeho zájem o aktuální výstavy a veletrhy v rámci svého oboru, ze kterých pak podává informace, a to pro zlepšení nejen své všeobecné jazykové, ale i odborné kompetence.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům český jazyk a literatura, informační a komunikační technologie, občanská nauka a odborné předměty

Pojetí výuky

Výuka probíhá v prvním (3 hodiny týdně), druhém (3 hodiny týdně), třetím ročníku (3 hodiny týdně) a čtvrtém ročníku (3 hodiny týdně). Výuka navazuje na dosavadní znalosti a dovednosti, a proto má být pestrá, má aktivovat zájem, být nápaditá, má co nejvíce využívat audiovizuální a multimediální techniky, aby žák byl neustále vtahován do řešení problému jak jazykového, tak komunikačního, a tím se aktivně zapojil do různých forem činností.

Žák se veden k práci s textem, využívá různé komunikační a informační technologie, používá slovníky, mapy, příručky a jiné zdroje, např. internet.

Samostatně vytváří slohové útvary na zadané téma, např. referát, esej, zprávu, popis či vytvoří prezentaci o svém městě.

K podpoře výuky jsou využívány exkurze tematicky propojené s ostatními technickými obory. Možnost hovořit s rodilými mluvčími je nezbytnou zkušeností a ověřením vlastních schopností. Dle možností školy a vyučujících budou součástí výuky návštěvy rodilých mluvčích, kteří navštíví region a budou mít zájem o spolupráci se školou.

Do výuky je začleněna slovní zásoba daného oboru zaměřena na strojírenství, součástí studia je předmět Odborná konverzace v anglickém jazyku. Při výuce se klade důraz na odbornou terminologii, technické informace a aktuální technicky ekonomické problémy pro daný obor. Toto zaměření povede žáky ke komunikativním dovednostem nejen ve světě techniky, ale pomůže formovat jejich vlastní názory a dá prostor pro hodnocení jednotlivých problémů. Žáky seznamují ostatní spolužáky s informacemi z výstav a exkurzí.

Při výuce bude brát zřetel na žáky se specifickými poruchami učení. Pro ně se mění některé metody a formy výuky, je zohledněn text, časová dotace a žák je hodnocen s přihlédnutím k diagnostikované poruše učení. Nadaní žáci jsou podporováni zařazováním aktivizačních úloh.

Hodnocení výsledků žáka

Předmětem klasifikace žáka jsou veškeré činnosti při jazykové výuce, tedy jakýkoliv jazykový projev – připravený nebo nepřipravený, písemný či ústní. Žák je hodnocen v rámci probíraného učiva, hodnotí se jeho řečové dovednosti, schopnost komunikovat v bezprostředních situacích a jeho jazykový projev k danému tématu nebo problému.

Součástí klasifikace jsou písemné gramatické testy, schopnost porozumět slyšenému textu v namluveného rodilým mluvčím, práce s odborným textem, individuální zkoušení všeobecných i odborných znalostí, čtení s porozuměním, ústní projev na zadaná probíraná témata a samostatná práce na určitý tematický okruh, kde se hodnotí schopnost vytvořit písemně popis, zprávu, referát nebo komunikovat o svém oboru, pohovořit o svých znalostech, dovednostech a schopnostech na odborné úrovni.

Do hodnocení ústního a písemného projevu je zahrnuta slovní zásoba, gramatická a fonetická správnost vyjádření, logická uspořádanost a stylistika a kreativita vyjádření.

Specifickou stránku hodnocení budou mít žáci se specifickou poruchou učení, u kterých se zohlední jejich schopnost projevu písemného nebo ústního.

Profilová část maturitní zkoušky z cizího jazyka je konaná formou písemné práce a formou ústní zkoušky, pokud si žák z povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky zvolil cizí jazyk. Profilová část může být, po schválení žádosti ředitelem školy, nahrazena standardizovanou jazykovou zkouškou na úrovni podle CEFR (B1/B2/C1).

Mezipředmětové vztahy: občanská výchova, český jazyk a literatura, dějepis, odborná konverzace v anglickém jazyce.

Učební osnova předmětu: Anglický jazyk

Jazykové vzdělávání				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Anglický jazyk	3	3	3	3

Dle počtu žáků výuka rozdělena do 2 skupin

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní zvukové prostředky anglického jazyka - gramaticky správně používá přítomné časy 	1 Úvod do předmětu Fonetika <ul style="list-style-type: none"> - grafická podoba jazyka, pravopis a výslovnost Gramatika <ul style="list-style-type: none"> - přítomný čas prostý a průběhový 	6
Receptivní řečové dovednosti Žák <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům rozhovoru - porozumí hlavním bodům čteného popisu destinací, v textu vyhledá konkrétní informace a odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření - odvodí význam slova z definice - rozumí obsahu itineráře, v textu vyhledá konkrétní informace číselné i nečíselné povahy a konkrétní slovní zásobu - porozumí hlavním bodům ústního projevu, výkladu turistického průvodce, a v textu zachytí konkrétní informace - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení - vyhledá informace týkající se regionu, ve kterém bydlí 	2 Cestování Gramatika <ul style="list-style-type: none"> - minulý čas prostý Lexikologie <ul style="list-style-type: none"> - složená podstatná jména Témata, komunikační situace a typy textů <ul style="list-style-type: none"> - výlet, cestování, dopravní prostředky - dovolená - víkend - zdvořilé vyjádření žádosti, prosby či pozvání - popis atrakce Fonetika <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost <i>t/d/id</i> - slovní a větný přízvuk - intonace 	30

<p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše situaci na fotografii - uvede, jak obvykle tráví jednodenní výlet - sestaví itinerář jednodenního výletu - uvede, kam by rád jel, jaký dopravní prostředek by využil a co by na místě dělal - gramaticky správně tvoří otázky týkající se minulých činností a událostí - sestaví popis atrakce, kterou v minulosti navštívil, text vhodně zahájí a ukončí, uvede pozitiva i negativa atrakce, přičemž používá vhodná přídavná jména <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - diskutuje s vrstevníky o přípravě jednodenního výletu - hovoří s vrstevníkem o minulém víkendu, vede a ukončí rozhovor s vrstevníkem, ve kterém popíše nezapomenutelný víkend - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech 		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí obsahu ústního projevu vrstevníka a v textu zachytí konkrétní informace - rozumí obsahu novinových titulků a k jednotlivým titulkům přiřadí konkrétní fotografie - rozumí obsahu a informacím ve čteném textu - rozumí obsahu ústního projevu - v textu vyhledá konkrétní informace a odvodí význam neznámých slov z kontextu - využívá různé druhy slovníku <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p>	<p>3. Bydlení</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - minulý čas průběhový - minulý čas prostý vs minulý čas průběhový - <i>while/when</i> <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kolokace s <i>do</i> - kolokace s <i>make</i> <p>Témata, komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis domu, bytu, domova - každodenní život - domácí práce - pocity a nálady - aplikace - vyjádření žádosti, reakce na žádost - příspěvek na internetové fórum 	<p>30</p>

<ul style="list-style-type: none"> - popíše dům na fotografii - pojmenuje domácí práce na fotografiích - uvede, které domácí práce vykonává - gramaticky správně tvoří věty vyjadřující, co dělal v určitou dobu v minulosti - sestaví krátký, neformální email kamarádovi - gramaticky a foneticky správně sdělí, co osoby dělaly, když se jim stala nehoda - gramaticky správně popíše nehodu nebo úraz, který se mu stal - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity - ve spolupráci s vrstevníkem navrhne aplikaci pro využití v místě bydliště, aplikaci představí - sestaví písemný příspěvek na internetové fórum, ve kterém popíše událost, která se odehrála v jeho sousedství, text vhodně člení a používá vhodné prostředky textové návaznosti <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - diskutuje s vrstevníkem o vhodném věku na různé domácí práce - odpovídá na otázky týkající se činností v určitém čase v minulosti a stejné otázky pokládá - navrhne možnosti, jak vylepšit okolí školy, a adekvátně reaguje na návrhy vrstevníka - gramaticky správně vyjádří žádost a adekvátně reaguje na žádost vrstevníka 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní a větný přízvuk - výslovnost <i>was/were</i> 	
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu - odvodí význam neznámé lexikální jednotky na základě definice 	<p>4 Zdravý životní styl</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - (too) much, (too) many, a few, a little, how much, how many - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - modální slovesa 	30

<ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu, v textu vyhledá konkrétní informace a odvodí význam neznámých slov na základě kontextu a znalosti tvoření slov - v textu vyhledá fráze vyjadřující názor <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše situaci na fotografii a vyvodí závěr - napíše definice slov a slovních spojení - napíše souvislý text, ve kterém vyjádří vlastní názor - gramaticky správně tvoří věty, ve kterých uvede, kolik jí ovoce, zeleniny atd. - sdělí, zda vede zdravý životní styl a jak je pro něj těžké si ho udržet - uvede, co obvykle dělá o víkendu, jakých sportům se věnuje, které sporty umí či neumí, jaké má oblečení a vybavení apod. - gramaticky správně tvoří a foneticky správně vyslovuje pravidla chování <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vede s vrstevníkem rozhovor, ve kterém požádá o radu a/nebo radu udělí - zapojí se do hovoru o zdravém životním stylu, vyjádří a zdůvodní názor 	<p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - sportovní a volnočasové aktivity s <i>play, do, go</i> - kolokace s <i>make, do, take</i> - kolokace s <i>give, go, have, play, take</i> <p>Témata, komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - stravovací návyky - sport - zdravý životní styl - vyjádření rady, žádost o radu - vyjádření názoru <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní a větný přízvuk - výslovnost <i>u/u:</i> 	
---	--	--

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům ústního projevu rodilých mluvčích pronášených ve standardním tempu - rozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu, v textu odhadne význam neznámých výrazů na základě kontextu 	<p>1 Svět kolem nás</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - stupňování přídavných jmen - <i>too/enough</i> - předložky místa <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - přídavná jména končící na <i>-y, ful, - less</i> <p>Témata, komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - počasí 	32

<ul style="list-style-type: none"> - nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace - přeloží text a využívá různé druhy slovníku (i elektronické) <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše počasí na fotografii - zapojí se do běžného hovoru na téma počasí - vypráví zážitek z posledních prázdnin, popíše své pocity - gramaticky správně porovná počasí v místě svého bydliště a jinde - sdělí, jaké problémy měl minulý týden a jak je vyřešil - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu - vyjmenuje problémy, které se vyskytnou při přírodních katastrofách - gramaticky správně vyjádří reakci na dobré i špatné zprávy - napíše souvislý text, ve kterém uvede vhodné aktivity pro deštivé dny, a používá adekvátní prostředky textové návaznosti <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - klade vrstevníkovi otázky týkající se počasí a na stejné otázky odpoví - uvede problém, pohotově navrhne různá řešení a vybere nejvhodnější řešení - diskutuje o přírodních katastrofách a jak se na ně připravit - vede s vrstevníkem rozhovor, v němž adekvátně reaguje na dobré i špatné zprávy 	<ul style="list-style-type: none"> - řešení problému - přírodní katastrofy - životní prostředí - reakce na zprávu - vyjádření radosti, naděje, zklamání - internetový příspěvek <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní a větný přízvuk 	
--	---	--

<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům ústního projevu rodilých mluvčích pronášených ve standardním tempu a v rozhovoru zachytí konkrétní informace - porozumí školním pokynům - rozumí čtenému textu, vyhledá v něm specifické informace a doplní do něj konkrétní slovní zásobu - rozumí obsahu příspěvků na internetovém fóru, a k příspěvkům přiřadí konkrétní rady - odhadne význam neznámých slov na základě kontextu, znalosti tvorby slov a již osvojené slovní zásoby - porozumí obsahu a informacím úvahy pro a proti na téma školní předměty a v textu vyhledá prostředky textové návaznosti 	<p>2 Škola, vzdělávání a volnočasové aktivity</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>will, be going to</i>, přítomný čas průběhový - kondicionál 0, kondicionál 1 <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména končící na <i>-ing</i> <p>Témata, komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - škola a vzdělávání - volba povolání - moderní technologie ve výuce - vyjádření návrhu, souhlasu či nesouhlasu s návrhem - pozvání / odmítnutí / sjednání schůzky - úvaha pro a proti <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní a větný přízvuk 	
<p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše činnosti a situace na fotografiích - sdělí a zdůvodní svůj názor na domácí úkoly a moderní technologie ve vzdělávání - ve spolupráci s vrstevníkem popíše ideální školu a školní den - gramaticky správně tvoří věty týkající se budoucích činností - přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem - uvede, co mu při učení se jazyku dělá nebo nedělá problémy - vytvoří a představí plakát, seznam zdrojů a aktivit, které žákům mohou pomoci s angličtinou - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, 		32

<p>zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib</p> <ul style="list-style-type: none"> - gramaticky správně vyjádří návrhy prostřednictvím podmínkových vět - sestaví souvislý text, úvahu pro a proti na téma související se školstvím, text jasně a logicky strukturuje a používá adekvátní prostředky textové návaznosti <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapojí se bez přípravy do hovoru týkajícího se školního prostředí - diskutuje s vrstevníky o zdrojích a aktivitách, které jim mohou pomoci v učení se cizímu jazyku - vyměňuje si s vrstevníky informace o mimoškolních aktivitách - zapojí se do debaty na téma technologií ve výuce a vzdělávání v budoucnosti - sdělí svůj názor na vhodné učební styly 		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům a myšlenkám ústního projevu vrstevníka, - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení - porozumí hlavním bodům čteného textu, v textu vyhledá konkrétní informace a odhadne význam neznámých slov na základě kontextu - rozumí obsahu a informacím v rozhovorech, ve kterých mluvčí hovoří o pravidlech slušného chování v různých kulturách - rozumí seznamu rad, jak se chovat či nechovat v běžných situacích v různých zemích světa, a odhadne význam neznámých lexikálních jednotek na základě kontextu - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu a vyhledá v něm konkrétní informace 	<p>3 Životní etapy a zkušenosti</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - předpřítomný čas prostý - předpřítomný čas prostý vs minulý čas prostý <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - složená přídavná jména <p>Témata, komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - etapy života - pravidla chování - mezilidské vztahy - popis obrázku (fotografie) - porovnání obrázků (fotografií) - neformální email <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní a větný přízvuk 	<p>32</p>

Produktivní řečové dovednosti

Žák

- uvede, co by chtěl udělat v blízké budoucnosti a co by chtěl udělat, až mu bude osmnáct
- gramaticky správně uvede, co už udělal nebo neudělal
- pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem
- hovoří o sociokulturních rozdílech a vyvozuje z toho, jak se chovat či nechovat v běžných situacích
- gramaticky správně tvoří věty o činnostech a událostech v minulosti a v nedávné době
- popíše fotografii z dětství a vyvodí z ní závěry
- napíše neformální email kamarádovi nebo členu rodiny, ve kterém sdělí novinky, text vhodně zahájí a ukončí
- používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci

Interaktivní řečové dovednosti

- Žák
- klade vrstevníkovi otázky, co už udělal či neudělal, a na stejné otázky odpoví
- hovoří s vrstevníkem o věku, kdy dosáhne plnoletosti a jak to oslaví
- diskutuje s vrstevníkem o pravidlech slušného chování v naší zemi

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům čteného textu, v textu vyhledá konkrétní informace a odhadne význam neznámých slov na základě kontextu - porozumí hlavním bodům a myšlenkám ústního projevu a v textu zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy - rozumí obsahu otázek kvízu, který se týká vědy a vesmíru - rozumí obsahu a informacím textu o využití předmětů a materiálů ve vesmíru - rozumí krátkým textům o vynálezcích a jejich vynálezech - porozumí hlavním bodům rozhovoru, který se týká technologií a v rozhovoru zachytí konkrétní informace a instrukce - vyhledá informace o vybraných planetách, přičemž využívá informativní literaturu, encyklopedie a média, se získanými informacemi pracuje a využívá různé druhy slovníku <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše situace na fotografiích, které souvisí s průzkumem vesmíru - gramaticky správně tvoří a správně vyslovuje věty týkající imaginárních situací - popíše týmovou práci na fotografii a role jednotlivých členů týmu - písemně reprodukuje obsah čteného textu o vynálezech a vynálezcích - gramaticky správně popíše předmět ve svém vlastnictví, přičemž používá trpný rod - volně reprodukuje obsah čteného textu, který se týká tématu lekce 	<p>1 Věda a technika</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - kondicionál 2 - trpný rod – přítomný a minulý čas prostý - imperativ <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména končící na – <i>tion</i>, -<i>y</i>, -<i>t</i> <p>Témata, komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - průzkum vesmíru - vynálezy a vynálezci - instrukce - zpráva <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní a větný přízvuk 	32

- gramaticky správně vyjádří instrukce prostřednictvím imperativu
- uvede, ve kterých televizních pořadech se něco naučil a které webové stránky považuje za užitečné
- vyhledá, zpracuje a prezentuje informace týkající se odborné problematiky, reaguje na jednoduché dotazy
- napíše zprávu o televizním programu nebo webové stránce, text jasně a logicky strukturuje a používá vhodné prostředky textové návaznosti

Interaktivní řečové dovednosti

Žák

- klade vrstevníkovi otázky týkající se imaginárních situací a na stejné otázky odpoví
- hovoří s vrstevníkem o kvalitách dobrého člena týmu
- diskutuje s vrstevníky o řešení problémových situacích, které se mohou vyskytnout při práci v týmu
- zapojí se do debaty o českých vynálezcích, vynálezech, které považuje za užitečné, apod.
- diskutuje s vrstevníkem o rozvoji technologií od 60. let 20. století a o postavení žen ve vědě v minulosti a budoucnosti
- vede s vrstevníkem rozhovor, ve kterém požádá o instrukce a/nebo instrukce udělí

<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí souvislému ústnímu projevu rodilého mluvčího pronášeného ve standardním hovorovém tempu a vyřčené události seřadí v chronologickém sledu - porozumí pracovním pokynům - porozumí hlavním bodům a myšlenkám podcastu, ve kterém mluvčí hovoří o povoláních, která již neexistují, a v textu zachytí konkrétní informace - rozumí citátům, které se týkají silných stránek lidí - rozumí informacím v inzerátech a odvodí význam neznámých slov z kontextu textu - porozumí hlavním bodům a myšlenkám rozhovoru o netypickém pracovním prostředí a v textu zachytí konkrétní informace a fráze - využívá různé druhy slovníku <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede problémy, které přináší studium a zaměstnání - pojmenuje povolání a brigády typické pro žáky a uvede jejich výhody a nevýhody - gramaticky správně tvoří věty o činnostech a událostech v minulosti - popíše povolání na starých fotografiích a uvede, zda ještě existují - uvede své silné stránky - při pohovoru, na který je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele - uvede, kdy a za jakých podmínek se mu nejlépe pracuje a studuje - gramaticky správně reprodukuje sdělení druhé osoby - popíše pracovní prostředí na fotografiích a uvede, kde by rád pracoval 	<p>2 Práce a zaměstnání</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - předminulý čas - nepřímá řeč <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - frázová slovesa a přídavná jména a příslovce <ul style="list-style-type: none"> • frázová slovesa <p>Témata, komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - brigády, povolání - inzerát na zaměstnání - žádost o zaměstnání - porovnání fotografií <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní a větný přízvuk - výslovnost <i>schwa</i> 	<p style="text-align: center;">32</p>
---	--	---------------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> - používá opisné prostředky v neznámých situacích a při vyjadřování složitých myšlenek - napíše formální žádost o zaměstnání, text jasně a logicky strukturuje a používá adekvátní výrazy - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby - vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - diskutuje s vrstevníkem o povoláních v minulosti, současnosti a budoucnosti - sdělí vrstevníkům své silné stránky a adekvátně reaguje na jejich názory - popíše kanceláře na fotografiích a diskutuje o tom, komu konkrétní prostředí vyhovuje 		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule - přednese souvislý projev na zadané téma - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce - logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev - s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace - domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace 	<p>3 Finance</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - trpný rod - <i>have something done</i> <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - frázová slovesa s <i>up</i> - tvoření slov opačného významu pomocí záporných předpon <p>Témata, komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - finance: ustálená spojení (např. <i>open an account, charge a fee</i>) - bankovníctví - formy nakupování a placení - reklama a obchodní taktika - daně, finanční gramotnost - služby / objednávka služby - vyjádření názoru, souhlasu a nesouhlasu, resp. stížnosti, řešení problému, porovnávání obrázků (podobnosti 	16

<ul style="list-style-type: none"> - sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené - zaznamená vzkazy volajících <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žák: - vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou - adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory - komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných - i částečně odborných situacích - zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse 	<p>a rozdíly), přidání dalšího bodu, shrnutí dojednaného</p> <ul style="list-style-type: none"> - článek o daních a o obchodních taktikách - formální dopis: stížnost; vzkaz / zpráva <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní a větný přízvuk 	
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prokazuje faktické znalosti o geografických, demografických, hospodářských, politických a kulturních faktorech dané země - získané znalosti porovnává s reáliemi své mateřské země <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v komunikaci uplatňuje vybraná sociokulturní specifika dané země 	<p>4 Reálie – Spojené království</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní fakta a geografie - politické zřízení - historie - Londýn a další zajímavé místa a památky - kultura, lidé a tradice 	8

<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prokazuje faktické znalosti o geografických, demografických, hospodářských, politických a kulturních faktorech dané země - získané znalosti porovnává s reáliemi své mateřské země <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v komunikaci uplatňuje vybraná sociokulturní specifika dané země 	<p>5 Reálie – USA</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní fakta a geografie - politické zřízení - historie - národní parky a zajímavá místa a památky - kultura, lidé a tradice 	<p>8</p>
--	---	----------

4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům a myšlenkám textu / poslechu - rozliší hlavní a doplňující informace - na základě detailů rozliší popisované osoby nebo předměty - odvodí význam neznámých slov na základě znalosti tvorby slov <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu - vyjádří písemně svůj názor na text - zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text na dané téma (charakteristika osoby) a ve stanoveném rozsahu - dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače - vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích 	<p>1 Lidé a společnost</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - členy - tázací dovětky - spojovací výrazy - přídavná jména na <i>-ing</i> a <i>-ed</i> - vazby slovesa s předložkou (např. <i>blame for</i>) <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis přídavných jmen a odvozených podstatných jmen - tvoření slov pomocí přípon - frázová slovesa <p>Témata, komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis a charakteristika osoby - pocity - každodenní situace - módní trendy - politický systém UK, USA a ČR - informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice - volby - studium jazyků 	<p>15</p>

<ul style="list-style-type: none"> - popíše osobu, její vzhled, vlastnosti a pocity, popíše a porovná obrázky - srozumitelně, spontánně a plynule formuluje svůj názor a zdůvodní jej - navrhne možné řešení, přijme nebo odmítne návrh - vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje spontánně a plynule na otázky na běžná témata - komunikuje plynule a foneticky správně na konkrétní témata - navrhne a odmítne návrh, shrne výsledek diskuse 	<ul style="list-style-type: none"> - popis a porovnání obrázku - spekulace o obrázku - navrhování a řešení problému <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní a větný přízvuk 	
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prokazuje faktické znalosti o geografických, demografických, hospodářských, politických a kulturních faktorech dané země - získané znalosti porovnává s reáliemi své mateřské země <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v komunikaci uplatňuje vybraná sociokulturní specifika dané země 	<p>2 Reálie – Česká republika a Praha</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní fakta a geografie - politické zřízení - historie - zajímavá místa a památky - kultura, umění, literatura, lidé, tradice a společenské zvyklosti 	10
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a shromáždí informace z různých textů na konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi - identifikuje strukturu textu, postihne jeho hlavní a doplňující informace 	<p>3 Zdraví a nemoc</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - nepřímá řeč, výrazy <i>so</i> a <i>such</i>, zvrtná zájmena <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - frázová slovesa s <i>on</i> <p>Témata, komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o tělo a zdraví 	15

<ul style="list-style-type: none"> - reaguje spontánně a gramaticky správně i v méně běžných situacích užitím vhodných výrazů - odvodí význam neznámých slov na základě kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule - přednese souvislý projev na zadané téma - s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace - používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje spontánně a gramaticky správně užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů - vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse - vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou formou 	<ul style="list-style-type: none"> - stravovací zvyklosti, diety - školní stravování - nemoci a zranění - léčba, návštěva lékaře - cvičení - logické uspořádání písemného a mluveného projevu - obhajování a shrnutí názoru - porovnávání obrázků (podobnosti a rozdíly), - instrukce, návod <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní a větný přízvuk 	
--	---	--

<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prokazuje faktické znalosti o geografických, demografických, hospodářských, politických a kulturních faktorech dané země - získané znalosti porovnává s reáliemi své mateřské země <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v komunikaci uplatňuje vybraná sociokulturní specifika dané země 	<p>4 Reálie – Kanada</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní fakta a geografie - politické zřízení - historie - národní parky a zajímavá místa a památky - kultura, lidé a tradice 	<p>8</p>
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a shromáždí informace z různých textů na konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi - porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného rozhovoru - uplatňuje různé techniky čtení textu - ověří si i sdělí získané informace písemně <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace - používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace - podrobně popíše své zájmy a činnosti s nimi související - vyslovuje srozumitelně co nejbližší přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby 	<p>5 Kultura</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - nepřímá otázka - modální slovesa: vyjádření nutnosti, povinnosti, schopnosti - žádost o svolení a vyjádření souhlasu, nabídky, návrhy a požadavky <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - frázová slovesa: <i>turn</i> - tvoření slov: sloveso, podstatné a přídavné jméno od stejného základu (např.: <i>succeed, success, successful</i>) <p>Témata, komunikační situace a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultura: výtvarné umění, literatura, kulturní události, televize a rozhlas - bezprostřední reakce na otázku, popis a porovnání obrázků, vyjádření názoru a preference, shrnutí konverzace 	<p>15</p>

<p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou - adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých textů - komunikuje plynule a foneticky správně 		
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prokazuje faktické znalosti o geografických, demografických, hospodářských, politických a kulturních faktorech dané země - získané znalosti porovnává s reáliemi své mateřské země <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v komunikaci uplatňuje vybraná sociokulturní specifika dané země 	<p>6 Reálie – Austrálie a Nový Zéland</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní fakta a geografie - politické zřízení - historie - zajímavá místa a památky - kultura, lidé a tradice 	8
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňuje a doplňuje své znalosti anglického jazyka včetně reálií - systematicky se připravuje na maturitní zkoušku 	<p>7 Opakování</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování učiva - nácvik didaktického testu 	7

OBČANSKÁ NAUKA

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmět

Obecný cíl předmětu

Vzdělávání v občanské nauce přispívá k hlubšímu pochopení života v současné demokratické společnosti. Klade si za cíl pozitivně ovlivnit hodnotovou orientaci, podnítit zájem stát se aktivním, informovaným a slušným občanem svého demokratického státu.

Charakteristika obsahu učiva

Předmět vytváří předpoklady pro získávání odborných znalostí v oblasti psychologie, sociologie, politologie, etiky, práva, mezinárodních vztahů, filozofie a náboženství.

Oblast posiluje respekt k základním principům demokracie, lidských práv a evropanství.

Zvýšená pozornost se věnuje těm tematickým celkům, ve kterých je možné ukázat využití poznatků předmětu pro život v demokratické společnosti (např. vliv socializačních procesů na formování osobnosti, mravní a kulturní hodnoty, místo člověka ve společnosti, životní styl, práva a povinnosti jedince a státu, demokracie, tolerance, spravedlnost, filozofie).

Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby po jejím ukončení žák:

- využíval svých společenskovedních vědomostí a dovedností v praktickém životě, ve styku s jinými lidmi a různými institucemi,
- při řešení praktických otázek svého politického, filozofického i etického rozhodování, hodnocení a jednání, při řešení praktických otázek právního a sociálního charakteru
- získával a kriticky hodnotil informace z různých zdrojů a pramenů
- formuloval věcně, pojmově a formálně správně své názory na sociální, politické, ekonomické a etické otázky, podložit je argumenty a diskutovat o nich se spolužáky
- jednal a zároveň přijímal odpovědnost za své rozhodnutí
- byl občansky aktivní
- vážil si demokracie a svobody, usiloval o její zachování a zdokonalování
- respektoval lidská práva
- chápal hranice lidské svobody a tolerance
- kriticky posuzoval realitu kolem sebe, přemýšlel o ní, tvořil si vlastní úsudek, nenechal se manipulovat
- uznával život jako základní hodnotu, ctil identitu jiných lidí
- cílevědomě zlepšoval životní prostředí
- vážil si hodnot lidské práce
- kladl si praktické otázky filozofického nebo etického charakteru a hledal na ně odpovědi

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Předmět Občanská nauka přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků v oblasti osobnostního, sociálního a občanského rozvoje.

Žáci rozvíjejí komunikační kompetenci, kdy se vyjadřují k aktuálním společenským a občanským tématům, obhajují své názory, respektují názory druhých a aktivně se zapojují do diskusí s využitím odborné terminologie.

Současně jsou rozvíjeny osobnostní a sociální kompetence, zejména samostatné a kritické myšlení, schopnost spolupráce, odpovědnost za vlastní jednání a respekt k ostatním.

Významnou roli má také rozvoj občanské kompetence, kdy se žáci orientují v demokratických principech, veřejném životě, politickém a společenském dění v České republice i v širším evropském a světovém kontextu.

Předmět dále přispívá k rozvoji kompetence k práci s informacemi, kdy žáci vyhledávají, třídí, hodnotí a využívají informace z různých zdrojů a uplatňují je v praktickém životě.

Mezipředmětové vztahy se uplatňují zejména k předmětům český jazyk a literatura, dějepis, ekonomika a anglický jazyk.

Pojetí výuky

Výuka občanské nauky navazuje na poznatky získané v základním vzdělávání a dále se rozvíjí. Je koncipována tak, aby žáci byli schopni aplikovat získané vědomosti do jiných předmětů např. dějepis, ekonomika, výchova ke zdraví, biologie, ekologie a další. Dále aby si žáci uvědomovali využitelnost nových poznatků v dalším studiu, při výkonu povolání a osobním životě.

Předmět by neměl být pouze formální záležitostí, ale měl by naučit žáky přemýšlet nad problémy jedince a společnosti. Diskutovat s ostatními, formulovat svá stanoviska a dokázat je obhájit vhodnou argumentací.

Při výuce budou využívány moderní strategie výuky, které zvyšují motivaci a efektivitu.

Vedle tradičních metod vyučování (výklad, vysvětlování) budou převažovat:

- metoda řízeného dialogu
- samostatná práce individuální a skupinová
- diskuse
- asertivní komunikace
- učení z textu a vyhledávání informací
- návštěvy, exkurze, besedy
- multimediální metody (využití videa, DVD)

Výuka by měla být co nejvíce propojena s reálným prostředím mimo školu. Výuka občanské nauky je v rozsahu 3tydenních vyučovacích hodin za studium.

Učivo je strukturováno do celků:

- soudobý svět

- člověk v lidském společenství, základy psychologie, etiky, sociologie
- člověk jako občan, základy politologie
- člověk a právo
- člověk a svět, praktická filozofie, vznik a vývoj náboženství

Hodnocení výsledků žáků

Žáci budou hodnoceni podle hloubky porozumění společenskovední tematiky, podle schopnosti pracovat se zdroji informací. Výchozím dokumentem bude klasifikační řád, který je součástí školního řádu a podmínkami pro klasifikaci, které stanoví vyučující a s kterými jsou žáci seznámeni na začátku školního roku.

Při klasifikaci se bude vycházet z celkového přístupu žáka k vyučovacímú procesu a k plnění studijních povinností.

Učební osnova předmětu: Občanská nauka

Společenskovední vzdělávání				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Občanská nauka	1	1	1	

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje současnou českou společnost a její strukturu; - vysvětlí funkce kultury, význam vědy a umění; - vymezí různé sociální útvary a vysvětlí jejich funkce; - vysvětlí sociální nerovnost a chudobu, uvede postupy, jimiž lze řešit sociální problémy; - dovede rozlišit získávání legálního a ilegálního majetku; - dovede posoudit služby nabízené peněžními ústavami a jejich možná rizika; - rozliší příjmy a výdaje rodiny a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti; - debatuje o pozitivěch i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí; 	<p>1 Člověk v lidském společenství a člověk jako osobnost (základy sociologie, psychologie, etiky a estetiky)</p> <ul style="list-style-type: none"> - společnost, společnost tradiční a moderní - hmotná kultura, duchovní kultura - současná česká společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha - sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti - majetek a jeho nabývání - rozhodování o majetku, schodkový a přebytkový rozpočet, zodpovědné hospodaření - řešení krizových situací, sociální zajištění občanů - zajištění ve stáří, řešení tíživé finanční situace, důsledky úvěrů 	8

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rovnost obou pohlaví a posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována; - objasní postavení církvi a věřících v ČR; - vysvětlí, čím jsou nebezpečné náboženské sekty a náboženský fundamentalismus; - vysvětlí pojem vztažná soustava; 	<ul style="list-style-type: none"> - rasy, etnika, národy a národnosti, majorita a minority ve společnosti - multikulturní soužití, migrace, migranti, azylanti - postavení mužů a žen, genderové problémy - víra a ateismus, náboženství a církve, náboženská hnutí, sekty, náboženský fundamentalismus 	6
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí biologickou a společenskou podmíněnost osobnosti; - vymezí základní charakteristiky jednotlivých etap lidského života; - vysvětlí motivační vlastnosti osobnosti, potřeby a pudy, vloh a schopnosti, vědomosti a návyky; - vysvětlí postojové vlastnosti osobnosti- charakter, postoje, vzory a ideály, hodnoty a hodnotové orientace, na příkladech rozpozná projevy lidí, najde základní rozdíly - temperamentu a charakteru; - objasní autoregulační vlastnosti osobnosti- sebeuvědomění, sebekritika, volní vlastnosti; 	<ul style="list-style-type: none"> - pojem osobnosti, etapy lidského života ☒ podíl dědičnosti na utváření osobnosti, struktura osobnosti - psychické vlastnosti, temperament a charakter jedince v životních situacích - podíl emocí na chování a jednání člověka 	10
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí proces socializace, socializační činitele a jejich vzájemné působení – rodina, škola, vrstevníci, pracovní kolektiv; - definuje výsledky lidského učení; - objasní, na čem závisí efektivnost učení; - vysvětlí, proč dodržujeme mravní normy; - charakterizuje základní náročné životní situace (stres, frustrace, deprivace), objasní jejich příčiny a možnosti předcházení těmto situacím a doveďte je uplatňovat; - vyjádří vlastními slovy příznaky únavy a trémy, vysvětlí způsoby předcházení únavě při učení; 	<ul style="list-style-type: none"> - proces socializace a její instituce (škola, rodina, vrstevníci, média, církve) - sociální role - mravní zákony a normy - náročné životní situace - duševní zdraví (únava, tréma) 	8

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
---------------------	-------	----

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita); - objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech a ví, co dělat a kam se obrátit v případě jejich ohrožení; 	<p>1 Člověk jako občan (člověk a stát)</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy politologie - základní hodnoty a principy demokracie - lidská práva, jejich obhajoba a možné zneužití, veřejný ochránce práv, práva dětí 	4
<ul style="list-style-type: none"> - dovede kriticky přistupovat k masovým médiím a pozitivně využívat jejich nabídky; 	<ul style="list-style-type: none"> - svobodný přístup k informacím, masová média (tisk, televize, rozhlas, internet) a jejich funkce, kritický přístup k médiím, maximální využití médií 	4
<ul style="list-style-type: none"> - uvede, jak lze získat české státní občanství a jak ho lze pozbýt; - uvede příklady funkcí obecné a krajské samosprávy; - na příkladech uvede, jak se mohou občané podílet na správě a samosprávě - charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb; - vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem nebo politickým extremismem (rasismus, neonacismus); - vysvětlí, proč je nepřijatelné užívat neonacistickou symboliku a jinak propagovat práva a svobody jiných lidí; - uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu; 	<ul style="list-style-type: none"> - stát, státy na počátku 21. stol., český stát, státní občanství v ČR - ústava, politický systém v ČR, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva - politika, politická ideologie - politické strany, volební systémy, volby - politický radikalismus a extremismus, současná česká extrémistická scéna a její symbolika, mládež a extremismus - teror, terorismus 	10
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; - debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu; 	<ul style="list-style-type: none"> - občanská participace, občanská společnost - občanské ctnosti, potřebné pro demokracii a multikulturní soužití 	6

<ul style="list-style-type: none"> - popíše rozčlenění soudobého světa na civilizace, charakterizuje základní světová náboženství; - vysvětlí s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny; - debatuje o možných perspektivách společnosti; - objasní postavení ČR v Evropě a v soudobém světě; - charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku; - popíše cíle a funkce OSN a NATO; - uvede příklady projevů globalizace v různých oblastech (v kultuře, hospodářství) a debatuje o jejich důsledcích; 	<p>2 Soudobý svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmanitost soudobého světa, světové velmoci, civilizační kultury, nejvýznamnější světová náboženství - vyspělé státy, rozvojové země a jejich problémy - konflikty v soudobém světě - zapojení ČR do mezinárodních struktur: NATO, OSN, EU - bezpečnost na počátku 21. stol. - globální problémy současného světa, důsledky globalizace 	8
---	--	---

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem právo, právní stát; - uvede příklady právní ochrany a právních vztahů; - popíše soustavu soudů v ČR a činnost policie, soudců, advokacie, a notářství; - vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost; - popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv a vlastnického práva; - dovede hájit své spotřebitelské zájmy, např.: podáním reklamace; 	<p>1 Člověk a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> - právo a spravedlnost, právní stát - právní řád, právní ochrana občanů, právní vztahy - soustava soudů v ČR - právo vlastnické, právo duševního vlastnictví, smlouvy, odpovědnost za škody 	5
<ul style="list-style-type: none"> - popíše práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi, ví, kde má o této oblasti hledat informace nebo získat pomoc při řešení svých problémů; - objasní postupy vhodného jednání, stane-li se obětí nebo svědkem jednání šikany, lichvy, korupce, násilí, vydírání) - obsah pracovní smlouvy, práva a povinnosti zaměstnance 	<ul style="list-style-type: none"> - rodinné právo - pracovní právo - správní řízení - trestní právo-trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, orgány činné v trestním - řízení - specifika trestní činnosti mladistvých 	9

<ul style="list-style-type: none"> - uvede základní principy fungování demokracie; 	<ul style="list-style-type: none"> - kriminalita páchaná na dětech a mladistvých - notáři, advokáti a soudci - moc zákonodárná 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie; - dovede používat vybraný pojmový aparát filozofie; - dovede pracovat s filozofickým textem; - debatuje o praktických filozofických a etických otázkách (ze života kolem sebe, z příběhů v médiích, z krásné literatury); 	<p>2 Člověk a svět (Praktická filozofie)</p> <ul style="list-style-type: none"> · lidské myšlení v před filozofickým období, mýtus · vznik filozofie a základní filozofické problémy · význam filozofie v životě člověka, smysl filozofie pro řešení životních situací · hlavní filozofické disciplíny 	5
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a komentuje vývoj filozofie v nejvýznamnějších historických obdobích (antika, středověk, renesance, novověk); 	<ul style="list-style-type: none"> - proměny filozofického myšlení v dějinách 	7
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje jednání odpovědni jiným lidem 	<ul style="list-style-type: none"> - etika a její předmět, základní pojmy etiky, morálka, mravní hodnoty a normy, mravní rozhodování a odpovědnost - životní postoje a hodnotová orientace, vlastní štěstí, pomoc jiným lidem 	6

DĚJEPIS

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Dějepis jako společenskovědní předmět kultivuje historické vědomí žáků. Poskytuje žákům relativně komplexní poznatky o národních a světových dějinách a umožňuje jim tak utvořit si vlastní názor na historický vývoj.

Charakteristika obsahu učiva

Výuka musí být pro žáky zajímavá, aby v nich vzbuzovala touhu po poznávání historie. Proto je třeba doprovázet výklad učiva prací s historickými texty, obrazovým materiálem, exkurzemi, spoluprací s archivem, muzeem, galeriemi a knihovnami, které přispívají k hlubšímu objasnění charakteru a významu kultury, k poznání díla významných osobností našich i světových dějin, k poznání výsledků lidstva v boji za svobodu a lidská práva, k hlubšímu poznání národních a regionálních dějin ve vztazích a souvislostech s dějinami ostatních národů.

Proto je třeba rozvíjet schopnost žáků samostatně studovat odbornou literaturu a analyzovat historické dokumenty. Vycházet při tom z místních podmínek a ze zájmů a možností žáků.

Při hodnocení žáků se přihlíží k vědomostem o historii, k přístupu k probíranému učivu, ke zvládnutí napsání indexovaných písemných prací po probrání jednotlivých tematických celků, ke zpracování seminárních prací, ke schopnosti aplikovat získané poznatky o historii na současnost.

Učební osnova je určena pro výuku dějepisu v rozsahu 64 vyučovacích hodin za studium. Učivo je strukturováno do tradičních celků:

- člověk v dějinách
- pravěk
- starověk
- středověk
- novověk 19. století
- novověk 20. století

Výsledky vzdělání

Výuka směřuje k tomu, aby po jejím skončení žák:

- objasnil charakter a význam kultury, vědy a techniky, umění, náboženství, práva, morálky a způsobu života
- poznal díla našich i světových osobností
- znal výsledky lidstva v boji za svobodu a lidská práva
- znal národní dějiny ve vztazích a souvislostech s dějinami ostatních národů
- znal regionální dějiny

- znal poznatky o vývoji oblasti, na kterou je zaměřen jeho studijní obor
- samostatně získával poznatky z různých zdrojů, hodnotil je, aplikoval a začleňoval do stávajícího poznatkového systému

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Z hlediska klíčových dovedností se klade důraz na:

- komunikativní znalosti
- schopnost orientovat se v historických událostech a společenských procesech
- schopnost využívat a aplikovat získané vědomosti a poznatky v životě
- schopnost konfrontovat různé pohledy na dějinné i současné národní i světové události
- schopnost chápat a oceňovat lidské hodnoty, humanitu, demokracii, toleranci...
- schopnost žáka interpretovat verbální, ikonické a kombinované texty

Mezipředmětové vztahy se uplatňují zejména k předmětům občanská nauka, český jazyk a literatura a anglický jazyk.

Pojetí výuky

Výuka dějepisu má být pro žáky zajímavá a pozitivně motivující, proto se využívá širokého spektra metod:

- výklad s výběrem důležitých historických fakt
- skupinová práce žáků
- samostatná práce žáků (referáty, projekty) ☒ diskuse
- učení se z textu a vyhledávání informací
- metoda objevování a řízeného objevování
- samostudium a domácí úkoly
- učení se ze zkušeností
- návštěvy, exkurze, besedy
- využívání digitálních technologií

Důraz je kladen nikoli na sumu teoretických poznatků, ale na kultivaci historického vědomí žáků, které posiluje jejich mediální gramotnost, přípravu na praktický život a potřebu celoživotního vzdělávání.

Výuka je co nejvíce propojena s reálným prostředím mimo školu.

Výuka probíhá jak v kmenových třídách, tak v multimediální učebně vybavené moderní audiovizuální technikou

Navrhovaný rozpis učiva předpokládá dvouhodinovou týdenní dotaci v 1. ročníku, celkem za rok 64 hodin.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci budou hodnoceni podle hloubky porozumění historickým jevům a podle schopnosti pracovat se zdroji informací, kriticky myslet a kompetentně debatovat o historii.

Při pololetní a závěrečné klasifikaci bude vyučující vycházet z výsledků ústního zkoušení (minimálně jednou za pololetí) a písemného zkoušení (po dokončení tematických okruhů). Žákům, kteří v písemné práci nedosáhli uspokojivých výsledků, bude umožněno ústní přezkoušení. Zároveň bude vyučující přihlížet k celkovému přístupu žáka k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností.

Učební osnova předmětu: Dějepis

Společenskovědní vzdělávání				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Dějepis	2			

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí smysl poznávání minulosti; - objasní, proč je výklad minulosti variabilní a neuzavřený; - dokáže se orientovat na mapě s využitím legendy; - pracuje s časovou přímkou; - uvědomí si přínos pravěku v souvislosti s rozvojem řeči, myšlení a náboženství;	<p>1 Úvod do předmětu</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby, význam a variabilita poznávání minulosti - periodizace historického vývoje - vznik a vývoj člověka, řeči, myšlení, náboženství, hospodářství	2
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže na mapě lokalizovat nejvýznamnější starověké civilizace; - obecně charakterizuje starověk; - doloží kulturní a civilizační přínos starověkých civilizací; - objasní vliv judaismu, křesťanství a antického dědictví na utváření Evropy;	<p>2 Starověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - civilizační a kulturní přínos staroorientálních civilizací - antická kultura a její přínos Evropě - judaismus a křesťanství jako jeden ze základů středověké a novověké civilizace v Evropě	6

<ul style="list-style-type: none"> - dokáže na mapě lokalizovat nejvýznamnější středověké státní útvary, historicky důležitá místa; - obecně charakterizuje epochu středověku a jeho kulturu; - vysvětlí skladbu středověku; - popíše vliv církve na život středověké společnosti; - vysvětlí počátky a následný vývoj českého státu; - vysvětlí příčiny husitství a jeho význam; - popíše revoluční změny 	<p>3 Středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a vývoj středověké Evropy, středověká společnost a církev - Velká Morava - Český stát za Přemyslovců - románská kultura - Český stát za Lucemburků - krize středověké společnosti, husitství - gotická kultura 	18
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže na mapě lokalizovat historicky důležitá místa; - obecně charakterizuje významné společenské změny a kulturní přínos období; - vysvětlí přínos zámořských plaveb; - charakterizuje problémy začlenění českého státu do habsburské monarchie; - popíše základní revoluční změny - popíše český stavovský odboj a jeho důsledky; - objasní nerovnoměrnost historického vývoje v Evropě daného období, vč. rozdílného vývoje politických systémů; - vysvětlí význam osvícenství a osvícenských reforem; - charakterizuje umění raného novověku na konkrétních památkách; 	<p>4 Raný novověk (16. – 18. století)</p> <ul style="list-style-type: none"> - humanismus a renesance - zeměpisné objevy - reformace a protireformace - nerovnoměrný vývoj v západní a východní Evropě - absolutismus a počátky parlamentarismu - Český stát a počátky habsburského soustátí - třicetiletá válka - barokní kultura - klasicismus a osvícenství 	6
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže na mapě lokalizovat historicky důležitá místa; - na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti; - popíše program revoluce 1848 v českých zemích a její výsledky; - objasní vznik novodobého českého národa a úsilí o jeho emancipaci; - popíše česko-německé vztahy; - popíše postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. stol.; 	<p>5 Novověk (19. století)</p> <ul style="list-style-type: none"> - velké občanské revoluce (americká, francouzská, revoluce 1848-1849 v Evropě a v českých zemích) - společnost a národy (národní hnutí v Evropě a českých zemích, česko-německé vztahy, postavení minorit; dualismus v habsburské monarchii, vznik národních států v Německu) - modernizace společnosti (technická, průmyslová komunikační revoluce, urbanizace, demografický vývoj) 	6

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vznik národních států v Německu a Itálii; - popíše proces modernizace společnosti; - popíše evropskou koloniální expanzi; - vysvětlí změny v sociální struktuře společnosti (postavení žen, pokrok v soc. zákonodárství, ve vzdělání a vědě); - charakterizuje vývoj umění v 19. stol na konkrétních příkladech uměleckých památek; 	<ul style="list-style-type: none"> - modernizace společnosti a jedinec (sociální struktura společnosti, postavení žen, sociální zákonodárství) - evropská koloniální expanze - kultura v 19. st. (věda, umění, vzdělávání) 	
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže na mapě lokalizovat historicky důležitá místa; - vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozporů mezi velmocemi; - rámcově popíše 1. sv. válku a její důsledky, objasní významné změny ve světě po válce; - vysvětlí, jak a proč získali v Rusku moc bolševici; - objasní cíle 1. čs. odboje a působení čs. legií; - vysvětlí důsledky porážky ústředních mocností a poválečné uspořádání světa; 	<p>6 Novověk (20. století)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi velmocemi (koloniální expanze a pokus o revizi rozdělení světa první světovou válkou) - 1. sv. válka, vývoj v Rusku, české země za 1. sv. války, první odboj, poválečné uspořádání Evropy a světa 	6
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje první Československou republiku (oblast polická, hospodářská a kulturní, vč. národnostního složení); - srovná demokracii první Československé republiky se situací za tzv. druhé republiky (1938-39); - objasní vývoj česko-německých vztahů; - charakterizuje situaci mezi válkami a popíše mezinárodní vztahy; - vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize; - charakterizuje fašismus a nacismus; srovná nacistický a komunistický totalitarismus; - popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou - objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR - rámcově popíše 2. sv. válku; 	<ul style="list-style-type: none"> - demokracie a diktatura (Československo v meziválečném období, autoritativní a totalitní režimy, nacismus v Německu a komunismus v Rusku a SSSR; velká hospodářská krize; mezinárodní vztahy mezi 20. a 30. lety; růst napětí a cesta k válce; 2. sv. válka, Československo za války – Protektorát Čechy a Morava, Slovenský štát, druhý čs. odboj, válečné zločiny včetně holocaustu, důsledky 2. sv. války - svět v blocích (poválečné uspořádání v Evropě a ve světě, poválečné Československo, studená válka, komunistická diktatura v Československu a její vývoj; demokratický svět, USA – světová supervelmoc; sovětský blok, SSSR – soupeřící supervelmoc; třetí svět 	20

<ul style="list-style-type: none"> - objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky; - popíše válečné zločiny včetně holocaustu; - vysvětlí výsledky války a poválečné uspořádání v Evropě a důsledky pro Československo; - charakterizuje čs. poválečnou demokracii; - objasní pojem studená válka, popíše jeho projevy a důsledky; - charakterizuje komunistický režim v Československu v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku; - popíše persekuci odpůrců komunismu a lidí označených režimem za nepřítel; - popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace - popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa; - objasní příčiny a rozpad sovětského bloku; - popíše zánik komunistické vlády u nás a diktuje o příčinách rozpadu společného státu Čechů a Slováků - vysvětlí pojem globalizace a debatuje o názorech na její možné důsledky; - vysvětlí přínos významných vědeckých a technických objevů ve 20. stol.; - zná základní fakta z dějin studovaného oboru – uvede významné mezníky a osobnosti – od prvních továrních strojů k novinkám 21. století, s důrazem na významné osobnosti a objevy v rámci regionu; - vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí; 	<p>a dekolonizace, konec bipolarity Východ – Západ, globální svět, globalizace</p>	
--	--	--

MATEMATIKA

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Matematika je všeobecně vzdělávací předmět s významnou přípravnou funkcí pro odborné vzdělávání v oboru M – Strojírenství. Rozvíjí logické, analytické a prostorové myšlení, schopnost řešit problémy a aplikovat matematické poznatky v odborné praxi, v běžném životě i v dalším studiu. Výuka je realizována ve vazbě na přírodovědné a odborné předměty, zejména fyziku, technické a strojírenské předměty a informatiky.

Charakteristika obsahu učiva

Výuka navazuje na učivo základní školy, poznatky dále rozvíjí a aplikuje. Učivo je uspořádáno do tematických celků s postupně rostoucí náročností. Předmět je vyučován ve všech čtyřech ročnících studia:

- v 1., 2. a 3. ročníku 4 hodiny týdně,
- ve 4. ročníku 3 hodiny týdně.

Výsledky vzdělávání

Žáci:

- aplikují matematické vědomosti v praktickém i odborném kontextu,
- interpretují data z tabulek, grafů a diagramů,
- volí a obhajují vhodné postupy řešení,
- používají matematické modelování,
- pracují s odbornými i digitálními zdroji,
- hodnotí správnost výsledků a řešení.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k věcně správnému vyjadřování, používání matematické terminologie a symboliky,
- žáci komentují slovně své postupy řešení a zdůvodňují výsledky,
- je podporována komunikace a spolupráce ve skupině,
- žáci interpretují výsledky pomocí matematického i grafického vyjádření a využívají digitální technologie.

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují při řešení úloh a problémových situací,
- obhajují zvolený postup a učí se přijímat jiné názory,

- učitel podporuje odpovědnost, samostatnost a důslednost při plnění úkolů.

Kompetence pracovní

- žáci si efektivně organizují čas při řešení úloh,
- používají vhodné pomůcky, nástroje a digitální prostředky,
- volí přehlednou formu prezentace výsledků (text, tabulka, graf),
- ověřují správnost výsledků a dodržují stanovené termíny.

Kompetence matematické

- žáci správně používají jednotky a provádějí reálný odhad výsledků,
- matematizují reálné situace,
- využívají tabulky, grafy a diagramy,
- rozvíjejí prostorovou představivost,
- používají vhodné algoritmy a hledají funkční závislosti,
- využívají vlastnosti a vztahy geometrických útvarů.

Digitální kompetence

- žáci využívají digitální technologie při řešení úloh, matematickém modelování a vyhodnocování výsledků,
- diskutují a prezentují výsledky s využitím digitálních nástrojů,
- účelně a odpovědně využívají nástroje založené na principech umělé inteligence, zejména k ověřování postupů, hledání chyb a optimalizaci řešení.

Mezipředmětové vztahy se uplatňují zejména k předmětům fyzika, chemie, mechanika, technické kreslení, deskriptivní geometrie, CAD systémy, ekonomika a informatika.

Pojetí výuky

Metody a formy výuky jsou voleny v závislosti na charakteru učiva a vzdělávacích cílech. Používají se zejména:

- výklad a řízený rozhovor,
- frontální výuka,
- řešení problémových úloh,
- skupinová a týmová práce,
- samostatná práce při procvičování a opakování,
- práce s učebnicemi, sbírkami úloh a tabulkami,
- využívání digitálních technologií.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení je v souladu s klasifikačním řádem školy a kombinuje hodnocení sumativní i formativní.

Hodnocení klíčových a odborných kompetencí provádí vyučující.

- průběžné sledování práce a aktivity žáků,
- bezpečné rozhodování v technické praxi.

Učební osnova předmětu: Matematika

Matematické vzdělání				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Matematika	4	4	4	3

Dle počtu žáků je jedna hodina týdně v 1. a 2. ročníku rozdělena do 2 skupin

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí aritmetické operace v R; - používá různé zápisy reálného čísla; - znázorní reálné číslo nebo jeho aproximace na číselné ose; - používá absolutní hodnotu a chápe její geometrický význam; - porovnává reálná čísla, určí vztahy mezi reálnými čísly; - zapíše a znázorní interval; - provádí, znázorní a zapíše operace s intervaly (sjednocení, průnik); - řeší praktické úlohy za použití trojčlenky, procentového počtu a poměru ve vztahu k danému oboru vzdělání; - provádí operace s mocninami a odmocninami; - řeší praktické úkoly s mocninami s racionálním exponentem a odmocninami; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 	<p>1 Číselné množiny</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselný obor R - aritmetické operace v číselných oborech R - různé zápisy reálného čísla - reálná čísla a jejich vlastnosti - absolutní hodnota reálného čísla - intervaly jako číselné množiny - operace s číselnými množinami (sjednocení, průnik) - užití procentového počtu - mocniny s exponentem přirozeným, celým a racionálním - odmocniny - slovní úlohy - výrok, operace, výroková forma, kvantifikátory, tautologie 	20

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá pojem člen, koeficient, stupeň členu, stupeň mnohočlenu; - provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny; - provádí umocnění dvojčlenu pomocí vzorců; - rozkládá mnohočleny na součiny; - určí definiční obor výrazu; - sestaví výraz na základě zadání; - modeluje jednoduché reálné situace užitím výrazů zejména ve vztahu k danému oboru vzdělání; - interpretuje výraz s proměnnými zejména ve vztahu k danému oboru vzdělávání; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 	<p>2 Číselné a algebraické výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselné výrazy - algebraické výrazy - mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami - definiční obor algebraického výrazu - slovní úlohy 	34
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní; - určí definiční obor rovnice a nerovnice; - řeší lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy, včetně grafického znázornění; - řeší kvadratické rovnice, nerovnice včetně grafického znázornění; - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli; - řeší rovnice v součinném a podílovém tvaru; - řeší jednoduché logaritmické rovnice; - řeší jednoduché exponenciální rovnice; - vyjádří neznámou ze vzorce; - užívá vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice; - užívá rovnic, nerovnic a jejich soustav k řešení reálných problémů, zejména ve vztahu k danému oboru vzdělání; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 	<p>4 Řešení rovnic a nerovnic</p> <ul style="list-style-type: none"> - úpravy rovnic - lineární rovnice a nerovnice s jednou neznámou - rovnice s neznámou ve jmenovateli - rovnice v součinném a podílovém tvaru - kvadratická rovnice a nerovnice - vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice - soustavy rovnic, nerovnic 	48

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, sestrojí jejich grafy a určí jejich vlastnosti včetně monotonie a extrémů; - pracuje s matematickým modelem reálných situací a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě; - aplikuje v úlohách poznatky o funkcích při úpravách výrazů a rovnic; - určí průsečíky grafu funkce s osami souřadnic; - určí hodnoty proměnné pro dané funkční hodnoty; - přiřadí předpis funkce ke grafu a naopak; - sestrojí graf funkce dané předpisem pro zadané hodnoty; - řeší reálné problémy s použitím uvedených funkcí zejména ve vztahu k studijnímu oboru; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 	<p>5 Funkce I.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem funkce, definiční obor a obor hodnot funkce, graf funkce - vlastnosti funkce - lineárně lomená funkce - kvadratická funkce - úprava výrazů obsahujících funkce - slovní úlohy 	<p>26</p>
---	--	-----------

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá pojmy a vztahy: bod, přímka, rovina, odchylka dvou přímek, vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek, úsečka a její délka; - užívá jednotky délky a obsahu, provádí převody jednotek délky a obsahu; - řeší úlohy na polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů zejména ve vztahu k danému oboru vzdělání; - užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách; - graficky rozdělí úsečku v daném poměru; - graficky změní velikost úsečky v daném poměru; - využívá poznatky o množinách všech bodů dané vlastnosti v konstrukčních úlohách; - popíše rovinné útvary, určí jejich obvod a obsah; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 	<p>1 Planimetrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - planimetrické pojmy - polohové vztahy rovinných útvarů - metrické vlastnosti rovinných útvarů - Euklidovy věty - množiny bodů dané vlastnosti - rovinné útvary: kružnice, kruh a jejich části, mnohoúhelníky, pravidelné mnohoúhelníky, složené útvary, konvexní a nekonvexní útvary - trojúhelník a čtyřúhelník (strana, vnitřní a vnější úhly, výšky, ortocentrum, těžnice, těžiště, střední příčky, kružnice opsaná a vepsaná) - shodná zobrazení rovině, jejich vlastnosti a jejich uplatnění - podobná zobrazení v rovině, jejich vlastnosti a jejich uplatnění - shodnost a podobnost 	27
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá pojmy: orientovaný úhel, velikost úhlu; - určí velikost úhlu ve stupních a v obloukové míře a jejich převody; - graficky znázorní goniometrické funkce v oboru reálných čísel; - určí definiční obor a obor hodnot goniometrických funkcí, určí jejich vlastnosti včetně monotonie a extrémů; - s použitím goniometrických funkcí určí ze zadaných údajů velikost stran a úhlů v pravoúhlém a obecném trojúhelníku; používá vlastností a vztahů goniometrických funkcí při řešení goniometrických rovnic; 	<p>2 Goniometrie a trigonometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientovaný úhel - goniometrické funkce - věta sinová a kosinová - goniometrické rovnice - využití goniometrických funkcí k určení stran a úhlů v trojúhelníku - úprava výrazů obsahujících goniometrické funkce 	28

<ul style="list-style-type: none"> - používá vlastností a vztahů goniometrických funkcí k řešení vztahů v rovinných i prostorových útvarech; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určuje vzájemnou polohu bodů a přímek, bodů a roviny, dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin; - určí odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin; - určuje vzdálenost bodů, přímek a rovin; - charakterizuje tělesa: komolý jehlan a kužel, koule a její části; - určí povrch a objem tělesa včetně složeného tělesa s využitím funkčních vztahů a trigonometrie; - využívá síť tělesa při výpočtu povrchu a objemu tělesa; - aplikuje poznatky o tělesech v praktických úlohách, zejména ve vztahu k danému oboru vzdělání; - užívá a převádí jednotky objemu; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 	<p>3 Stereometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - polohové vztahy prostorových útvarů - metrické vlastnosti prostorových útvarů - tělesa a jejich sítě - složená tělesa - výpočet povrchu, objemu těles, složených těles 	16
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, sestrojí jejich grafy a určí jejich vlastnosti včetně monotonie a extrémů; - pracuje s matematickým modelem reálných situací a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě; - aplikuje v úlohách poznatky o funkcích při úpravách výrazů a rovnic; - určí průsečíky grafu funkce s osami souřadnic; - určí hodnoty proměnné pro dané funkční hodnoty; - přiřadí předpis funkce ke grafu a naopak; - sestrojí graf funkce dané předpisem pro zadané hodnoty; 	<p>4 Funkce II.</p> <ul style="list-style-type: none"> - mocninné funkce - exponenciální funkce - logaritmická funkce - logaritmus a jeho užití - věty o logaritmech - úprava výrazů obsahujících tyto funkce - slovní úlohy 	23

<ul style="list-style-type: none"> - řeší reálné problémy s použitím uvedených funkcí zejména ve vztahu k studijnímu oboru; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí operace s komplexními čísly, upravuje výrazy obsahujícími komplexní čísla - řeší rovnice v oboru komplexních čísel - zakreslí komplexní číslo v Gaussově rovině 	<p>5 Komplexní čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - algebraický a goniometrický tvar komplexního čísla a jeho velikost - výrazy, rovnice řešené v oboru komplexních čísel - Binomická rovnice - Moivrova věta 	14
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce; - určí posloupnost: vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, graficky; - pozná aritmetickou posloupnost a určí její vlastnosti; - pozná geometrickou posloupnost a určí její vlastnosti; - užívá poznatků o posloupnostech při řešení úloh v reálných situacích, zejména ve vztahu k oboru vzdělání; - používá pojmy finanční matematiky: změny cen zboží, směna peněz, danění, úrok, úročení, jednoduché úrokování, spoření, úvěry, splátky úvěrů; - provádí výpočty finančních záležitostí; změny cen zboží, směna peněz, danění, úrok, jednoduché úrokování, spoření, úvěry, splátky úvěrů; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 	<p>6 Posloupnosti a finanční matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznatky o posloupnostech - aritmetická posloupnost - geometrická posloupnost - finanční matematika - slovní úlohy - využití posloupností pro řešení úloh z praxe rozliší geometrickou posloupnost, využívá vzorců k výpočtům praktických příkladů; 	20

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky; - užívá pojmy: vektor a jeho umístění, souřadnice bodu, vektoru a velikost vektoru; - provádí operace s vektory (součet vektorů, násobek vektoru reálným číslem, skalární součin vektorů); - užije grafickou interpretaci operací s vektory; - určí velikost úhlu dvou vektorů; - užije vlastnosti kolmých a kolineárních vektorů; - určí parametrické vyjádření přímky, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky v rovině; - určí parametrické vyjádření roviny, obecnou rovnici roviny; - určí polohové vztahy bodů a přímk v rovině a aplikuje je v úlohách; - určí polohové vztahy rovin a přímk v prostoru a aplikuje je v úlohách; - určí metrické vlastnosti bodů a přímk v rovině a aplikuje je v úlohách; - určí metrické vlastnosti bodů, přímk, rovin v prostoru a aplikuje je v úlohách; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací;	<p>1 Analytická geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - souřadnice bodu - souřadnice vektoru - střed úsečky - vzdálenost bodů - operace s vektory - přímka v rovině a v prostoru - polohové vztahy bodů a přímk v rovině - metrické vlastnosti bodů a přímk v rovině - rovina, polohové vztahy přímky a roviny v prostoru	34
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Určí rovnice kuželoseček; - určí polohové vztahy kuželosečky a přímky; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací;	<p>2 Kuželosečky</p> <ul style="list-style-type: none"> - kružnice - elipsa - hyperbola - parabola - vzájemná poloha kuželoseček a přímky	32

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché kombinatorické úlohy úvahou (používá základní kombinatorická pravidla); - užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací; - počítá s faktoriály a kombinačními čísly; - užívá poznatků z kombinatoriky při řešení úloh v reálných situacích; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; praktické úlohy 	<p>3 Kombinatorika</p> <ul style="list-style-type: none"> - faktoriál - variace, permutace a kombinace bez opakování - variace s opakováním - počítání s faktoriály a kombinačními čísly slovní úlohy 	18
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá pojmy: náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu, nezávislost jevů; - užívá pojmy: náhodný jev a jeho pravděpodobnost, výsledek náhodného pokusu, opačný jev, nemožný jev, jistý jev, množina výsledků náhodného pokusu; - určí pravděpodobnost náhodného jevu; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 	<p>4 Pravděpodobnost v praktických úlohách</p> <ul style="list-style-type: none"> - náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu - náhodný jev - opačný jev, nemožný jev, jistý jev - množina výsledků náhodného pokusu nezávislost jevů - výpočet pravděpodobnosti náhodného jevu aplikační úlohy 	10
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá a vysvětlí pojmy: statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, četnost, relativní četnost, statistický znak kvalitativní a kvantitativní, aritmetický průměr, hodnota znaku; - určí četnost a relativní četnost hodnoty znaku; - sestaví tabulku četností; - graficky znázorní rozdělení četností; - určí charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus, percentil); - určí charakteristiky variability (rozptyl, směrodatná odchylka); - čte a vyhodnotí statistické údaje v tabulkách, diagramech a grafech; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 	<p>5 Statistika v praktických úlohách</p> <ul style="list-style-type: none"> - statistický soubor, jeho charakteristika - četnost a relativní četnost znak - charakteristiky polohy - charakteristiky variability - statistická data v grafech a tabulkách - aplikační úlohy 	10

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí hodnotu matice a použít Frobeniovu větu a Gausovu eliminační metodu pro řešení soustavy lineárních rovnic 	<p>6 Lineární algebra</p> <ul style="list-style-type: none"> - matice, hodnota a determinant matice - řešení soustavy lineárních rovnic pomocí matic 	8
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší základní typy limit funkce ve vlastním a nevlastním bodě - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací 	<p>7 Limita funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Limita funkce ve vlastním a nevlastním bodě 	4
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje vzorce pro derivace při řešení základních derivací - umí řešit derivaci podílu a součinu - zvládá řešení derivace složené funkce - vyšetřuje průběh funkce s užitím 1. a 2. derivace - aplikuje derivace při řešení limit - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací; 	<p>8 Derivace funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice derivace, derivace základních funkcí - derivace součtu, součinu, podíl, složené funkce - vyšetřování funkce pomocí derivace - l'Hospitalovo pravidlo 	12

4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určuje vlastnosti funkcí a interpretuje je v kontextu úloh; - načrtne a analyzuje grafy základních typů funkcí; - řeší rovnice a nerovnice s využitím funkčních vztahů; - využívá funkce při řešení problémů z praxe; - využívá digitálních technologií (např. grafické nástroje) 	<p>1 Opakování a prohloubení učiva o funkcích</p> <ul style="list-style-type: none"> - souhrnné opakování a systematizace poznatků o funkcích - vlastnosti funkcí (definiční obor, obor hodnot, monotónnost, extrémy, průběh funkce) - lineární funkce - kvadratická funkce - mocninné funkce - exponenciální funkce - logaritmické funkce - vztahy mezi funkcemi a jejich grafy 	8
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - shrnuje a prohlubuje poznatky z množinové matematiky a výrokové logiky. 	<p>2 Výroky a množiny</p>	3

<ul style="list-style-type: none"> - Řeší slovní úlohy s využitím množin, množinových operací a logických výroků. - Při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a informační zdroje. 		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s mocninami se všemi typy exponentů a s odmocninami. - Upravuje algebraické výrazy a polynomy, provádí rozklady a úpravy výrazů. - Při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a informační zdroje. 	<p>3 Mocniny, odmocniny, výrazy</p>	<p>5</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší všechny základní typy rovnic a nerovnic a jejich soustavy, - aplikuje lineární rovnice a nerovnice, kvadratické rovnice a nerovnice, exponenciální a logaritmické rovnice při řešení slovních úloh, - využívá rovnice a nerovnice k modelování praktických problémů, - Při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a informační zdroje. 	<p>4 Rovnice, nerovnice, soustavy</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnice lineární a nerovnice, soustavy, slovní úlohy - kvadratická rovnice a nerovnice - logaritmická a exponenciální rovnice 	<p>10</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozšiřuje a utřídí poznatky o goniometrických funkcích, jejich vlastnostech a vzájemných vztazích, - řeší goniometrické rovnice, - aplikuje řešení pravoúhlého i obecného trojúhelníka v praktických úlohách, - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a informační zdroje. 	<p>5 Goniometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - goniometrické funkce, rovnice, obecný trojúhelník 	<p>5</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá teoretické poznatky z planimetrie a stereometrie při řešení úloh z reálného života. - utřídí, doplňuje a aplikuje poznatky z analytické geometrie v rovině. - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a informační zdroje. 	<p>6 Planimetrie, stereometrie; analytika</p> <ul style="list-style-type: none"> - stereometrie a planimetrie - analytická geometrie v rovině 	<p>8</p>

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakuje a upevňuje kombinatorické postupy, práci s faktoriálem a kombinačními čísly, - řeší rovnice a slovní úlohy s kombinatorickou tematikou, - prohlubuje základní znalosti z pravděpodobnosti a statistiky a aplikuje je v praktických situacích. 	<p>7 Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika</p>	<p>4</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá znalosti o posloupnostech při řešení úloh z finanční matematiky. - aplikuje vzorce aritmetické a geometrické posloupnosti v praktických příkladech. 	<p>8 Posloupnosti</p>	<p>5</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňuje a doplňuje své znalosti matematiky formou opakovacích úloh, testů a ústního zkoušení. - Systematicky se připravuje na maturitní zkoušku. 	<p>9 Shrnutí</p>	<p>30</p>

FYZIKA

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět fyzika na střední odborné škole je předmětem všeobecně vzdělávacím. Navíc plní i funkci průpravnou vzhledem k odborné složce vzdělávání. Nejdůležitějším cílem vyučování fyziky je vybavit žáka vědomostmi a dovednostmi, které mu umožní hlouběji a komplexněji pochopit přírodní jevy a zákonitosti. Žáci jsou vedeni ke správnému pochopení fyzikálních zákonů a principů, které je vlastním jádrem fyzikálního poznání. Aplikace fyzikálních poznatků vede k aktivnímu řešení úloh z praxe a každodenního života, využívání v odborných předmětech, dalším vzdělávání, budoucím zaměstnání i osobním životě.

Charakteristika obsahu učiva

Výuka fyziky navazuje na fyzikální poznatky získané v základním vzdělávání a dále je rozvíjí. Zvýšená pozornost se věnuje těm tematickým celkům, ve kterých je možné ukázat využití fyzikálních poznatků v technické praxi i v běžném životě

Výsledky vzdělávání

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- využívat fyzikálních poznatků a dovedností v praktickém i osobním životě
- aplikovat fyzikální poznatky a postupy v odborných předmětech
- získat soubor praktických dovedností pro jednoduchá fyzikální měření, jejich zpracování a zhodnocení
- aktivně používat fyzikální terminologii, pracovat s fyzikálními vzorci a jednotkami
- charakterizovat fyzikální děj, využívat obecných poznatků k vysvětlení konkrétního fyzikálního jevu
- vyhledávat informace a využívat je, rozlišovat fyzikální model a fyzikální realitu, odlišovat smysluplné informace od nesmyslných
- komunikovat, spolupracovat, respektovat názor jiných lidí
- porozumět ekonomickému, filozofickému a společenskému významu fyziky, důsledkům aplikací fyzikálního poznání ve společnosti a v životním prostředí.

V afektivní oblasti směřuje fyzikální vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- pozitivní postoj k fyzice a zájem o ni a její aplikace
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Výuka fyziky přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků prostřednictvím poznávání zákonitostí přírodních jevů a jejich aplikace v technické praxi se zaměřením na strojírenství.

Žáci rozvíjejí kompetenci k učení a k řešení problémů, kdy samostatně i ve skupině pozorují, analyzují a vysvětlují fyzikální jevy, ověřují věrohodnost informací, formulují problémy a navrhují jejich řešení pomocí vhodných fyzikálních metod a prostředků (slovně, matematicky, graficky).

Významně je podporována kompetence komunikativní, zejména schopnost věcně a přesně se vyjadřovat, používat odbornou terminologii a prezentovat výsledky práce.

V rámci výuky se dále rozvíjejí osobnostní a sociální kompetence, zejména odpovědnost za vlastní učení, schopnost spolupráce, přijímání hodnocení a využívání zpětné vazby ke zlepšování práce.

Předmět přispívá také k rozvoji kompetence k práci s informacemi, zejména při kritickém posuzování zdrojů, a k odpovědnému postoji k využívání přírodních zdrojů a technologií.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům matematika, mechanika, elektrotechnika, automatizace, kontrola a měření ve výrobě a k dalším odborným předmětům

Pojetí výuky

Přístup pedagoga i obsah učiva bude volen tak, aby u žáka po vzdělávacím procesu převládaly pozitivní emoce.

Při výuce budou využity tradiční metody vyučování (výklad, vysvětlování, frontální pokusy, procvičování pod dohledem učitele) i moderní vyučovací metody, které budou zařazeny tak, aby zvýšily kvalitu a efektivitu vzdělávacího procesu. Půjde zejména o: dialog, diskuse, skupinové práce žáků, samostatné práce a referáty, studium literatury a vyhledávání informací, exkurze a besedy, využití digitálních technologií.

Výuka by měla být co nejvíce propojena s reálným prostředím mimo školu.

Projekty budou žáci tvořit na základě poznatků získaných ve všeobecně vzdělávacích předmětech.

V obou ročnících se výuka zaměří nejen na získávání poznatků a objevování zákonitostí, ale i na praktické aplikace.

To vše umožní, aby žáci uměli:

- správně používat fyzikální pojmy, rozlišovat mezi fyzikálním jevem a veličinou
- správně používat a převádět jednotky
- zvolit fyzikálně správný postup a použít příslušné vztahy pro kvantitativní řešení problému
- získat potřebné informace z textu, tabulky, grafu a naopak tabulku či graf vytvořit
- správně se vyjadřovat, formulovat zákonitosti, objevovat je při popisu fyzikálních jevů, zpracovávat jednoduchá fyzikální měření

Hodnocení výsledků žáků

Žáci budou hodnoceni objektivně, tak aby hodnocení mělo motivační charakter. Hodnocení se bude řídit klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu.

V každém pololetí bude žák nejméně jednou ústně vyzkoušen, ke každému tématu bude zařazena kontrolní písemná práce zaměřená především na řešení úloh souvisejících s tématem.

Podle možností budou zařazeny laboratorní práce apod.

Při klasifikaci budou vyučující vycházet nejen z výsledků písemného a ústního zkoušení, ale také z kvality zpracování laboratorní práce, celkového přístupu žáka k vyučovacímú procesu a plnění studijních povinností.

Učební osnova předmětu: Fyzika (varianta A)

Přírodovědné vzdělávání				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Fyzika (varianta A)	2	2		

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem vztažná soustava; - rozliší pohyby podle trajektorie a změny rychlosti; - řeší úlohy o pohybech s využitím vztahů mezi kinematickými veličinami; - na příkladech uvede vzájemné silové působení těles; - použije Newtonovy pohybové zákony v jednoduchých úlohách o pohybech; - řeší úlohy na hybnost tělesa a impuls síly - vysvětlí rozdíl mezi inerciální a neinerciální vztažnou soustavou; - vypočítá mechanickou práci a energii při pohybu tělesa působením stálé síly; - určí výkon a účinnost při konání práce; - analyzuje jednoduché děje s využitím zákona zachování mechanické energie - na příkladech vysvětlí pojem gravitace - použije Newtonův gravitační zákon pro řešení úloh; - vysvětlí rozdíl mezi gravitačním a tíhovým zrychlením; - řeší úlohy o pohybech v homog. gravitačním tíhovém poli Země - uvede příklady pohybu těles v centrálním gravitačním poli Země; - vysvětlí Keplerovy zákony; - na příkladech uvede posuvný a otáčivý pohyb tělesa kolem pevné osy; 	<p>1 Mechanika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyby přímočaré, pohyb rovnoměrný po kružnici, skládání pohybů - vztažná soustava, Newtonovy pohybové zákony, síly v přírodě - mechanická práce a energie - gravitační pole, Newtonův gravitační zákon, gravitační a tíhová síla, pohyby v gravitačním poli, sluneční soustava - mechanika tuhého tělesa - mechanika tekutin 	32

<ul style="list-style-type: none"> - určí výslednici sil působících na těleso a jejich momenty; - určí těžiště tělesa jednoduchého tvaru; - vysvětlí rozdíl mezi ideální a reálnou kapalinou a mezi ideálním a reálným plynem; - aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh na tlakové síly v tekutinách; - řeší úlohy s využitím rovnice kontinuity a Bernoulliho rovnice 		
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vlastnosti látek z hlediska jejich částicové stavby; - vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny; - řeší jednoduché případy tepelné výměny pomocí kalorimetrické rovnice - řeší úlohy na děje v plynech s použitím stavové rovnice pro ideální plyn; - popíše kruhový děj; - vysvětlí princip tepelných motorů; - vysvětlí mechanické vlastnosti těles z hlediska struktury pevných látek; - popíše příklady deformací pevných těles jednoduchého tvaru a řeší úlohy na Hookův - řeší úlohy na děje v plynech s použitím stavové rovnice pro ideální plyn; - popíše kruhový děj; - vysvětlí princip tepelných motorů; zákon; · vysvětlí podstatu povrchové vrstvy kapaliny; · popíše kapilární jevy a uvede příklady kapilárních jevů; · popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi; 	<p>2 Molekulová fyzika a termika</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní poznatky termiky - teplo a práce, přeměny vnitřní energie tělesa, tepelná kapacita, měření tepla - částicová stavba látek, vlastnosti látek z hlediska molekulové fyziky - stavové změny ideálního plynu, práce plynu, tepelné motory - struktura pevných látek, deformace pevných látek, kapilární jevy - přeměny skupenství látek, skupenské teplo, vlhkost vzduch 	20
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vlastní kmitání mechanického oscilátoru a určí příčinu kmitání; - popíše nucené kmitání mechanického oscilátoru a určí podmínky rezonance; - rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření v látkovém prostředí; 	<p>3 Mechanické kmitání a vlnění</p> <ul style="list-style-type: none"> - mechanické kmitání - druhy mechanického vlnění, šíření vlnění v prostoru, odraz vlnění - vlastnosti zvukového vlnění, šíření zvuku v látkovém prostředí, ultrazvuk 	12

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní vlastnosti zvukového vlnění a zná jejich význam pro vnímání zvuku; - chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu; 		
--	--	--

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<ul style="list-style-type: none"> - řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím - Ohmova zákona; - řeší úlohy s užitím vztahu pro rezistivitu; - vysvětlí elektrickou vodivost polovodičů, kapalin a plynů; - popíše princip a použití polovodičových součástek s přechodem PN; - vysvětlí princip chemických zdrojů napětí; - zná typy výbojů v plynech a jejich využití - určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem a popíše magnetické pole indukčními čarami; - vysvětlí jev elektromagnetické indukce - popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice; - charakterizuje základní vlastnosti obvodů střídavého proudu; - vysvětlí princip transformátoru a usměrňovače střídavého proudu; - vysvětlí vznik elektromagnetického kmitání v oscilačním obvodu; - popíše využití elektromagnetického vlnění ve sdělovacích soustavách; 	<p>1 Elektřina a magnetismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrický náboj tělesa, elektrická síla, elektrické pole, tělesa v elektrickém poli, kapacita vodiče - elektrický proud v kovech, zákony elektrického proudu, elektrické obvody - elektrický proud v polovodičích, kapalinách a v plynech - magnetické pole, magnetické pole elektrického proudu, magnetická síla, magnetické vlastnosti látek, elektromagnetická indukce, indukčnost - vznik střídavého proudu, obvody střídavého proudu, střídavý proud v energetice, trojfázová soustava střídavého proudu, transformátor - elektromagnetické kmitání, elektromagnetický oscilátor, vlastní a nucené elektromagnetické kmitání, rezonance - vznik a vlastnosti elektromagnetického vlnění, přenos informací elektromagnetickým vlněním 	28
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje světlo, jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích; - řeší úlohy na odraz a lom světla; - vysvětlí podstatu jevů interference, ohyb a polarizace světla; - popíše význam různých druhů elektromagnetického záření z hlediska působení na člověka a využití v praxi; - řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami; 	<p>2 Optika</p> <ul style="list-style-type: none"> - světlo a jeho šíření - elektromagnetické záření, spektrum elektromagnetického záření, rentgenové záření, vlnové vlastnosti světla - zobrazování zrcadlem 	11

<ul style="list-style-type: none"> - popíše oko jako optický přístroj; - vysvětlí principy základních typů optických přístrojů; 		
<ul style="list-style-type: none"> - popíše důsledky plynoucí z principů speciální teorie relativity pro chápání prostoru a času; - zná souvislost energie a hmotnosti objektů pohybujících se velkou rychlostí; 	3 Speciální teorie relativity <ul style="list-style-type: none"> - principy speciální teorie relativity - základy relativity 	5
<ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu fotoelektrického jevu a jeho praktické využití; - chápe základní myšlenku kvantové fyziky, tzn. vlnové a částicové vlastnosti objektů mikrosvěta; - charakterizuje základní modely atomu; - popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony; - vysvětlí podstatu radioaktivity a jaderného záření a popíše způsoby ochrany před tímto zářením; - popíše štěpnou reakci jader uranu a její praktické využití v energetice; - posoudí výhody a nevýhody způsobů, jimiž se získává elektrická energie; 	4 Fyzika mikrosvěta <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy kvantové fyziky - model atomu, spektrum atomu vodíku, laser - nukleony, radioaktivita, jaderné záření, elementární a základní částice - zdroje jaderné energie, jaderný reaktor, bezpečnostní a ekologická hlediska jaderné energetiky 	14
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje Slunce jako hvězdu a popíše sluneční soustavu; - popíše vývoj hvězd a jejich uspořádání do galaxií; - zná současné názory na vznik a vývoj vesmíru; - vysvětlí nejdůležitější způsoby, jimiž astrofyzika zkoumá vesmír 	5 Astrofyzika <ul style="list-style-type: none"> - Slunce a hvězdy - výzkum vesmíru 	6

CHEMIE A ZÁKLADY EKOLOGIE

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Cílem vzdělávání je poskytnout žákům soubor poznatků o chemických látkách, jevech, zákonitostech a vztazích mezi nimi, formovat logické myšlení a rozvíjet vědomosti a dovednosti využitelné v dalším vzdělávání, v odborné praxi i v občanském životě.

Přispívat k formování žádoucích vztahů k životnímu prostředí.

Charakteristika obsahu učiva

Výuka přímo navazuje na poznatky získané základním vzděláním a dále je rozvíjí a prohlubuje. Učivo se skládá z celků: obecná chemie, anorganická chemie, organická chemie, biochemie, biologie a ekologie.

Výsledky vzdělávání

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- dovedli aplikovat získané chemické poznatky v odborných předmětech, v odborné praxi i v občanském životě
- znali využití běžných chemických látek a jejich vliv na zdraví člověka a životní prostředí
- pochopili a osvojili si vybrané pojmy, zákonitosti, terminologii a chemické názvosloví
- znali ekologické pojmy, dokázali popsat koloběh látek v přírodě
- charakterizovali přírodní zdroje surovin a energie, odpady a nakládání s nimi
- charakterizovali – základní vlastnosti živých soustav, buňky, zásady zdravé výživy
- dovedli používat odbornou literaturu, tabulky, internet a naučili se pracovat s informacemi

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Výuka chemie přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků prostřednictvím porozumění vlastnostem látek, chemickým procesům a jejich využití v technické a průmyslové praxi se zaměřením na strojírenství.

Žáci rozvíjejí zejména kompetenci k učení, kdy si prohlubují a systematizují poznatky z oblasti chemie a aplikují je v odborném kontextu, a kompetenci k řešení problémů, při níž analyzují chemické jevy, volí vhodné postupy a vyhodnocují jejich důsledky v technické praxi.

Předmět podporuje také kompetenci k práci s informacemi, zejména při kritickém hodnocení chemických a ekologických informací, a přispívá k odpovědnému přístupu k využívání chemických látek, materiálů a přírodních zdrojů v souladu se zásadami ochrany životního prostředí.

Mezipředmětové vztahy

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům fyzika, strojírenské materiály, technické materiály, strojírenská technologie, praxe a k dalším odborným předmětům.

Pojetí výuky

Výuka by měla být co nejvíce propojena s reálným životem, přizpůsobena požadavkům na chemické znalosti v ostatních předmětech (fyzika, odborné předměty, odborná praxe, apod.) a měla by respektovat specifika daného oboru.

To vše umožní, aby žáci:

- zopakovali, prohloubili a rozšířili poznatky o základních chemických pojmech, jevech a zákonitostech získané na základní škole
- osvojili si vybrané poznatky z obecné, anorganické a organické chemie a biochemie, biologie a ekologie tvořící teoretický základ předmětu
- získali poznatky o technicky důležitých kovech, jejich vlastnostech, výrobě a využití
- seznámili se s technicky důležitými plasty a jejich využitím
- naučili se vyjadřovat přesně a srozumitelně
- dokázali formulovat a obhajovat své názory.
- dokážou získávat informace s využitím digitálních technologií

Hodnocení výsledků žáků

Žáci budou hodnoceni tak, aby hodnocení mělo motivační charakter. Hodnocení se bude řídit klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu a podmínkami klasifikace, které stanoví vyučující na začátku školního roku.

Ke každému tématu bude zařazena ověřovací kontrolní práce a žákům, kteří v této práci dosáhli špatných výsledků, bude umožněno ústní přezkoušení, které bude průběžně zařazováno po celý školní rok.

Při pololetní klasifikaci budou vyučující vycházet nejen z výsledků písemného a ústního zkoušení, ale i z celkového přístupu žáka k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností.

Důraz bude kladen na vytváření úcty k živé a neživé přírodě a respektování života všeho druhu. Dále bude kladen důraz na porozumění jednotlivým tematickým celkům.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků a u nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Učební osnova předmětu: Chemie a základy ekologie (varianta B)

Přírodovědné vzdělávání				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Chemie a základy ekologie (varianta B)	2			

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek; - popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby; - zná názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin; - popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické soustavě prvků; - popíše základní metody oddělování složek ze směsí a jejich využití v praxi; - vyjádří složení roztoku a připraví roztok požadovaného složení; - vysvětlí podstatu chemických reakcí a zapíše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí; - provádí jednoduché chemické výpočty, které lze využít v odborné praxi; 	<p>1 Obecná chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemické látky a jejich vlastnosti - částicové složení látek, atom, molekula - chemická vazba - chemické prvky, sloučeniny - chemická symbolika - periodická soustava prvků - směsi a roztoky - chemické reakce, chemické rovnice - výpočty v chemii 	10
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vlastnosti anorganických látek; - tvoří chemické vzorce a názvy vybraných anorganických sloučenin; - charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí; 	<p>2 Anorganická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - anorganické látky, oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli - názvosloví anorganických sloučenin - vybrané prvky a anorganické sloučeniny v běžném životě a v odborné praxi 	12

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy; - uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí; 	<p>3 Organická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti atomu uhlíku - základ názvosloví organických sloučenin - organické sloučeniny v běžném životě a odborné praxi 	10
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny; - charakterizuje nejdůležitější přírodní látky; - popíše podstatu biochemických dějů 	<p>4 Biochemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemické složení živých organismů - přírodní látky, bílkoviny, sacharidy, lipidy, nukleové kyseliny, biokatalyzátory - biochemické děje 	10
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi; - vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav; - popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života; - vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou; - charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly; - uvede základní skupiny organismů a porovná je - objasní význam genetiky; - popíše stavbu lidského těla a vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav; - vysvětlí význam zdravé výživy a uvede principy zdravého životního stylu; - uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění a možnosti prevence; 	<p>5 Základy biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a vývoj života na Zemi - vlastnosti živých soustav - typy buněk - rozmanitost organismů a jejich charakteristika - dědičnost a proměnlivost - biologie člověka - zdraví a nemoc 	4

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní ekologické pojmy; - charakterizuje abiotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystémy); - charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu; - uvede příklad potravního řetězce; - popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického; - charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem 	<p>6 Ekologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní ekologické pojmy - ekologické faktory prostředí - potravní řetězce - koloběh látek v přírodě a tok energie - typy krajiny 	10
<ul style="list-style-type: none"> - popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody; - hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí; - charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví; - charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí; popíše způsoby nakládání s odpady; - charakterizuje globální problémy na Zemi; - uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci; - uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu; - uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí; - vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí; 	<p>7 Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vztahy mezi člověkem a životním prostředím - dopady činností člověka na životní prostředí - přírodní zdroje energie a surovin ☐ odpady - globální problémy - ochrana přírody a krajiny - nástroje společnosti na ochranu životního prostředí - zásady udržitelného rozvoje - odpovědnost jedince za ochranu přírody a životního prostředí 	8

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Předmět tělesná výchova směřuje k rozvoji pohybových dovedností, tělesné zdatnosti a k upevnění pozitivního vztahu k pravidelné pohybové aktivitě jako součásti zdravého životního stylu. Vede žáky k odpovědnému přístupu k vlastnímu fyzickému i duševnímu zdraví a k jeho aktivní podpoře v průběhu celého života.

Důraz je kladen na:

- rozvoj pohybových schopností s ohledem na individuální předpoklady žáků,
- podporu duševní pohody (wellbeing) prostřednictvím pohybu,
- utváření návyků vedoucích k prevenci civilizačních onemocnění,
- bezpečné chování při pohybových aktivitách a odpovědnost za zdraví své i ostatních.

Předmět vytváří podmínky pro zapojení všech žáků včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Charakteristika obsahu učiva

Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Vzdělávání pro zdraví. Navazuje na základní vzdělávání a dále rozvíjí pohybové dovednosti, schopnosti a postoje žáků.

Učivo je prostředkem k dosažení očekávaných výsledků učení a zahrnuje zejména:

- rozvoj pohybových schopností (vytrvalost, síla, rychlost, koordinace),
- osvojování pohybových dovedností v atletice, gymnastice a sportovních hrách,
- činnosti zaměřené na kompenzaci jednostranné zátěže a podporu správného držení těla,
- aktivity vedoucí k podpoře duševního zdraví a zvládání stresu,
- zásady bezpečnosti, úrazové prevence a první pomoci,
- pohybové aktivity v přírodě.

Součástí výuky jsou kurzy:

- lyžařský kurz (2. ročník),
- sportovně-turistický kurz se zaměřením na pohyb v přírodě (3. ročník).

Výsledky vzdělávání (očekávané výstupy)

Žák po ukončení vzdělávání:

- aktivně využívá pohybové aktivity jako součást zdravého životního stylu,
- posoudí úroveň své tělesné zdatnosti a navrhne vhodné způsoby jejího rozvoje,
- aplikuje zásady bezpečnosti a prevence úrazů při pohybových činnostech,
- poskytne základní první pomoc v běžných situacích,

- využívá vhodné kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu,
- dodržuje zásady fair play a spolupracuje v týmu,
- respektuje individuální odlišnosti ostatních při pohybových aktivitách,
- využívá základní pravidla a techniky vybraných sportovních odvětví,
- plánuje a organizuje jednoduché pohybové aktivity,
- využívá digitální technologie (např. mobilní aplikace, sporttestery) ke sledování a vyhodnocení pohybové aktivity,
- chápe význam pohybu pro fyzické i duševní zdraví a prevenci civilizačních onemocnění.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Občanské kompetence

- jedná v souladu se zásadami ochrany zdraví a bezpečnosti,
- přebírá odpovědnost za své zdraví i zdraví ostatních,
- uplatňuje zásady zdravého životního stylu v každodenním životě.

Kompetence k řešení problémů

- volí vhodné postupy při řešení pohybových úkolů,
- reaguje na vzniklé situace při sportovních činnostech,
- využívá získané zkušenosti v nových situacích.

Komunikativní kompetence

- používá základní odbornou terminologii,
- komunikuje a spolupracuje při týmových aktivitách.

Personální a sociální kompetence

- posuzuje své fyzické možnosti a přizpůsobuje jim své jednání,
- spolupracuje v týmu a přispívá k pozitivním vztahům,
- respektuje pravidla a odlišnosti ostatních,
- rozvíjí schopnost seberegulace a zvládnání zátěžových situací.

Mezipředmětové vztahy se zaměřují zejména k realizaci průřezových témat člověk a životní prostředí, člověk a zdraví, ochrana člověka za mimořádných událostí (realizováno mezipředmětově).

Pojetí výuky

Výuka je organizována s ohledem na individuální potřeby žáků a aktuální podmínky školy. Využívány jsou různé organizační formy a metody výuky podporující aktivní zapojení žáků.

Důraz je kladen na:

- individuální přístup a diferenciaci výuky,
- rozvoj pozitivního vztahu k pohybu,

- bezpečné provádění pohybových činností,
- propojení pohybových aktivit s podporou duševního zdraví,
- využívání moderních technologií při sledování pohybové aktivity.

Výuka probíhá zpravidla ve dvouhodinových blocích. Je doplňována sportovními akcemi, soutěжами a kurzy.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení vychází z principu podpory individuálního rozvoje žáka a má především motivační charakter.

Zohledňuje:

- individuální pokrok žáka,
- aktivní účast a přístup k výuce,
- úroveň osvojení pohybových dovedností,
- dodržování pravidel a zásad bezpečnosti.

Využívány jsou tyto formy hodnocení: průběžné hodnocení, klasifikace nebo slovní hodnocení v souladu se školním řádem.

Součástí hodnocení jsou také:

- motorické testy,
- sledování pohybových dovedností,
- zapojení do sportovních aktivit školy.

Na základě lékařského doporučení může být žák z výuky tělesné výchovy částečně nebo zcela uvolněn.

Mezipředmětové vztahy

Předmět tělesná výchova přispívá k realizaci průřezových témat, zejména:

- člověk a životní prostředí,
- člověk a zdraví,
- ochrana člověka za mimořádných událostí (realizováno mezipředmětově).

Učební osnova předmětu: Tělesná výchova

Vzdělávání pro zdraví				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Tělesná výchova	2	2	2	2
Sportovní kurzy		1 týden	1 týden	

Dle počtu žáků výuka rozdělena do skupin

1. - 4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku; - popíše, jak faktory životního prostředí ovlivňují zdraví lidí; - zdůvodní význam zdravého životního stylu; - dovede posoudit psychické, estetické a sociální účinky pohybových činností; - uvědoměle dbá na zásady správného držení těla a správný životní styl, o aktivní podporu zdraví; - orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech; - uplatňuje vhodné a bezpečné chování v méně známém prostředí (sportoviště, příroda, silniční provoz), předvídá možnost nebezpečí - úrazu a přizpůsobí jim svoji činnost; - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka; - kriticky hodnotí mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu; - popíše úlohu státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel; - zná zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí - dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat; - prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným; 	<p>1 Péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zdraví - činitele ovlivňující zdraví – životní prostředí, životní styl, pohybové aktivity, výživa a stravovací návyky - duševní zdraví a rozvoj osobnosti, sociální dovednosti, rizikové faktory poškozující zdraví - odpovědnost za zdraví své i druhých, péče o veřejné zdraví v ČR, zabezpečení v nemoci, práva a povinnosti v případě nemoci nebo úrazu - prevence úrazů a nemocí - mediální obraz krásy lidského těla, komerční reklama - Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí - mimořádné události (živelné pohromy, havárie, krizové situace) - základní úkoly ochrany obyvatelstva (varovné signály, evakuace) - První pomoc - úrazy a náhlé zdravotní příhody - poranění při hromadném zasažení obyvatel - stavy bezprostředně ohrožující život 	

<ul style="list-style-type: none"> - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat; - vhodně používá odbornou terminologii; - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci; - dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu; - umí sestavit soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci, umí si připravit kondiční program osobního rozvoje a vyhodnocovat jej; - umí uplatňovat zásady sportovního tréninku; - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; 	<p>2 Tělesná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teoretické poznatky - význam pohybu pro zdraví - prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti - technika a taktika - zásady sportovního tréninku - odborné názvosloví, komunikace - výstroj, výzbroj, údržba - hygiena a bezpečnost, vhodné oblečení – - cvičební úbor a obuv - záchrana a pomoc - zásady chování a jednání v různém prostředí - regenerace a kompenzace, relaxace - pravidla her, závodů, soutěží - rozhodování, zásady sestavování a vedení sestav všeobecně rozvíjejících cvičení - pohybové testy, měření výkonů - zdroje informací 	
<ul style="list-style-type: none"> - ☑ dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil - uplatňuje osvojené způsoby relaxace - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a sportovních odvětvích; - uplatňuje zásady bezpečnosti při všech pohybových aktivitách; - je schopen sladit pohyb s hudbou; - umí využívat pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti; - participuje na týmových herních činnostech družstva; - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního chování, ovládá své emoce; - dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti 	<p>3 Pohybové dovednosti ☑ Tělesná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - pořadová cvičení, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj. jako součást všech tematických celků - Atletika - běhy – běžecká abeceda, sprinty, střední tratě, vytrvalostní a přespolní běh, štafeta - skoky – vysoký, daleký, z místa snožmo - hody – kriketovým míčkem, vrh koulí - Gymnastika - základní – posilování, strečink, šplh - sportovní – akrobacie, přeskok, hrazda, kruhy, trampolína - cvičení s hudbou- aerobic, step-aerobic, kondiční programy - Pohybové hry - drobné hry – průprava ke sportovním hrám - sportovní hry – basketbal, volejbal, fotbal, florbal, házená 	

<p>a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji;</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; - je ochoten se podle zájmu a potřeby zapojit do soutěží organizovaných školou a AŠSK; - rád a zodpovědně reprezentuje školu; 	<ul style="list-style-type: none"> - Úpoly - pády, sebeobrana, úpolové hry, boxovací pytel 	
--	--	--

Hodinová dotace

	I. ročník			II. ročník		III. ročník		IV. ročník	
	A	B	C	A	B	A	B	A	B
Péče o zdraví	8	8	8	8	8	4	4	4	4
Plavání	/	/	32	/	/	/	/	/	/
Posilovna	28	/	/	28	/	28	/	20	/
Atletika	6	22	6	6	22	6	22	6	14
Gymnastika	6	10	6	6	10	6	8	6	8
SH, pohybové hry	16	24	12	12	18	14	22	10	20
Úpoly	/	/	/	2	4	2	4	2	2
Lyžování/turistika	/	/	/	6 dny	6 dny	5 dny	5 dny	/	/
Bruslení	/	/	/	2	2	4	4	4	4
	64	64	64	64	64	64	64	64	52

var. A
s posilovnou

var. B
bez posilovny

var. C
s plaváním

INFORMATIKA

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Předmět Informatika rozpracovává vzdělávací oblast informatické vzdělávání a přispívá k rozvoji digitálních kompetencí žáků. Výuka směřuje k porozumění datům, informačním systémům, digitálním technologiím, bezpečnosti a tvorbě digitálního obsahu, včetně kritického a odpovědného využívání nástrojů založených na umělé inteligenci.

Obecný cíl předmětu

Obecným cílem předmětu je vést žáky ke schopnosti porozumět základním principům informatiky a digitálních technologií, efektivně je využívat při řešení studijních, pracovních i běžných životních situací a současně jednat v digitálním prostředí bezpečně, kriticky a odpovědně.

Výuka přispívá k tomu, aby žáci:

- porozuměli základním pojmům informatiky a práci s daty,
- využívali digitální technologie při řešení odborných úloh,
- orientovali se v informačních systémech a síťových službách,
- chránili digitální zařízení, data a osobní údaje,
- vytvářeli a prezentovali digitální obsah,
- využívali digitální nástroje včetně nástrojů založených na umělé inteligenci kriticky, bezpečně a eticky.

Charakteristika obsahu učiva

Obsah učiva zahrnuje zejména práci s daty a informacemi, modelování, hardware a software, informační systémy, digitální technologie, bezpečnost v digitálním prostředí, tvorbu a prezentaci digitálního obsahu a základy algoritmizace a tvorby programových řešení.

Výuka je zaměřena na rozvoj praktických dovedností a na využití digitálních technologií v ostatních vyučovacích předmětech, zejména v odborných předmětech oboru. Součástí výuky je také systematické využívání nástrojů umělé inteligence při vyhledávání a zpracování informací, tvorbě textů, prezentací, grafických návrhů a při řešení odborných úloh souvisejících s oborem.

Důraz je kladen na kritické posuzování výstupů umělé inteligence, ověřování informací, bezpečné chování v online prostředí a etické aspekty využívání moderních technologií.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Předmět rozvíjí především digitální kompetence. Dále přispívá k rozvoji kompetencí k učení, k řešení problémů, komunikativních kompetencí a personálních a sociálních kompetencí.

Mezipředmětové vztahy se uplatňují zejména k předmětům český jazyk a literatura, anglický jazyk, matematika, ekonomika a k dalším odborným předmětům.

Pojetí výuky

Výuka probíhá převážně praktickou formou. Je založena na samostatné i skupinové práci žáků, řešení úloh, práci s digitálními nástroji, tvorbě dokumentů, prezentací, grafických výstupů, datových přehledů a jednoduchých algoritmických řešení.

Žáci jsou vedeni k aktivnímu vyhledávání informací, jejich třídění, vyhodnocování a využití v souvislosti s konkrétním zadáním. Výuka je orientována především na rozvoj praktických dovedností žáků.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení je v souladu se školním klasifikačním řádem. Posuzuje se zejména:

- úroveň porozumění probíranému učivu,
- správnost a samostatnost při řešení úloh,
- kvalita zpracovaných digitálních výstupů,
- schopnost aplikace poznatků v praxi,
- aktivita a odpovědný přístup k práci.

Učební osnova předmětu: Informatika

Informatické vzdělávání				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Informatika	2	2		

Dle počtu žáků výuka rozdělená do 2 skupin

1. ročník - 2 hodiny týdně

Učivo	Výsledky vzdělávání	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje data (získá z dat informace), posuzuje množství informace v datech, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvědomuje si omezení použitých modelů; - odhaluje chyby v datech; - porovná různé příklady kódování dat a jejich použití; vysvětlí proces digitalizace a jeho úskalí; - aktivně a s porozuměním používá různé datové formáty, ovládá konverzi mezi různými formáty téhož obsahu; - používá různé metody komprese dat;	Data, informace a modelování <ul style="list-style-type: none"> - data a informace, interpretace dat; - informace a množství informace v datech; - chyby v datech a kontrola dat; - kódování informací a dat; - záznam, přenos a distribuce dat a informací v digitální podobě; - datové formáty, kódování různých formátů dat (např. text, obraz, zvuk, video); - zápis informace pomocí kódovací tabulky nebo kódovacího jazyka; - model jako zjednodušení reality (např. schéma, graf, diagram, pojmová a myšlenková mapa);	12

<ul style="list-style-type: none"> - formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model; - převede data z jednoho modelu do jiného; najde nedostatky daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na kvalitu řešení daného problému; - zvažuje přínosy a limity statistického zpracování dat a strojového učení v oblasti umělé inteligence; 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti, vazby a závislosti modelu dat; - statistické zpracování dat, odhad a předpovědi; - strojové učení na základě dat, jeho limity, přínosy a rizika. 	
<ul style="list-style-type: none"> - identifikuje v historii vývoje hardwaru i softwaru zlomové události; ukáže, které koncepty se nemění a které ano; - rozumí fungování hardwaru a periférií natolik, aby je mohl efektivně a bezpečně používat a snadno se naučil používat nové; - popíše, jakým způsobem operační systém zajišťuje své hlavní úkoly; - rozpozná různé druhy paměťových úložišť a popíše jejich základní principy, nastavuje sdílení a zálohování dat; - na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle; 	<p>Hardware a software</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlomové události a technologie v historii a jejich vliv na obor, trh práce a společnost; - současná výpočetní zařízení, jejich technické parametry, základní komponenty; - připojitelné periferie, zobrazovací zařízení, vstupní/výstupní zařízení, rozhraní a konektory; - souborový systém a paměťová úložiště; - operační systémy; - aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (např. textový procesor, tabulkový procesor, software pro tvorbu prezentací, grafický software, software pro oblast 3D technologií); - zařízení s vestavěnými systémy; 	30
<ul style="list-style-type: none"> - zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí textového editoru, prezentačního softwaru a grafického software; - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle; 	<p>Zpracování a prezentace informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - publikování – formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování - aplikační software pro práci s informacemi – textové editory, grafické editory a prezentační software 	10

<ul style="list-style-type: none"> - chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením, přepisem/změnou či zneužitím; reaguje na změny v technologiích ovlivňujících bezpečnost; - s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit; kontroluje svou digitální stopu, ať už ji vytváří sám, nebo někdo jiný, v případě potřeby dokáže používat služby internetu anonymně; - v případě personalizovaného obsahu dokáže identifikovat obsah generovaný algoritmy doporučovací systémů. 	<p>Bezpečnost v digitálním prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby útoků na technologie, základní prvky ochrany (např. aktualizace softwaru, antivir, firewall, VPN, šifrování); - sociotechnické metody útoků na uživatele, bezpečné chování a nastavení prostředí (např. práce s hesly, více faktorová autentizace, zálohování dat); - digitální identita, elektronický podpis, eGovernment a státní informační systémy; - digitální stopa - vědomá a nevědomá, logy, metadata, cookies a narušení soukromí při využívání technologií; - sledování uživatele, algoritmy sociálních sítí a personalizace obsahu, doporučovací systémy 	12
--	---	----

2. ročník - 2 hodiny týdně

Učivo	Výsledky vzdělávání	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá nástroje umělé inteligence při řešení úloh v odborných předmětech - formuluje zadání pro AI nástroje (prompt) a vyhodnocuje získané výstupy - kriticky posuzuje správnost a relevanci informací generovaných AI - respektuje zásady bezpečného a etického využívání AI 	<p>Umělá inteligence</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy fungování AI a její využití v praxi - práce s AI nástroji (textové, grafické, analytické) - tvorba zadání pro AI (promptování) - využití AI při návrhu obalů, tvorbě dokumentace a prezentací - kritické hodnocení výstupů AI - etické a bezpečnostní aspekty využívání AI 	8
<ul style="list-style-type: none"> - analyzuje a hodnotí informační systémy podle zadaných hledisek; - vyhledává pomocí uživatelského rozhraní a navigace v informačním systému specifické informace podle zadání; - vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování; používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory; - identifikuje zdroje záznamů v informačním systému a určuje jejich 	<p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - účel a charakteristika informačního systému nebo služby; - veřejné nebo oborové informační systémy a služby; - uživatelská rozhraní (např. navigace, přístupnost, jazykové mutace); - uživatelské účty, role, oprávnění a bezpečnost v informačních systémech; - datový záznam, entita, atribut a vazba, číselníky a identifikátory; 	20

<ul style="list-style-type: none"> - umístění, validitu a míru zabezpečení; provede hromadný import nebo export dat; - navrhne procesy zpracování dat a roli/role jednotlivých uživatelů; - navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení dat; navrhuje číselníky a identifikátory dat; - třídí a řadí data, která následně vizualizuje nebo zpracuje do obvyklého formátu - navrhne způsob využití informačního systému - k řešení zvolenému problému, otestuje ho se skupinou uživatelů a vyhodnotí případné chyby, chybové stavy a jejich příčiny; 	<ul style="list-style-type: none"> - definice procesů, činností a konfigurace informačního systému; - zdroje záznamů v informačním systému (např. databáze, souborový systém, síťové služby); - vyhledávání a vizualizace dat (např. třídění, řazení a filtrování, rozpoznávání vzorů a trendů); - hromadné zpracování dat, export a import; 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná jednotlivé způsoby propojení digitálních zařízení, charakterizuje počítačové sítě a internet; - vysvětlí, pomocí čeho a jak je komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti zajištěna; - rozumí fungování sítí natolik, aby je mohl bezpečně a efektivně používat; - orientuje se v tvorbě a užití webových aplikací; 	<p>Digitální technologie Počítačové sítě a síťové služby</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet a počítačové sítě, přenos dat, komunikační protokol a adresování v síti; - typy, vlastnosti různých sítí, internet věcí; - fyzická a logická infrastruktura sítě, typy síťových zařízení, servery a datová centra; - cloudové a sdílené služby v síti, virtualizace; - webové aplikace a služby, hypertextový formát dat, URL adresa a doména; 	16
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě analýzy problému specifikuje zadání pro tvorbu programu, skriptu nebo webové aplikace; - rozdělí zadání nebo problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; - navrhne algoritmy a datové struktury podle specifikace zadání a zapíše je vhodnou formou; - ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí algoritmy a datové struktury podle různých hledisek, porovná a vybere pro řešení problém ty nejvhodnější; 	<p>Tvorba, testování a provoz softwaru Požadavky a analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifikace a popis řešeného problému, požadavky na řešení; - analýza a dekompozice (rozložení) problému; Tvorba a vývoj - základní koncepce tvorby programů (např. proměnná a datový typ, řídicí příkazy, cykly); - návrh algoritmů a datových struktur; - zápis algoritmu vhodnou formou (např. blokové schéma, přirozené a formální jazyky, skriptovací a programovací jazyk); - využívání hotových komponent; 	20

<ul style="list-style-type: none"> - vylepší algoritmus podle daného hlediska; - vytvoří jednoduchý spustitelný program, skript, nebo webovou aplikaci; - testuje spustitelný program, skript nebo webovou aplikaci; najde, specifikuje a opraví případnou chybu; - spolupracuje při tvorbě programu s další osobou, popisuje strukturu programu další osobě; 	<p>Testování</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy chyb, chybové hlášky, neočekávané ukončení a zamrznutí; - způsoby a druhy testování softwaru; - spotřeba výpočetních a jiných zdrojů; <p>Běh a provoz</p> <ul style="list-style-type: none"> - verze programu, instalace a aktualizace programu; - hlášení a evidence závad, logování a sledování provozu; - nápověda a licence programu. 	
---	---	--

EKONOMIKA

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět Ekonomika seznamuje žáky se základními ekonomickými vztahy a s ekonomickým prostředím, ve kterém se jako zaměstnanci či podnikatelé budou pohybovat. Cílem výuky je vybavit žáky základními znalostmi pro ekonomické chování jak v profesním, tak osobním životě. Žáci získávají znalosti a dovednosti využitelné v jakémkoliv oboru, zároveň jsou seznamováni i se specifiky a aktivitami ve svém studovaném oboru a zaměření.

Charakteristika obsahu učiva

Obsah učiva vychází z postavení předmětu v celkové koncepci oboru vzdělání. v malých podnicích a zejména v samostatném podnikání musí absolvent prakticky zvládat množství ekonomických činností, nebo alespoň dobře rozumět jejich podstatě, proto je obsah učiva zaměřen na fungování tržní ekonomiky, podnikání, management a marketing, pracovně právně vztahy, finanční trh, daňovou soustavu a národní hospodářství.

Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, že po jejím ukončení žák:

- rozumí obsahu základních pojmů z tržní ekonomiky a je schopen je správně používat,
- orientuje se v situaci na trhu práce a v pracovněprávních vztazích,
- charakterizuje podstatu a cíl podnikání, dokáže v zásadě rozlišit právní formy podnikání,
- objasní na příkladu, jak v zásadě postupovat při zřizování živnosti,
- vytvoří podnikatelský záměr,
- má přehled o základních podnikových činnostech, managementu, marketingu,
- popíše princip hospodaření podniku, ví, jak se zjišťuje hospodářský výsledek podniku,
- charakterizuje podstatu mzdy, daní, zdravotního a sociálního pojištění,
- orientuje se v nástrojích finančního trhu, v problematice úvěrů.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Z hlediska klíčových kompetencí je důraz kladen na to, aby žák:

- orientoval se v možnostech uplatnění na trhu práce v rámci zvoleného oboru a povolání a plánoval svou profesní dráhu,
- měl reálnou představu o pracovních, platových a kariérních podmínkách v oboru,
- rozuměl požadavkům zaměstnavatelů a dokázal je porovnat se svými schopnostmi a předpoklady,
- uměl vyhledávat, posuzovat a vyhodnocovat informace o pracovních podmínkách a možnostech profesního růstu,

- efektivně komunikoval s potenciálními zaměstnavateli a vystupoval přiměřeně v pracovněprávních situacích,
- disponoval základními znalostmi a dovednostmi k rozvoji podnikavosti, včetně využívání základních marketingových nástrojů,
- orientoval se v základních finančních a administrativních záležitostech (komunikace s bankou, finančním úřadem, zdravotní pojišťovnou),
- dokázal při rozhodování a plánování činností zvažovat ekonomické souvislosti, možné náklady a přínosy, vliv na životní prostředí a sociální dopady.

Mezipředmětové vztahy se uplatňují zejména k předmětům český jazyk a literatura, anglický jazyk, matematika, občanská nauka, informatika a k dalším odborným předmětům.

Pojetí výuky

Výsledkem vzdělávání nejsou pouze znalosti, ale hlavně praktické dovednosti žáků. Žáci získají předpoklady pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit, naučí se orientovat v právní úpravě podnikání, vytvářejí vlastní podnikatelský záměr, jsou vedeni k založení fiktivní či fungující studentské firmy. Součástí je učivo o marketingu a managementu a využití jejich nástrojů při řízení provozu hospodářských subjektů různých úrovní. Důležitě je také naučit žáky efektivně hospodařit s finančními prostředky, a to jak v osobním, tak i v profesním životě, a znalost fungování finančního trhu.

Žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání ekonomických informací z písemných pramenů, z internetu apod., učí se s nimi pracovat a správně je interpretovat. Schopnost aplikovat osvojené učivo žáci osvědčují při zpracování samostatných prací či projektů na ekonomická témata.

Obsahový okruh ekonomického vzdělávání je v souladu se Standardem finanční gramotnosti ve verzi schválené v roce 2017. Standard finanční gramotnosti je dále naplňován ve společenskovedním vzdělávání a částečně i v matematickém vzdělávání. Vzdělávací oblast je úzce propojena také s průřezovým tématem Člověk a svět práce a školním kariérovým poradenstvím.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení se řídí klasifikačním řádem (součástí školního řádu) a podmínkami pro klasifikaci, stanovených jednotlivými vyučujícími. S podmínkami klasifikace jsou žáci seznámeni na začátku školního roku.

Do hodnocení žáka se zahrnují samostatné práce, ústní zkoušení nebo prezentace během každého pololetí, ověřovací písemné kontrolní práce ke každému okruhu témat. Posuzována je jak znalost teorie a schopnost její interpretace na ekonomickou realitu, tak i praktické dovednosti.

Učební osnova předmětu Ekonomika

Ekonomické vzdělávání				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Ekonomika		1	1	1

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá a aplikuje základní ekonomické pojmy; popíše fungování tržního mechanismu; - rozumí významu neziskového sektoru pro fungování ekonomiky - rozlišuje různé formy podnikání a vysvětlí jejich hlavní znaky; - vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet; - na příkladu vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu; - stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období; - rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů, vypočítá výsledek hospodaření; - vysvětlí zásady daňové evidence;	<p>1 Podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> - teorie potřeb, hospodářský proces - trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, zboží, cena, peníze - konkurence, ochrana spotřebitele, neziskový sektor - podnikání podle živnostenského zákona a zákona o obchodních korporacích - podnikatelský záměr - zakladatelský rozpočet - povinnosti podnikatele - náklady, výnosy, zisk/ztráta - zásady daňové evidence	24
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí tři úrovně managementu; - popíše základní zásady řízení; - definuje význam jednotlivých manažerských funkcí, rozvíjí vlastní manažerské dovednosti - zhodnotí využití motivačních nástrojů v oboru.	<p>2 Management</p> <ul style="list-style-type: none"> - dělení managementu, styly řízení - funkce managementu (plánování, organizování, vedení, kontrolování) - motivace	8

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé druhy majetku; - zná druhy a význam odpisů - orientuje se v evidenci majetku; - rozezná druhy hlavní činnosti organizací a další podnikové činnosti; - orientuje se v oblasti marketingu, na příkladu ukáže použití nástrojů marketingu v oboru; - vysvětlí, co je marketingová strategie; - zpracuje jednoduchý průzkum trhu.	<p>3 Podnikové činnosti, marketing</p> <ul style="list-style-type: none"> - struktura majetku, evidence majetku, odpisy - podnikové činnosti - marketing, podstata marketingu - průzkum trhu - marketingový mix (produkt, cena, propagace, distribuce)	14

<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá čistou mzdu - vypočítá sociální a zdravotní pojištění; 	<p>4 Mzdy, zákonné odvody</p> <ul style="list-style-type: none"> - mzda časová a úkolová a jejich výpočet - zdravotní pojištění - sociální pojištění 	6
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí úlohu státního rozpočtu v národním hospodářství; - orientuje se v soustavě daní, - charakterizuje jednotlivé daně a vysvětlí jejich význam pro stát; - provede jednoduchý výpočet daní; - vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob; - vyhotoví a zkontroluje daňový doklad. 	<p>5 Daně</p> <ul style="list-style-type: none"> - státní rozpočet - daně a daňová soustava, - výpočet daní - roční zúčtování, přiznání k dani - daňová evidence, daňové a účetní doklady 	12

4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje finanční trh, jeho jednotlivé subjekty a nástroje; - orientuje se v platebním styku a smění peníze podle kurzovního lístku; - vysvětlí, co jsou kreditní a debetní karty a jejich klady a zápory; - orientuje se v úvěrové problematice, vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN a vyhledá aktuální výši úrokových sazeb na trhu; - charakterizuje jednotlivé druhy úvěrů a jejich zajištění, rozpozná nevhodný úvěr, zná význam a postup insolvenčního řízení; - orientuje se v produktech pojišťovacího trhu, vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby; - vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže, jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům; 	<p>1 Finanční vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - peníze, hotovostní a bezhotovostní platební styk; - finanční trh, centrální banka a bankovníctví; - úroková míra, RPSN; - úvěrové produkty, finanční produkty; - pojištění, pojistné produkty; - inflace; 	14
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si svoji pozici na trhu práce, získává přehled o současné situaci ve svém oboru, 	<p>2 Pracovně právní vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> - trh práce - hledání práce, žádost o přijetí, životopis, přijímací pohovor - pracovní poměr, vznik, ukončení 	8

<ul style="list-style-type: none"> - dovede vyhotovit korespondenci k přijetí do pracovního poměru, obsah pracovní smlouvy; - zná základní vzájemná práva povinnosti subjektů pracovně právního vztahu i povinnosti vůči státu; - připraví se na přijímací pohovor 		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam ukazatelů vývoje - národního hospodářství ve vztahu k oboru; - objasní příčiny a druhy nezaměstnanosti; 	<p>3 Národní hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnocení národního hospodářství - hrubý domácí produkt - nezaměstnanost. 	4

TECHNICKÉ KRESLENÍ

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Vzdělávání v oblasti technického kreslení přispívá k rozvoji základních znalostí technika a umožňuje mu využívat znalosti a dovednosti pro grafické formulování myšlenek za současného použití moderních technologií jako prostředku pro přípravu a realizaci technické dokumentace. Předmět rozvíjí žákovu prostorovou představivost, kreativitu a samostatné řešení problémů. Technické kreslení vytváří základ pro odborné předměty např. strojní součásti, stavba a provoz strojů, strojírenská technologie, kontrola a měření, praxe.

Charakteristika obsahu učiva

Výuka technického kreslení navazuje na základy geometrie získané na základní škole, které podstatným způsobem rozvíjí. Rozvíjena je také prostorová představivost. Velká pozornost je věnována tematickým celkům využitelným v průmyslové praxi. Jedná se zejména o pravidla technické normalizace a technického zobrazování. Žák se seznámí se zásadami technického kreslení, vytváří a čte výkresy součástí, výkresy sestavení, schémata a další produkty grafické technické dokumentace používané ve strojírenství. Orientuje se v jednoduchých stavebních výkresech a elektrotechnických schématech. Při řešení úloh žák využívá technické normy, strojnické tabulky, katalogy výrobců a jiné zdroje informací. V nejvyšší možné míře si osvojuje aplikační programy počítačové podpory konstruování.

Důležitou složkou práce žáků v obsahovém okruhu je práce s informacemi, zejména jejich vyhledávání z nejrůznějších zdrojů, třídění, hodnocení a další zpracovávání.

Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žák byl schopen srozumitelně formulovat své myšlenky ústně, písemně i graficky. Řešil samostatně zadané úlohy – posuzoval zadání úkolu, získával vhodné informace pro řešení; navrhoval možnosti řešení, přihlížel k technologičnosti konstrukce a zdůvodnil je. Získané znalosti využíval v ostatních technických předmětech. Žák je veden k používání moderních technologií jako výrobního prostředku tvorby technické dokumentace ve spolupráci s předmětem CAD systémy.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Předmět technické kreslení je klíčovým předmětem pro další technické předměty, jako jsou strojní součásti, stavba a provoz strojů, výrobní technologie, konstrukční cvičení a technologická cvičení.

Žák se zvládne grafické komunikativní dovednosti, schopnost formulovat, analyzovat a řešit problémy, využívat technické dokumentace pro různá průmyslová odvětví.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům CAD systémy, mechanika, praxe, praxe CAD-CAM

Pojetí výuky

Výuka technického kreslení je rozdělena do prvního a druhého ročníku.

V prvním ročníku se žák seznámí s technickou normalizací, způsoby promítání – zejména s pravouhlým promítáním na tři navzájem kolmé průmětny, naučí se využívat řezy a průřezy. Učí se základy kótování, předepisování přesnosti rozměrů a tvarů, vzájemné polohy, kvality povrchu, tepelného zpracování

a dalších doplňujících údajů. Velká pozornost je věnována normalizovaným součástem a využívání technických norem.

Ve druhém ročníku se rozvíjí získané znalosti. Důraz je kladen zejména na výkresy sestav a rozkreslování sestav. Získané znalosti bude žák uplatňovat v technologických a konstrukčních cvičeních. Pracuje s digitální dokumentací.

Výuka technického kreslení je řešena z převážné části jako soustavné cvičení a aplikování získaných dovedností v rámci školních i domácích grafických prací. Předpokládá se minimálně jedna grafická práce pro každý tematický celek

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí zákonem č. 561 (školní zákon) a školním klasifikačním řádem. Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni s podmínkami hodnocení a klasifikace. Důraz při hodnocení je kladen na přesnost a jednoznačnost zobrazení, na soulad s platnými normami a na pečlivost zpracování technické dokumentace.

Hodnocení žáků je prováděno na základě ústního a písemného zkoušení teoretických poznatků i řešení praktických příkladů tak, aby hodnocení mělo motivační charakter. Přihlíží se k aktivitě žáků při výuce, k plnění studijních povinností.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků. U nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Učební osnova předmětu: Technické kreslení

Projektování a konstruování				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Technické kreslení	3	1		

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - dokáže vysvětlit význam konstrukční dokumentace; - chápe význam normalizace při vytváření technické dokumentace; - zná a používá normalizované formáty výkresů, druhy čar, normalizované písmo; - dokáže zvolit vhodné měřítko zobrazení a použít jej při zhotovování technické dokumentace; 	1 Pravidla technického kreslení a normalizace <ul style="list-style-type: none"> - druhy čar - základní geometrické konstrukce - technické písmo - měřítko zobrazování 	10

<ul style="list-style-type: none"> - zná metody pravoúhlého promítání; - kreslí součásti v zadaných pohledech dle platných technických norem; - umí zvolit potřebný počet pohledů pro jednoznačné zobrazení součásti; - používá různé typy řezů a průřezů; - kreslí výkresy součástí – zobrazuje tvar součástí, kótuje jejich délkové rozměry a úhly, 	<p>2 Technické zobrazování</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravoúhlé promítání - technické zobrazování - pohledy, řezy a průřezy 	18
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže zvolit vhodné způsoby kótování prvků součástí; - volí vhodnou metodu kótování z hlediska funkčnosti součásti a technologického postupu při výrobě; - stanovuje dovolené úchytky rozměrů, úchytky geometrického tvaru a vzájemné polohy jejich ploch a prvků 	<p>3 Kótování</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla pro kótování jednotlivých prvků - přesnost rozměrů, lícování 	12
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmům z oblasti předepisování přesnosti rozměrů, rozlišuje toleranční soustavy; - zná jednotlivé způsoby uložení a chápe význam jejich použití z hlediska praxe; - umí vypočítat parametry uložení na základě vyhledaných údajů z technických norem; - zapisuje tolerance do výkresů; - předepisuje jakost povrchu dle platných technických norem; - stanovuje a předepisuje geometrické úchytky a úpravu povrchu součástí; 	<p>4 Předepisování technických požadavků</p> <ul style="list-style-type: none"> - přesnost rozměrů - struktura povrchu - geometrické tolerance - tepelné a chemicko-tepelné zpracování - úpravy povrchu 	22
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří výkresy strojních součástí; - dokáže vyhledávat v technických normách normalizované součásti a využívat informace z norem; - vysvětlí možnosti 3D technologií - 3D tisk a 3D skenování; 	<p>5 Kreslení strojních součástí</p>	30

<ul style="list-style-type: none"> - kreslí a čte výkresy jednodušších sestavení; - vypracovává soupisy položek a další související dokumentaci; - využívá ke konstrukčním činnostem výpočetní techniku s příslušnými aplikačními programy osvojenými v předmětu CAD; 	6 Výkresy sestavení	4
--	----------------------------	---

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreslí složitější výkresy a sestavy - umí číst výkresovou dokumentaci - vypracovává konstrukční dokumentaci strojních součástí a prvků konstrukcí, nářadí, nástrojů, přípravků, měřidel aj. - výrobních pomůcek pro strojírenskou výrobu - využívá ke konstrukčním činnostem výpočetní techniku s příslušnými aplikačními programy osvojenými v předmětu CAD systémy; - stanovuje a předepisuje jakost a úpravu povrchu součástí, jejich tepelné zpracování a další požadavky 	1 Výkresy složitějších součástí	
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří výkresy sestav, - vypracovává k nim rozpisky, soupis položek a další související dokumentaci - stanovuje jejich dovolené úchylky, úchylky geometrického tvaru a vzájemné polohy jejich ploch a prvků - využívá znalostí z předmětu strojní součásti za použití aplikačních programů osvojených v předmětu CAD systémy 	2 Výkresy sestav	18
<ul style="list-style-type: none"> - je schopen číst výkresy sestav - vykreslit ze sestavy jednotlivé součásti; - je schopen určit a předepsat přesnost rozměrů, jakost povrchu, geometrické tolerance, tolerance vzájemné polohy jednotlivých součástí sestavy 	3 Rozkreslování sestav	12

- kreslí schémata potrubí, kinematických, hydraulických a pneumatických mechanismů	4 Schémata	
- seznámí se s tvorbou výkresové dokumentace ve stavebnictví, elektrotechnice	5 Další konstrukční dokumentace	

DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

V předmětu deskriptivní geometrie si žák prohlubuje prostorovou představivost a seznamuje se s Mongeovým promítáním na dvě navzájem kolmé průmětny, s konstrukcí kuželoseček a křivek používaných v technické praxi. Navazuje na znalosti geometrie získané na základní škole, na znalosti získané v předmětu matematika a technické kreslení a dále je prohlubuje. Žák je veden k samostatnosti při řešení úkolů.

Charakteristika obsahu učiva

Po zopakování základních prvků je řešeno Mongeovo promítání na dvě navzájem kolmé průmětny. Žák si procvičuje představivost při zobrazování základních geometrických útvarů v prostoru.

V další části je pozornost je věnována tematickým celkům kuželosečky a kinematická geometrie, kde se žák naučí konstruovat křivky využitelné v průmyslové praxi.

Výsledky vzdělávání

Žák zobrazuje základní geometrické útvary v pravoúhlém promítání na dvě kolmé průmětny. Umí určit jejich vzájemnou polohu, skutečnou velikost úsečky, odchylku přímky od průmětny. Sestrojí průsek rovinných obrazců.

Rozlišuje a definuje jednotlivé typy kuželoseček i rovinných křivek a sestrojí je na základě definice i pomocí technických konstrukcí.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Žák se zvládne grafické komunikativní dovednosti, schopnost formulovat, analyzovat a řešit problémy, využívat technické dokumentace. Znalosti deskriptivní geometrie využívá v předmětu matematika, mechanika, technologická a konstrukční cvičení.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům technické kreslení, matematika, CAD systémy.

Pojetí výuky

Deskriptivní geometrie je zařazena do výuky ve druhém ročníku a navazuje na předmět technické kreslení. Rozvíjí především prostorovou představivost žáků. Výuka je organizována výkladem, praktickými cvičeními za použití fyzických i digitálních modelů. Při řešení úloh je podporována schopnost analyzovat zadané úkoly a navrhnout postupy při jejich řešení.

V jednotlivých tématech jsou zařazeny grafické práce

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí zákonem č. 561 (školský zákon) a školním klasifikačním řádem. Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni s podmínkami hodnocení a klasifikace. Důraz při hodnocení je kladen na přesnost a jednoznačnost zobrazení, na soulad s platnými normami a na pečlivost zpracování zadaných prací.

Hodnocení žáků je prováděno na základě ústního a písemného zkoušení teoretických poznatků i řešení praktických příkladů tak, aby hodnocení mělo motivační charakter. Přihlíží se k aktivitě žáků při výuce, k plnění studijních povinností.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků. Nadaní žáci jsou podporováni zařazováním aktivizačních úloh.

Učební osnova předmětu: Deskriptivní geometrie

Projektování a konstruování				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Deskriptivní geometrie		1		

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: - umí definovat základní geometrické pojmy;	1 Základní pojmy stereometrie - bod, přímka, úsečka, rovina	2
- zobrazuje základní geometrické útvary v pravouhlém promítání na dvě kolmé průmětny; - určuje jejich vzájemnou polohu, skutečnou velikost úsečky, odchylku přímky od průmětny; - sestrojí průsek rovinných obrazců;	2 Mongeovo promítání na dvě kolmé průmětny - zobrazování bodů, přímek a rovin - vzájemná poloha bodů, přímek a rovin	14
- umí definovat jednotlivé typy kuželoseček; - sestrojí jednotlivé kuželosečky na základě definice i pomocí technické konstrukce;	3 Kuželosečky - kružnice - elipsa - parabola - hyperbola	8
- ovládá konstrukci rovinných křivek; - umí vysvětlit, kde se dané křivky používají v technické praxi	4 Kinematická geometrie - cykloida, epicykloida, hypocykloida - evolventa - další rovinné křivky	8

MECHANIKA

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Vzdělávání v předmětu mechanika prohlubuje a rozšiřuje znalosti z fyziky a je nutnou přípravou pro technické vzdělávání s návazností na strojírenskou technologii, strojní součásti a stroje. V těchto předmětech znalosti z mechaniky usnadňují práci při navrhování strojních součástí i složitějších celků, pevnostních a návrhových výpočtech, volbě vhodného materiálu a výrobní technologie apod.

Charakteristika obsahu učiva

Učivo je rozvrženo do tří ročníků, od prvního do třetího, a to v pořadí statika, pevnost a pružnost, kinematika, dynamika, hydrostatika, hydrodynamika a termomechanika. Tyto učební celky jsou důležité pro návaznost profilujících technických předmětů. Náplň a rozvržení učiva je řešeno v rámci mezipředmětových vztahů tak, aby žák dostal s předstihem základy pro navazující předměty.

Výsledky vzdělávání

Výsledkem vzdělávání je schopnost žáka osvojit si potřebnou odbornou terminologii, aplikovat teoretické znalosti při řešení praktických úloh, provádět počtářské úkony a umět výsledky vyhodnotit a obhájit. Žák bude umět zvolit vhodný postup řešení a volbu odůvodnit.

Žák bude připraven dimenzovat a kontrolovat základní strojní součásti, bude umět klasifikovat různé způsoby zatížení, bude schopen zvolit vhodný materiál a bude chopen řešit kinematické poměry na základních mechanizmech. Žák získá přehled o vlastnostech tekutin a bude umět řešit základní tekutinové mechanizmy.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

V mechanice budou rozvíjeny hlavně tyto kompetence:

- správně používat jednotky, umět je převádět a umět s nimi počítat
- navrhnout vhodný postup řešení a využít vhodné vztahy a vzorce
- umět zhodnotit výsledek, zdůvodnit reálnost
- umět využívat různé podklady a orientovat se v nich
- umět využívat grafické řešení (statika, pružnost a pevnost, kinematika)
- samostatně a logicky uvažovat
- důslednost při řešení úloh
- umět vhodně využívat matematické operace a poznatky z fyziky
- dokázat řešit příklady z praxe využitím pravidel mechaniky
- pracuje s digitální dokumentací

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům fyzika, strojní součásti, stavba a provoz strojů, matematika.

Pojetí výuky

Výuka mechaniky je založena na aktivní spolupráci žáka s učitelem, na diskuzi při řešení problémů, na individuálním přístupu učitele k méně nadaným žákům, na řešení příkladů z běžné praxe apod. Důležitá je i dostatečná opakovací fáze, práce se sbírkou úloh z mechaniky, práce s tabulkami. Výklad a řízená diskuze jsou doplňovány názornými pomůckami, obrázky, nákresy na tabuli, výukovými prezentacemi na PC atd.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení studijních výsledků se bude řídit pravidly klasifikačního řádu a s podmínkami klasifikace budou žáci prokazatelně seznámeni na úvodní hodině. Pro stanovení klasifikace budou využity výsledky ústního zkoušení a písemných testů. Do výsledné známky se promítne i celkový přístup žáka ke studiu, jeho spolupráce a aktivita při vyučování, důslednost v plnění uložených úkolů, případně dodržování termínů odevzdávání domácích prací.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků a u nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Učební osnova předmětu: Mechanika

Projektování a konstruování				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Mechanika	2	2	2	

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
	Statika	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním pojmům z mechaniky; $\vec{v}$ vektor, skalár, síla a její určení, moment síly; - zná základní a odvozené jednotky soustavy SI a jednotky pomocné a umí je převádět; - umí základní matematické operace s goniometrickými funkcemi;	1 Úvod, základní pojmy, návaznost na fyziku, matematiku	5

<ul style="list-style-type: none"> - dokáže řešit základní operace se silami, dokáže sestavit a vyřešit rovnice pro určení velikosti, směru a polohy výslednice sil; - umí nahradit sílu momentem a silou v jiném působišti; - umí správně určit směr a orientaci výslednice sil v rovině; - umí provést početně i graficky součet sil rovnoběžných i různoběžných; - ovládá vláknový obrazec; - dokáže sestavit rovnice pro výpočet výslednice sil v prostoru; 	<p>2 Síla v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> - její určení - sčítání sil - výslednice sil na jedné nositelce, - sil rovnoběžných a sil různoběžných se stejným a s různým působištěm - rozklad síly do dvou směrů, vše početně i graficky - základy prostorové soustavy sil 	16
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže rozlišit pojmy statická určitost a pohyblivost soustavy; - umí určit druh vzájemné dvojice a působení síly v této dvojici; - dokáže soustavu uvolnit a řešit vzájemné silové účinky; 	<p>3 Soustavy těles</p> <ul style="list-style-type: none"> - stupně volnosti - rovnováha těles - statická určitost - základní stykové dvojice - metoda uvolňování 	12
<ul style="list-style-type: none"> - umí řešit polohu těžiště složených čar, složených obrazců i složených těles a to jak početně tak i graficky s využitím vláknového obrazce; - ví, co je to statický moment čáry, plochy, tělesa; 	<p>4 Těžiště čar, ploch, a těles, těžiště složených útvarů</p> <ul style="list-style-type: none"> - početní i grafické řešení 	8
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže řešit prutové soustavy početně jako soustavu rovnic; - dokáže řešit prutovou soustavu styčnickovou metodou i s využitím Cremonova obrazce; 	<p>5 Prutové soustavy početně i graficky</p>	8
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže využít svých dosavadních znalostí z fyziky ohledně základních mechanismů; - umí řešit rovnováhu sil a momentů na těchto mechanismech; 	<p>6 Základní mechanismy bez pasivních odporů</p> <ul style="list-style-type: none"> - kladka - kladkostroje - kolo na hřídeli - páky - nakloněná rovin - klín 	2
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojmy pasivní odpory, trakční odpory a tření; - dokáže aplikovat na základní mechanismy; 	<p>7 Pasivní odpory</p> <ul style="list-style-type: none"> - reálné vazby - tření smykové 	11

<ul style="list-style-type: none"> - umí řešit rovnováhu na nakloněné rovině, klínu, šroubu; - umí řešit trakční odpory u pojezdů; 	<ul style="list-style-type: none"> - valivý odpor - trakční odpory - tření vláknové - brzdy pásové, špalíkové - nakloněná rovina - rovnováha na šroubu 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojem ideální a skutečné a dokáže určit účinnost jako poměr stavu ideálního a skutečného; 	8 Mechanická práce, výkon a účinnost	2

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
	Pevnost a pružnost	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozumí terminologii pružnosti a pevnosti: silové působení na těleso, vnitřní reakce v tělese, deformace a závislost na působící síle, napětí, dovolené napětí, míra bezpečnosti; 	1 Úvod	2
<ul style="list-style-type: none"> - chápe základní závislost mezi zatížením a deformací, Hookeův zákon, pevnostní podmínky; - umí využít výsledky tahové zkoušky; - dokáže řešit únosnost, dimenzovat průřezu a provádět kontrolní výpočty; - zvládá výpočty napětí způsobené teplem, výpočty tenkostěnných nádob vlivem vnitřního přetlaku; - dokáže kontrolovat tlak ve stykových plochách (náboj-hřídel, pero, nalisování, radiální a patní ložiska); 	2 Tah a tlak <ul style="list-style-type: none"> - pevnostní výpočet tah - tlak ve stykových plochách - deformace účinkem síly - deformace způsobená teplem - výpočet tenkostěnných nádob 	10
<ul style="list-style-type: none"> - umí řešit pevnostní vztahy prostého smyku a stříhu; - ví, jak zjistit dovolené napětí ve smyku, chápe diagram 	3 Prostý smyk <ul style="list-style-type: none"> - pevnostní rovnice ve smyku, - napětí - zkosení - modul pružnosti ve smyku 	4

<ul style="list-style-type: none"> - umí určit plochu složeného obrazce, - zná postup pro určení kvadratických momentů jednoduchých i složených ploch; - zná a umí použít Steinerovu větu, umí určit; - umí vyhledat v tabulkách W_o, W_k pro jednoduché i složené plochy; 	<p>4 Charakteristiky průřezu</p> <ul style="list-style-type: none"> - plocha, - moduly v krutu a ohybu - kvadratické momenty ploch 	5
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá pevnostní rovnici pro namáhání v krutu; - dokáže využít deformační podmínku v krutu; - umí dimenzovat průměr hřídele z krouticího momentu a otáček; - dokáže určit celkový zkrut osazeného hřídele; 	<p>5 Namáhání krutem</p> <ul style="list-style-type: none"> - pevnostní rovnice v krutu - deformace osazeného hřídele - průběh napětí v průřezu - dutý hřídel - plný hřídel 	5
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže provádět výpočty kontrolní, návrhové a výpočty únosnosti; 	<p>6 Namáhání ohybem</p> <ul style="list-style-type: none"> - pevnostní rovnice v ohybu 	9
<ul style="list-style-type: none"> - umí početně i graficky určit posouvající síly, průběh momentů, průhyb a úhel průhybové čáry na nosnících podepřených, s převislým koncem a vetknutých; - rozumí pojmu nosník stálého napětí; 	<ul style="list-style-type: none"> - průhyb - úhel - průhybové čáry - průběh posouvajících sil - průběh momentů - nosníky podepřené - nosníky vetknuté - nosníky stálého napětí 	
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem složené namáhání; - umí zakreslit průběh momentů a posouvajících sil; - dokáže spočítat redukované napětí a provést kontrolní výpočet hřídele; 	<p>7 Složená namáhání</p> <ul style="list-style-type: none"> - tah + ohyb - ohyb + krut - redukované napětí - redukovaný moment - výpočet hřídelů na složené namáhání 	5
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní druhy vzpěrového namáhání, umí spočítat štíhlostní poměr; - umí používat výpočtové vztahy podle Eulera a Tetmayera; 	<p>8 Vzpěr</p> <ul style="list-style-type: none"> - pružný vzpěr - nepružný vzpěr - mezní štíhlostní poměr 	5

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním pojmům cyklického namáhání, umí zakreslit jejich průběhy v závislosti na čase; - dokáže vysvětlit pojem napětí na mezi únavy; - umí nakreslit Wöhlerovu křivku; - chápe pojem tvarová pevnost a umí určit dovolená napětí pro jednotlivé způsoby zatížení; 	<p>9 Kmitavé namáhání</p> <ul style="list-style-type: none"> - únava materiálu - tvarová pevnost - Smithův diagram 	4
KINEMATIKA		
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže aplikovat znalosti z fyziky a zná základní vztahy pro výpočet rychlosti, zrychlení, dráhy, času; 	<p>1 Úvod do kinematiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy (dráha, rychlost, zrychlení), jednotky 	1
<ul style="list-style-type: none"> - zná základní vztahy pro pohyb rovnoměrný přímočarý; - umí počítat zrychlení, průměrnou rychlost; - zná základní výpočtové vztahy pro různé druhy pohybů a umí s nimi pracovat; 	<p>2 Kinematika bodu</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb přímočarý - pohyb rovnoměrný, - pohyb rovnoměrně zrychlený - pohyb křivočarý - vrh svislý vzhůru - vrh vodorovný - vrh šikmý 	4
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmům unášivý pohyb, relativní pohyb, absolutní pohyb, žák rozumí skládání pohybů; - umí určit rychlost i a zrychlení; - zná pojem Coriolisovo zrychlení; 	<p>3 Kinematika tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb absolutní - pohyb relativní, - skládání pohybů - rozkládání pohybů 	4
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem mechanismus; - umí určit stupně volnosti, dokáže popsat základní mechanismy a znázornit průběh rychlosti a zrychlení jednotlivých členů; - rozumí pojmu převod, dokáže určit převodový poměr; 	<p>4 Kinematika soustavy těles</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní rovinné mechanismy, - převody - planetové převody 	4
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu planetové převody, dokáže popsat jednotlivé členy; 		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe základní pojmy harmonického pohybu (perioda, amplituda, frekvence, skládání harmonických pohybů); 	<p>5 Harmonický pohyb</p>	2

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
	DYNAMIKA	
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - chápe základní terminologii dynamiky, zná pohybové zákony, rozumí pojmům setrvačná síla, impuls síly a hybnost, odstředivá a dostředivá síla, mechanická práce; - umí určit výkon, účinnost, mechanickou energii, zná zákon zachování energie; 	1 Úvod do dynamiky	3
<ul style="list-style-type: none"> - umí řešit úlohy dynamiky posuvného a otáčivého pohybu těles, rozumí pojmu volný a vázaný pohyb; - umí řešit dynamiku pohybu tělesa po nakloněné rovině, umí řešit pohyb rotujícího - tělesa; - umí určit hmotnostní moment setrvačnosti složeného tělesa; 	2 Dynamika těles <ul style="list-style-type: none"> - volný a vázaný pohyb - dynamické účinky pohybu rovnoměrného a nerovnoměrného - pohybová energie hmotného bodu - pohybová energie tělesa - hmotnostní momenty setrvačnosti - impuls momentu - moment hybnosti 	10
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojmy statické a dynamické vyvažování těles; - spočítat hmotnost vyvažovacího tělíska; 	3 Vyvažování těles <ul style="list-style-type: none"> - statické vyvažování - dynamické vyvažování 	2
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu pružný a nepružný ráz; - umí spočítat rychlosti přímého centrálního rázu pružného a nepružného; 	4 Ráz těles <ul style="list-style-type: none"> - pružný ráz - nepružný ráz 	2
	MECHANIKA TEKUTIN	
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním pojmům mechaniky tekutin kapalina, vzdušnina, skutečná kapalina, ideální kapalina; - zná základní vztahy a jednotky; 	1 Úvod	2
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní výpočtové vztahy výpočtu tlaku kapaliny; - ví co je atmosférický tlak, co je podtlak a přetlak; - umí spočítat tlakovou sílu kapaliny na ponořené stěny; - umí aplikovat Archimédův zákon při plavání těles; - umí řešit pohyb nádob s kapalinou; 	2 Hydrostatika <ul style="list-style-type: none"> - tlak v kapalině - spojené nádoby - tlaková síla na vodorovnou, svislou a šikmou plochu - Archimédův zákon - plavání těles - relativní rovnováha kapalin 	8

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmům proudění kapalin, viskozita, hydraulické ztráty; - umí Bernouliovu rovnici a dokáže ji aplikovat při výpočtu výtokové rychlosti z nádob; 	<p>3 Hydrodynamika</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy proudění, - průtoková rovnice - Bernouliova rovnice 	6
<ul style="list-style-type: none"> - chápe základní dynamické účinky proudící kapaliny, rozumí pojmu obtékání těles; - chápe v principu teoretické principy lopatkových strojů; 	<ul style="list-style-type: none"> - viskozita kapalin - hydraulické ztráty - ustálený výtok kapalin - dynamické účinky proudících kapalin 	
-	TERMOMECHANIKA	
<ul style="list-style-type: none"> - zná základní fyzikální veličiny termomechaniky, jejich značení a jednotky, ví, co je trojný bod; 	<p>1 Úvod do termomechaniky</p> <ul style="list-style-type: none"> - teplota, teplo - teplotní roztažnost - skupenství 	2
<ul style="list-style-type: none"> - zná stavovou rovnici ideálního plynu, zná pojem expanze a komprese, chápe pojem vnitřní energie, technická práce, entalpie, entropie; - umí vratné měny ideálního plynu – izochorickou, izobarickou, adiabatickou a izotermickou a polytropickou; - rozumí základním nevratným změnám plynů – expanze, komprese, škrčení plynů; 	<p>2 Termodynamika plynů</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní zákony termodynamiky - vratné a nevratné změny ideálního plynu - směšování plynů 	8
<ul style="list-style-type: none"> - chápe základní změny par a umí vysvětlit tyto změny v diagramu t-s, i-s; 	<p>3 Termodynamika par</p> <ul style="list-style-type: none"> - entalpie - tepelné diagramy par - škrčení stavu páry 	5
<ul style="list-style-type: none"> - zná pojem vlhkost vzduchu, rozumí změnám stavu vzduchu – ohřívání, ochlazování; 	<p>4 Vlhký vzduch</p> <ul style="list-style-type: none"> - absolutní a relativní vlhkost 	2
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat průběh ideálního oběhu zážehového motoru, vznětového motoru, - kompresoru, tepelného čerpadla; 	<p>5 Oběhy tepelných strojů</p> <ul style="list-style-type: none"> - pístových strojů - plynové turbíny - parní turbíny - kompresory 	8
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmům rychlost zvuku, Machovo číslo, nadzvuková rychlost; 	<p>6 Proudění plynů a par</p> <ul style="list-style-type: none"> - Machovo číslo 	2

<ul style="list-style-type: none"> - zná základní způsoby přenosu tepla, umí spočítat prostup tepla stěnou; - dokáže popsat jednotlivé druhy výměníků;	7 Sdílení tepla <ul style="list-style-type: none"> - sáláním vedením, prouděním - prostup tepla - výměníky tepla	4
---	--	---

STROJNÍ SOUČÁSTI

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Předmět vytváří základ vědomostí pro navrhování strojních součástí a jednoduchých strojních celků. Je součástí obsahového okruhu projektování a konstruování a součástí bloku odborných maturitních předmětů. Strojní součásti vytváří základ pro odborné předměty např., stavba a provoz strojů, výrobní technologie, kontrola a měření, praxe.

Charakteristika obsahu učiva

Předmět strojní součásti vysvětluje souvislosti, účel, funkci a použití strojních součástí. Na tento základ navazuje obsahový okruh stavba a provoz strojů, který se vyučuje ve 3. a ve 4. ročníku. Strojní součásti navazují na předmět technické kreslení a podstatným způsobem ho rozvíjí.

Důraz je kladen na využití technických norem, strojírenských příruček, katalogů výrobců a dalších informačních zdrojů. Žáci si osvojují práci s výpočetní technikou při zpracovávání technické dokumentace, využívají aplikační programy počítačové podpory konstruování, se kterými se seznámili v předmětu CAD systémy. Žák se učí dimenzovat strojních součástí, navrhovat spojení strojních součástí a jejich pojištění

Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žák byl schopen srozumitelně formulovat své myšlenky ústně, písemně i graficky. Řešil samostatně zadané úlohy – posuzoval zadání úkolu, získával vhodné informace pro řešení; navrhoval možnosti řešení a zdůvodnil je. Získané znalosti využíval v ostatních technických předmětech. Žák je veden k používání moderních technologií jako výrobního prostředku tvorby technické dokumentace ve spolupráci s předmětem CAD systémy.

Žák rozumí účelu a funkci jednotlivých strojních součástí, provádí návrhové a kontrolní výpočty těchto součástí. Při návrhu respektuje technologická, ekonomická a ekologická hlediska a hlediska ochrany a bezpečnosti práce.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Předmět strojní součásti navazuje na znalosti získané v technickém kreslení, vyžaduje dobré znalosti mechaniky, fyziky i matematiky. Je základem pro další technické předměty zejména stavba a provoz strojů, konstrukční cvičení.

Žák se zvládne formulovat, analyzovat a řešit problémy, využívat technické dokumentace i prostředků informační techniky. Pracuje s digitální dokumentací.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům mechanika, fyzika, technické kreslení, matematika.

Pojetí výuky

Výuka předmětu probíhá formou přednášek a řízených diskuzí v rámci tematických celků.

Žáci využívají aplikačních nástaveb CAD systémů pro konstrukci a výpočty strojnických součástí. Žáci řeší úlohy jak samostatně, tak i prostřednictvím týmové spolupráce. Předmět rozvíjí komunikativní, personální a sociální kompetence v konstrukci spojů strojních součástí a v problematice jejich provozu a údržby. Orientuje žáky k využívání odborné literatury při řešení konkrétních problémů v oblasti strojírenské praxe.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí zákonem č. 561 (školský zákon) a školním klasifikačním řádem. Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni s podmínkami hodnocení a klasifikace. Důraz při hodnocení je kladen na správnou orientaci v dané problematice, schopnost analyzovat zadané úlohy a navrhnout vhodné postupy pro jejich řešení.

Hodnocení žáků je prováděno na základě ústního a písemného zkoušení teoretických poznatků i řešení praktických příkladů tak, aby hodnocení mělo motivační charakter. Přihlíží se k aktivitě žáků při výuce, k plnění studijních povinností.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků. U nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Učební osnova předmětu: Strojní součásti

Projektování a konstruování				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Strojní součásti		2		

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - navrhuje pro dané použití druh, způsob a provedení rozebíratelných a nerozebíratelných spojů; - navrhuje vhodný druh spojovací součásti; - využívá normalizovaných prvků a umí je vyhledávat v technických normách, katalozích výrobců, na internetu; - provede pevnostní výpočet spojovacích prvků; - nakreslí části sestav s aplikovanými spojovacími prvky; - navrhne způsob pojištění rozebíratelného spoje a volbu zdůvodní; - předepisuje uložení, jakost povrchu spojovaných součástí; 	<p>1 Spojovací součásti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozebíratelné a nerozebíratelné spoje - spoje silovým, tvarovým a materiálovým stykem - pojišťování rozebíratelných spojů - šrouby, matice, podložky, závlačky - kolíky, čepy - nýty - spoje pájené, lepené, svařované 	28

<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje a popíše součásti sloužící pro přenos sil a momentu; - navrhuje tvar, rozměry a materiál součástí pro přenos sil a momentu; - provede základní pevnostní výpočet; - nakreslí tyto součásti a předepíše jejich toleranci, jakost povrchu a tepelné či chemicko-tepelné zpracování; 	<p>2 Součásti pro přenos sil a momentu</p> <ul style="list-style-type: none"> - součásti pro spojení hřídele s nábojem - hřídele - pružiny - ložiska 	27
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní pojmy; - provede návrh potrubí; - vysvětlí funkci jednotlivých armatur; 	<p>3 Potrubí a armatury</p>	5
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje způsoby utěšňování spojů pohybujících se součástí i nepohyblivých spojů; - volí prvky používané k utěšňování; 	<p>4 Spoje a utěšňování strojních součástí</p>	4

TECHNICKÉ MATERIÁLY

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Seznámit žáky se vztahy mezi chemickým složením, strukturou, vlastnostmi technických materiálů a zákonitostmi jejich změn vlivem vnějších podmínek (vlivy, mechanické, tepelné, chemické a jiné). Poznat druhy materiálů využívaných v technické praxi včetně jejich tepelného a chemického zpracování. Žáci jsou obeznámeni se značením materiálů a jeho zkoušením.

Cílem je zajistit u žáků takovou úroveň znalostí, aby žák mohl úspěšně pokračovat v rozvíjení znalostí v předmětu výrobní technologie.

Charakteristika obsahu učiva

Výuka předmětu strojírenské materiály je součástí okruhu odborných maturitních předmětů. Zabývá se problematikou výroby a zpracování technických materiálů tak, aby vyhovovaly technickým požadavkům výroby. Zohledňuje přitom ochranu životního prostředí, bezpečnost a hygienu práce.

Výuka předmětu vede rozvoji technického i ekonomického myšlení, k vhodné volbě technologických postupů a moderních způsobů výroby.

Výsledky vzdělávání

Žák zná způsoby výroby, vlastnosti, způsoby zpracování a možnosti zkoušení technických materiálů. Orientuje se v jejich označování a způsobu použití v praxi.

Zvláštní důraz je kladen na samostatné vyjadřování každého žáka k jednotlivým problémům. To vede k samostatnosti v rozhodování a k odpovědnosti za plnění konkrétních úkolů.

Pro řešení některých úkolů je naopak vyžadována spolupráce v kolektivu žáků. Na základě řízené diskuse si žák doplňuje nabyté poznatky a rozvíjí týmovou práci.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Předmět využívá znalostí z předmětů chemie, matematika, fyzika. Teoretické poznatky získané v tomto předmětu se aplikují a dále rozvíjí především v předmětu výrobní technologie ve druhém až čtvrtém ročníku, v předmětu praxe, stavba a provoz strojů, kontrola a měření.

Znalosti a dovednosti získané v předmětu technické materiály umožňují žákům samostatně tvořit vhodné technologické postupy zpracování, využívat získané informace o technologičnosti zpracování.

Znalostí o vlastnostech materiálů, o trvanlivosti, o průběhu a příčinách opotřebování, může žák využívat v technické přípravě výroby, v opravárenství, v oblasti péče o základní fondy podniku.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům fyzika, chemie, a k dalším odborným předmětům.

Pojetí výuky

Při výuce je vysvětlována problematika výroby a různých způsobů zpracování technických materiálů formou přednášek a řízených diskusí doplněných grafickým vyjádřením na tabuli nebo pomocí dataprojektoru. Jsou využívány tabulky, informace a obrázky z učebnice, dostupné prospekty. Při výuce

se využívá samostatné práce žáků, kolektivního hodnocení daného tématu. Pracuje s digitální dokumentací.

Výuka je doplňována odbornými exkurzemi.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí zákonem č. 561 (školský zákon) a školním klasifikačním řádem. Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni s podmínkami hodnocení a klasifikace.

Hodnocení žáků je prováděno na základě ústního a písemného zkoušení teoretických poznatků i řešení praktických příkladů tak, aby hodnocení mělo motivační charakter. Přihlíží se k aktivitě žáků při výuce, k plnění studijních povinností, soutěživosti při plnění úkolů.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků. Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků a u nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Učební osnova předmětu: Technické materiály

Projektování a konstruování				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Technické materiály	2			

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - vysvětluje obsah předmětu; - popisuje výrobu surového železa, oceli a litiny; 	1 Metalurgie <ul style="list-style-type: none"> - výroba surového železa, - oceli, - litiny 	6
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje a předepisuje materiály pro výrobu strojních součástí, prvků konstrukcí, nástrojů, nářadí apod. - charakterizuje jednotlivé druhy technických materiálů; - vysvětlí základní vlastnosti materiálů; - s použitím ST charakterizujte jednotlivé materiály; 	2 Rozdělení, označování, vlastnosti, použití zkoušky <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení a označování technologických materiálů - vlastnosti materiálů, použití 	8
<ul style="list-style-type: none"> - nakreslí a vysvětlí schéma rozdělení ocelí se zřetelem na chemické složení a použití; - uvede rozdělení a označování ocelí k tváření podle ISO, EN ČSN, 	3 Třídění ocelí dle ISO norem <ul style="list-style-type: none"> - oceli-rozdělení do tříd, barevné značení aj. - oceli-rozdělení podle použití, podle výrobce - oceli-příklady použití 	8

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje litiny a neželezné kovy podle rozdělení a označení v ČSN; 	<ul style="list-style-type: none"> - litiny, neželezné kovy-třídění, značení - měď-slitiny, použití - hliník-slitiny, použití 	
<ul style="list-style-type: none"> - popisuje vnikací zkoušky tvrdosti; - definuje mez kluzu, mez pevnosti, tažnost a kontrakci; - navrhuje a předepisuje materiály pro výrobu strojních součástí, prvků konstrukcí, nástrojů, nářadí apod. - rozezná smyslovým vnímáním, popř. uskutečněním jednoduchých zkoušek nejpoužívanější druhy konstrukčních, nástrojových a pomocných materiálů používaných ve strojírenství a při provozu strojů; navrhne vhodné metody pro zjištění tvrdosti; 	<p>4 Zkoušení</p> <ul style="list-style-type: none"> - přehled zkoušek - mechanické zkoušky statické - zkoušky defektoskopické - zkoušky tvrdosti - mechanické zkoušky dynamické - zkoušky technologické 	9
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje kovovou vazbu, kreslí a popisuje křivku ochlazování čistého železa; - uvádí rozdíl mezi pojmy krystalizace a překrystalizace; - vysvětlí pojmy binární eutektikum, likvidus, solidus; - nakreslí a popíše rovnovážný diagram Fe – Fe₃C a vysvětlí, proč je cementit složkou metastabilní; - pomocí pákového pravidla stanovuje množství strukturních složek - stanovuje druhy tepelného zpracování strojních součástí, prvků konstrukcí, nástrojů a nářadí a požadavky (pevnost, tvrdost apod.), kterých má být zpracováním dosaženo; 	<p>5 Základy metalografie a tepelného zpracování</p> <ul style="list-style-type: none"> - mřížky, poruchy mřížek - čisté kovy, slitiny, důležité teploty - základní binární diagramy - diagram Fe-Fe₃C-nákres, popis, použití - diagram Fe-C, využití v praxi - rekystalizace, překrystalizace, zotavení - kalení-účel, druhy - základní struktury, kalící prostředí - konkrétní příklady kalení, hodnoty tvrdosti - popouštění - žíhání - chemicko-tepelné zpracování ocelí - tepelné zpracování litin a neželezných kovů - diagramy rozpadu austenitu pod- a nadeutektoidní oceli 	8
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje a předepisuje materiály pro výrobu strojních součástí, prvků konstrukcí apod. postupy, technologické podmínky; 	<p>6 Kovové konstrukční materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení technologických materiálů, - vlastnosti materiálů, použití 	8

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé druhy technických plastů; - uvádí základní rozdíly mezi termoplasty, reaktoplasty a elastomery; - vysvětlí základní vlastnosti plastových materiálů; 	<p>7 Plasty</p> <ul style="list-style-type: none"> - výroba plastů, použití 	4
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje kompozitní materiály a předepisuje využití pro nástroje; 	<p>8 Kompozitní materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> - výroba kompozitních materiálů - vlastnosti materiálů a použití 	3
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje a předepisuje materiály pro výrobu strojních součástí, prvků konstrukcí apod., určuje rozměry polotovarů či předvýrobků; 	<p>9 Další nekovové materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> - ostatní kovy a jejich slitiny - speciální slitiny (nízkotající, žáruvzdorné...) bio materiály 	3
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje a předepisuje materiály pro výrobu nástrojů, určuje rozměry polotovarů či předvýrobků; 	<p>10 Nástrojové materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení nástrojových materiálů - vlastnosti materiálů, použití 	3
<ul style="list-style-type: none"> - předepisuje pro daný účel vhodné pomocné materiály a hmoty 	<p>11 Pomocné materiály a provozní hmoty</p>	2
<ul style="list-style-type: none"> - upevnění učiva 	<p>12 Opakování</p>	2

CAD SYSTÉMY

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Obecným cílem předmětu je naučit žáky pracovat v oblasti CA technologií. Žáci se naučí používat efektivně softwarové nástroje pro tvorbu 2D výkresové dokumentace a pro tvorbu 3D modelů součástí i sestav. U žáků se rozvíjí prostorová představivost a technické myšlení za podpory počítačů. Cílem je, aby žáci uměli pracovat a běžně používat dva CAD systémy a dokázali získané dovednosti aplikovat v praxi.

Charakteristika obsahu učiva

Výuka směřuje k budoucímu uplatnění žáků v praxi, kde jsou kladeny vysoké nároky na schopnost efektivně používat CAD systémy. Výuka obsahuje jak 2D kreslení, tak 3D modelování. V předmětu je kladen důraz nejen na získání dovedností týkajících se ovládnání vlastního softwaru, ale také naučit se efektivně využívat znalosti k vytváření výkresové dokumentace, k navrhování a vizualizaci vlastních návrhů. Dovednosti a znalosti získané v tomto předmětu jsou dále využívány a prohlubovány ve vyšších ročnících v odborných předmětech.

Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k získání odborné způsobilosti v používání CAD systémů v praxi. Žáci umí používat efektivně aplikace určené pro počítačové navrhování a je schopen zvolit nejvhodnější způsob tvorby virtuálního návrhu. Dále si je vědom nutnosti trvalého vzdělávání v tomto oboru. Zná základní filozofii CAD softwaru, a proto se umí orientovat v nových aktualizovaných verzích.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Žáci rozvíjí kompetence v oblasti využívání počítačů pro strojírenskou praxi. Rozvíjí prostorovou představivost i analytické myšlení pro stanovení efektivního postupu při zpracování zadaného úkolu. Umí aplikovat získané znalosti z technického kreslení. Důraz je dále kladen:

- na grafické komunikativní dovednosti
- efektivní používání softwarových produktů
- vytváření 3D modelů
- generování výkresové dokumentace a práce s digitální dokumentací
- prezentace výsledků práce
- schopnost naučit se používat nové aplikace
- získání prostorové představivosti
- kreativní přístup k práci
- technické myšlení
- dodržování technických norem

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům technické kreslení, deskriptiva, strojní součásti, stavba a provoz strojů.

Pojetí výuky

Výuka probíhá v dělených skupinách žáků v odborné počítačové učebně. Část výuky je realizována teoretickou formou, kdy jsou žákům vysvětleny a prezentovány potřebné informace k danému tématu. Při této výuce je využívána prezentační technika. Každý žák pracuje samostatně u počítače na zadaných úlohách. Během výuky žáci konzultují svoji práci s vyučujícím. Ke zvládnutí dovedností práce se softwarem napomáhá systematické ověřování nabytých znalostí.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků žáků se bude řídit klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu a podmínkami pro klasifikaci, které stanoví jednotliví vyučující a s kterými jsou žáci na začátku školního roku seznámeni. Podkladem k hodnocení budou praktické ověřovací úlohy, které budou žáci řešit souběžně. Další složkou hodnocení bude prokázání znalostí v ovládnutí jednotlivých nástrojů daného softwaru formou prezentace před třídou. Motivační charakter bude mít zejména hodnocení práce a iniciativy žáků v hodině.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků a u nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Mezipředmětové vztahy:

Technické kreslení, Praxe.

Učební osnova předmětu: CAD systémy

Projektování a konstruování				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
CAD systémy	2	2	1	

Dle počtu žáků výuka rozdělena do 2 skupin

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - vytváří efektivně 2D výkresovou dokumentaci prostřednictvím CAD systému na základě znalosti filozofie práce v CAD aplikacích - chápe CAD data jako vstupní prvek předvýrobních etap a dbá na jejich kvalitu 	1 AutoCAD 2D kreslení <ul style="list-style-type: none"> - principy práce, výhody konstruování s podporou CAD systémů - přehled a možnosti používaného softwaru 	1

- používá nativní souborové formáty a exportuje data za účelem dalšího využití		
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v prostředí programu AutoCAD - adaptuje se rychle na prostředí nového CAD systému 	<p>2 Uživatelské prostředí AutoCADu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce se soubory 	1
<ul style="list-style-type: none"> - je schopen zadávat souřadnice bodů v jednotlivých systémech 	<p>3 Souřadnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - přesné zadávání bodů, - kartézské a polární souřadnice, - systém absolutního a relativního zadávání souřadnic 	2
<ul style="list-style-type: none"> - umí používat jednotlivé kreslicí příkazy - zná možnosti různých způsobů zadávání - aplikuje dovednosti na zadaných samostatných úlohách a přistupuje kriticky ke zvoleným postupům 	<p>4 Základní kreslicí příkazy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreslení úseček, kružnic, obdélníků, ..., - varianty zadání jednotlivých entit 	10
<ul style="list-style-type: none"> - chápe systém kreslení v hladinách - dovede vysvětlit výhody použití hladin - samostatně tvoří a modifikuje hladiny a jejich vlastnosti 	<p>5 Hladiny a vlastnosti objektů</p> <ul style="list-style-type: none"> - správce hladin - práce s hladinami 	2
<ul style="list-style-type: none"> - umí nastavit a použít uchopovací módy a využít je při kreslení součástí 	<p>6 Uchopení objektů</p> <ul style="list-style-type: none"> - dočasný a trvalý uchopovací mód, - nastavení 	2
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vytvořit a používat šablonu - doplňuje do šablony další prvky 	<p>7 Šablony,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvoření šablony, - doplňování šablony o další prvky 	2
<ul style="list-style-type: none"> - používá prvky modifikací pro úpravu základních kreslicích prvků - volí vhodnou metodu pro zadaný příklad 	<p>8 Modifikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - kopírování, posunování a otáčení entit, zrcadlení prvků, - ekvidistanty, ořezávání a prodlužování entit, změna měřítka zobrazení, protahování objektů, zaoblení a zkosení - kruhové a obdélníkové pole 	8
<ul style="list-style-type: none"> - nastaví kótovací styl dle normy pro technické kreslení - kótuje výkresy dle zásad pro tvorbu technické dokumentace 	<p>9 Kótování,</p> <ul style="list-style-type: none"> - kótovací styly, úpravy kót, - způsoby kótování (od základny, řetězcové atd.), - kótování v měřítku 	4
<ul style="list-style-type: none"> - volí vhodný druh šrafování - nastavuje parametry šrafování 	<p>10 Šrafování</p>	2

<ul style="list-style-type: none"> - vytváří bloky a bloky s atributy - umí bloky vkládat do výkresů a modifikovat jejich vlastnosti 	11 Bloky a atributy	4
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří efektivně sestavy a výrobní výkresy součástí 	12 Kreslení sestav v AutoCADu	4
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří digitální návrhy; - využívá programy pro podporu konstruování. 	13 Inventor <ul style="list-style-type: none"> - počítačová podpora navrhování (CAD) - 3D technologie ve strojírenství - prostředí programu Inventor 	2
<ul style="list-style-type: none"> - zná a používá druhy vazeb a kótování v náčrtech 	14 Tvorba náčrtů, <ul style="list-style-type: none"> - vazby, kóty 	10
<ul style="list-style-type: none"> - používá příkazy vysunutí, rotace, díra 	15 Základní modelovací příkazy <ul style="list-style-type: none"> - vysunutí - rotace - díra 	8
<ul style="list-style-type: none"> - upevnění učiva 	16 Opakování	2

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozumí obecným postupům při tvorbě náčrtu - procvičí se znalosti z předchozího ročníku - vytváří digitální návrhy; - využívá programy pro podporu konstruování. 	1 Inventor 3D modelování <ul style="list-style-type: none"> - počítačová podpora navrhování (CAD) - 3D technologie ve strojírenství - opakování základních pojmů - rozšíření vysunutí, rotace, díra 	4
<ul style="list-style-type: none"> - modeluje strojní součásti - vyhodnocuje a porovnává způsoby modelování a volí nejvhodnější postupy 	2 Modelování těles <ul style="list-style-type: none"> - sdílený náčrt - tažení - šablonování - spirála 	10
<ul style="list-style-type: none"> - umí použít efektivní postupy při tvorbě technického výkresu, - pohledy, řezy, částečné řezy, - kótování ve výkresech 	3 Výkresy <ul style="list-style-type: none"> - úprava výkresů dle zásad TEK - vyplňování razítka - úpravy součásti na výkrese - tisk výkresů 	8

<ul style="list-style-type: none"> - modeluje sestavy z jednotlivých komponentů - odebráním stupňů volnosti pomocí 3D vazeb, - aplikuje dovednosti na zadaných úlohách 	4 Jednoduché sestavy <ul style="list-style-type: none"> - používání vazeb - úpravy součástí v sestavách - tvorba součástí v sestavě 	8
<ul style="list-style-type: none"> - modeluje dílčí komponenty v prostředí sestav - kontroluje kolize komponentů - vytváří řezy sestavami a používá normalizované součásti z knihoven 	5 Tvorba složitějších těles a sestav	8
<ul style="list-style-type: none"> - umí vymodelovat svařovanou sestavu 	6 Svařované sestavy <ul style="list-style-type: none"> - navrhování svarů - úprava ploch pro svary 	4
<ul style="list-style-type: none"> - modeluje efektivně plechové součásti - vytváří složitější plechové součásti - vytváří výkresy plechů 	7 Plechy <ul style="list-style-type: none"> - základní příkazy – obruba, lem - profilový ohyb - tvorba výkresů 	8
<ul style="list-style-type: none"> - modeluje komponenty adaptivně 	8 Adaptivní modelování	4
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí obecným postupům klasického a parametrického modelování - adaptuje se rychle na prostředí nového softwaru 	9 Variantní součásti <ul style="list-style-type: none"> - i-součásti 	2
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří efektivně animace a prezentace 	10 Tvorba animací a prezentací	4
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje dovednosti na zadaných úlohách a přistupuje kriticky ke zvoleným postupům řešení 	11 Závěrečná práce	4

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - vytváří digitální návrhy; - využívá programy pro podporu konstruování. 	1 Opakování <ul style="list-style-type: none"> - počítačová podpora navrhování (CAD) - 3D technologie ve strojírenství 	2
<ul style="list-style-type: none"> - modeluje strojní součásti - vyhodnocuje a porovnává způsoby modelování a volí nejvhodnější postupy 	2 Modelování složitějších součástí <ul style="list-style-type: none"> - použití 3D náčrtu - plochy 	8
<ul style="list-style-type: none"> - využívá možnosti inventoru pro ulehčení práce 	3 Generování strojních součástí pomocí aplikace Design Accelerator <ul style="list-style-type: none"> - šroubové spoje 	8

- orientuje se v možnostech generování součástí	- hřídele - ozubená kola - spojení pomocí pera	
- seznámení s možnostmi pohybu součástí a sestav	4 Inventor Studio	6
- aplikuje dovednosti na úlohách a přistupuje kriticky ke zvoleným postupům řešení	5 Závěrečná práce	8

STROJÍRENSKÁ TECHNOLOGIE

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Předmět má u žáků docílit takové úrovně znalostí, které předpokládají zvládnutí vykonávání pracovních činností v technologické přípravě výroby a opravárenství. To znamená zvládnout samostatnou tvorbu výrobních postupů, návrh výrobních a měřicích přípravků, návrh nástrojů na obrábění a tváření materiálů. Využívat znalosti při konstruování strojních součástí racionálně vyrobitelných (znát problematiku technologičnosti součástí).

Charakteristika obsahu učiva

Výuka předmětu Strojírenská technologie je součástí okruhu odborných maturitních předmětů. Zabývá se problematikou zpracování technických materiálů, především principy tvářecích a obráběcích technologií včetně prostředků použitých k zpracování. Zohledňuje přitom ochranu životního prostředí, bezpečnost a hygienu práce.

Těžištěm učiva jsou typické vlastnosti jednotlivých druhů polotovarů a předvýrobků a jejich využití. Na téma navazuje metalografie a tepelné zpracování. Důležitou částí učiva je BOZP, které souvisí s veškerým učivem a je začleněno do všech témat.

Výuka předmětu vede k rozvoji technického i ekonomického myšlení, k vhodné volbě technologických postupů a moderních způsobů výroby.

Výsledky vzdělávání

Na základě znalostí tvorby technologických postupů a strojních zařízení žák navrhuje nástroje, postup jejich výroby. Žák je schopen navrhnout přípravky, výrobu a měření strojních součástí a montáž. Dobrá úroveň znalostí této problematiky je součástí kvalifikace všech technických pracovníků ve strojírenství.

Zvláštní důraz je kladen na samostatné vyjadřování každého žáka k jednotlivým problémům. To vede k samostatnosti v rozhodování a k odpovědnosti za plnění konkrétních úkolů. Pro řešení některých úkolů je naopak vyžadována spolupráce v kolektivu žáků. Na základě řízené diskuse si žák doplňuje nabyté poznatky a rozvíjí týmovou práci.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

V nejvyšší možné míře si žáci osvojují práci s výpočetní technikou a s aplikačními programy, využívanými v oblasti technologické přípravy výroby. Pracuje s digitální dokumentací.

Předmět využívá znalostí z předmětů zejména Technické materiály, Mechanika, Ekonomika a souvisí s předměty Praxe, Kontrola a měření. Rozvíjí znalosti v předmětu Stavba a provoz strojů.

Teoretické poznatky získané v tomto předmětu se aplikují a dále rozvíjí v předmětu Technologické cvičení ve třetím a čtvrtém ročníku. Znalosti a dovednosti získané v předmětu Strojírenská technologie umožňují žákům samostatně tvořit vhodné technologické postupy zpracování, využívat získané informace o požadované technologičnosti zpracování. Spolu se získanými znalostmi a praktickými dovednostmi v předmětech Praxe, Kontrola a měření, Stavba a provoz strojů může žák projektovat návrhy na výrobu nástrojů, např. lisovacích nástrojů nebo měřicích přípravků. Žák má kompetence

organizovat práci na strojích pro různé druhy zpracování, využívat fyzikálních technologií a dokončovacích operací obrábění.

Znalostí o vlastnostech materiálů, o trvanlivosti, o průběhu a příčinách opotřebení může žák využívat v technické přípravě výroby, v opravárenství, v oblasti péče o základní fondy podniku. Pro získání dalších praktických znalostí je využívána čtrnáctidenní praxe ve strojírenských podnicích regionu.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům Technické materiály, Praxe, Technologická cvičení CAD, Automatizace a k dalším odborným předmětům..

Pojetí výuky

Formou přednášek a řízených diskusí doplněných grafickým vyjádřením na tabuli nebo pomocí dataprojektoru je při výuce vysvětlována problematika různých způsobů výroby a použití nástrojů a strojů. Jsou využívány tabulky, informace a obrázky z učebnice, dostupné prospekty nástrojů, strojů a zařízení i ukázky nástrojů. Při výuce se využívá samostatné práce žáků, kolektivního hodnocení daného tématu. Základem je práce s informacemi, zejména jejich vyhledávání z nejrůznějších zdrojů, třídění, hodnocení a další zpracovávání.

Výuka je doplňována odbornými exkurzemi.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí zákonem č. 561 (Školský zákon) a školním klasifikačním řádem. Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni s podmínkami hodnocení a klasifikace. Hodnocení žáků je prováděno na základě ústního a písemného zkoušení teoretických poznatků i řešení praktických příkladů tak, aby hodnocení mělo motivační charakter. Přihlíží se k aktivitě žáků při výuce, k plnění studijních povinností, soutěživosti při plnění úkolů.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků a u nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Učební osnova předmětu: Strojírenská technologie

Strojírenská technologie				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Strojírenská technologie		2	2	3

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP; - zdůvodní úlohu státního odborného dozoru nad bezpečností práce; 	<p>1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - řízení bezpečnosti práce v podmínkách organizace a na pracovišti - pracovněprávní problematika BOZP - bezpečnost technických zařízení v průmyslových provozech 	2

<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence; - uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními na pracovišti a dbá na jejich dodržování; - při obsluze, běžné údržbě a čištění strojů a zařízení postupuje v souladu s předpisy a pracovními postupy; - uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci; - poskytne první pomoc při úrazu na pracovišti; - uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu; 		
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje postupy, technologické podmínky a druhy technologických zařízení k provedení operací tepelného či chemicko-tepelného zpracování strojních součástí, nástrojů, odlitků, svarků, kovací teploty výkovků apod.; - navrhuje druhy a způsoby provedení dodatkových operací, navazujících na tepelné zpracování a způsoby kontroly výsledků tepelného či chemicko-tepelného zpracování; 	<p>2 Tepelné zpracování</p> <ul style="list-style-type: none"> - tepelné a chemicko-tepelné zpracování konstrukčních ocelí - tepelné zpracování litin - tepelné zpracování nástrojových ocelí - tepelné zpracování neželezných kovů 	2
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje druhy polotovarů pro výrobu součástí; - navrhuje tvar a rozměry nenormalizovaných polotovarů, zhotovuje náčrty jako podklad pro jejich konstrukci; - stanovuje druhy a rozměry normalizovaných předvýrobků pro výrobu strojních součástí, nástrojů apod.; - navrhuje technologii a podmínky svařování jednoduchých svarků; - navrhuje technologii a podmínky svařování plastů; 	<p>3 Polotovary a předvýrobky</p> <ul style="list-style-type: none"> - metalurgie - slévárenství - hutní tváření - kování - polotovary a výrobky z plastů - svařování - svařování plastů 	4

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí postup odlévání do pískových forem - volí technologii lití pro konkrétní strojní součásti - charakterizuje současné postupy odlévání - uvádí charakteristiky speciálních způsobů lití - určuje technologický způsob výroby odlitek - objasňuje způsoby výskytu vad a možnosti jejich odstranění 	<p>4 Odlévání</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby odlévání, princip, tavení, tuhnutí - materiály na formy, na modely, na jádra - lití do pískových forem - lití do skořepin, do keramických forem - lití pod tlakem, lití do kokil - lití odstředivé, lití spojitě - transport taveniny, vtokové soustavy - vady odlitek 	9
<ul style="list-style-type: none"> - posuzuje možnosti výroby součástí tvářením; - navrhuje způsoby tváření a jejich rozdělení do jednotlivých operací; - navrhuje koncepci operačních nástrojů; - vysvětluje princip válcování - určuje způsoby kování v zápustkách - navrhuje volbu polotovaru a jeho tepelné zpracování v průběhu a na konci tváření za tepla 	<p>5 Tváření za tepla</p> <ul style="list-style-type: none"> - princip, rozdělení, druhy prací - objemové tváření, kování ruční - kování strojní-stroje, nástroje, druhy prací - zápustky-materiál, údržba, oprava - polotovar pro kování-ohřev, volba - válcování za tepla 	8
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje koncepci operačních nástrojů; - definuje podstatu tváření za studena - posuzuje možnosti výroby tvářením - navrhuje způsoby, použité prostředky u plošného a objemového tváření - charakterizuje stříhání, ohýbání a tažení 	<p>6 Tváření za studena</p> <ul style="list-style-type: none"> - plošné tváření - stříhání - ohýbání - tažení - objemové tváření - válcování za studena 	8
<ul style="list-style-type: none"> - definuje podstatu svařování, pájení a lepení - navrhuje technologii a podmínky svařování různých materiálů (ocelí, plastů) - volí způsoby svařování teplem - charakterizuje svařování teplem a tlakem - vysvětluje speciální způsoby svařování - navrhuje technologii a podmínky svařování jednoduchých svarků; - navrhuje technologii a podmínky svařování plastů; 	<p>7 Svařování, pájení, lepení</p> <ul style="list-style-type: none"> - svařování teplem - svařování teplem a tlakem - svařování tlakem za studena - speciální způsoby svařování, - svařování plastů - pájení - lepení 	15

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje způsoby technologií práškové metalurgie; - navrhuje postup výroby prášků; - zná skupiny práškových materiálů podle požadovaných vlastností a je schopen uvést a popsat typické výrobky 	8 Prášková metalurgie <ul style="list-style-type: none"> - výroba prášků - lisování a slinování - skupiny práškových materiálů 	5
<ul style="list-style-type: none"> - určuje způsob přípravy povrchů před jejich povrchovou úpravou a dodatekové operace navazující na vlastní povrchovou úpravu; - navrhuje druh povrchové úpravy strojních součástí; 	9 Povrchové úpravy <ul style="list-style-type: none"> - koroze kovů a plastů - ochrana kovovými povlaky - ochrana nekovovými povlaky - další způsoby ochrany 	6
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje způsoby dělení předvýrobků; - stanovuje rozměry odděleného materiálu; - určuje potřebné strojní zařízení; 	10 Dělení materiálu <ul style="list-style-type: none"> - mechanické dělení - tepelné dělení - nekonvenční metody - ostatní způsoby dělení materiálů 	3
<ul style="list-style-type: none"> - prohlubuje a ověřuje získané znalosti 	11 Závěrečné opakování	2

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<ul style="list-style-type: none"> - Žák: - stanovuje rozdělení operací strojního obrábění do jednotlivých úseků a úkonů; - volí pro jednotlivé operace strojní zařízení; - volí pro jednotlivé operace potřebné komunální nářadí, nástroje, měřidla a další výrobní pomůcky; - navrhuje pro jednotlivé operace použití operačního nářadí, nástrojů, měřidel aj. výrobních pomůcek; - určuje pro jednotlivé operace velikost přídatků na další obrábění či zpracování; 	1 Základy obrábění <ul style="list-style-type: none"> - teorie obrábění - ruční obrábění - třískové obrábění - nástroje, nářadí a přípravky - charakteristika obrábění, pohyby - ruční, strojní obrábění - řezný odpor, řezná síla, výkon - břit, geometrie břitu - tříska, tepelná bilance obrábění, chlazení - řezné podmínky (rychlost, posuv, čas...) - nástrojové materiály 	5

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětluje pojem soustružení - zná stroje a nástroje pro tuto operaci - navrhuje optimální řezné podmínky pro obrábění konkrétních materiálů dle jejich obrobitelnosti a použitých nástrojů - určuje pro jednotlivé operace velikosti přídavek pro další obrábění či zpracování - volí pro jednotlivé operace potřebné nářadí, nástroje, měřidla a další výrobní pomůcky - navrhuje sled operací pro konkrétní součásti včetně určení strojních časů - stanovuje technologické podmínky a parametry provádění jednotlivých operací; 	<p>2 Soustružení</p> <ul style="list-style-type: none"> - stroje - nástroje, druhy prací - řezné podmínky 	6
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětluje pojem vrtání a vyvrtávání - zná stroje a nástroje pro tuto operaci - navrhuje optimální řezné podmínky pro vrtání, hrubování a hlazení konkrétních materiálů dle jejich obrobitelnosti a druhu použitých nástrojů - určuje pomocí ST pro jednotlivé operace velikosti přídavek pro další obrábění či zpracování - volí pro jednotlivé operace potřebné nářadí, nástroje, měřidla a další výrobní pomůcky - navrhuje sled operací pro konkrétní součásti včetně určení strojních časů - stanovuje technologické podmínky 	<p>3 Vrtání, vyvrtávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrtačky, vyvrtávačky - nástroje vrtací-vrtáky, výhrubníky - výstružníky, záhlubníky - vyvrtávací nástroje, práce na vyvrtávacích - řezné podmínky při vrtání 	6
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětluje pojem hoblování a obrážení; - zná stroje a nástroje pro tuto operaci; - navrhuje optimální řezné podmínky pro tyto operace konkrétních materiálů dle jejich obrobitelnosti a druhu použitých nástrojů; - volí pro jednotlivé operace potřebné nářadí, nástroje, měřidla a další výrobní pomůcky; - navrhuje sled operací pro konkrétní součásti včetně určení strojních časů; - stanovuje technologické podmínky 	<p>4 Hoblování, obrážení</p> <ul style="list-style-type: none"> - stroje - nástroje, druhy prací - řezné podmínky 	4

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětluje pojem protahování a protlačování - zná stroje a nástroje pro tuto operaci - navrhuje optimální řezné podmínky pro protahování a protlačování konkrétních materiálů dle jejich obrobitelnosti a druhu použitých nástrojů - určuje pomocí ST pro jednotlivé operace velikosti přídavků pro další obrábění či zpracování - volí pro jednotlivé operace potřebné nářadí, nástroje, měřidla a další výrobní pomůcky - navrhuje sled operací pro konkrétní součásti včetně určení strojních časů - stanovuje technologické podmínky 	<p>5 Protahování, protlačování</p> <ul style="list-style-type: none"> - stroje - popis protlačovacího a protahovacího trnu - výpočet protahovacího trnu - druhy prací, srovnání s obrážením 	5
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětluje pojem frézování - zná stroje a nástroje pro tuto operaci - navrhuje optimální řezné podmínky pro obrábění konkrétních materiálů dle jejich obrobitelnosti a použitých nástrojů - určuje pro jednotlivé operace velikosti přídavků pro další obrábění či zpracování - volí pro jednotlivé operace potřebné nářadí, nástroje, měřidla a další výrobní pomůcky - navrhuje sled operací pro konkrétní součásti včetně určení strojních časů; - stanovuje technologické podmínky 	<p>6 Frézování</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika, stroje - nástroje - stroje - druhy prací na frézkách - řezné podmínky při frézování 	6
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětluje pojem broušení; - zná stroje a nástroje pro tuto operaci; - navrhuje optimální řezné podmínky pro obrábění konkrétních materiálů dle jejich obrobitelnosti a použitých nástrojů; - určuje pro jednotlivé operace velikosti přídavků pro další obrábění či zpracování; - volí pro jednotlivé operace potřebné nářadí, nástroje, měřidla a další výrobní pomůcky; - stanovuje technologické podmínky - navrhuje sled operací pro konkrétní součásti včetně určení strojních časů; 	<p>7 Broušení</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika, použití - brusky - rozdělení brusných nástrojů - druhy prací na bruskách, opakování - řezné podmínky při broušení 	7

<ul style="list-style-type: none"> - objasňuje způsoby dokončovacích metod obrábění - vysvětluje pojem honování, superfinišování, lapování a povrchového tváření; - zná stroje a nástroje pro tyto operace; - navrhuje optimální řezné podmínky pro obrábění konkrétních materiálů dle jejich obrobiteľnosti a použitých nástrojů; - určuje pro jednotlivé operace velikosti přídavek pro další obrábění či zpracování - volí pro jednotlivé operace potřebné nářadí, nástroje, měřidla a další výrobní pomůcky; - navrhuje sled operací pro konkrétní součásti včetně určení strojních časů; - stanovuje technologické podmínky 	<p>8 Dokončovací metody obrábění</p> <ul style="list-style-type: none"> - honování, superfinišování - lapování, omílání, leštění - válečkování, povrchové tváření - návrh součásti pro výrobní postup 	6
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje způsoby fyzikálních technologií - vysvětluje základní pojmy a podmínky obrábění u daných technologií - volí vhodné stroje a nástroje pro tyto operace - zná způsob použití jednotlivých metod obrábění a jejich výhody - stanovuje technologické podmínky 	<p>9 Fyzikální technologie obrábění</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektroerozivní obrábění, ultrazvukem, laserem - obrábění vodním paprskem - chemické a elektrochemické obrábění 	6
<ul style="list-style-type: none"> - zná jednotlivé druhy závitů; - zná stroje a nástroje pro jejich výrobu; - navrhuje optimální řezné podmínky pro obrábění konkrétních materiálů dle jejich obrobiteľnosti a použitých nástrojů; - určuje pro jednotlivé operace velikosti přídavek pro další obrábění či zpracování; - volí pro jednotlivé operace potřebné nářadí, nástroje, měřidla a další výrobní pomůcky; - navrhuje sled operací pro konkrétní součásti včetně určení strojních časů; - stanovuje technologické podmínky 	<p>10 Výroba závitů</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotlivé metody výroby závitů - soustružení závitů, frézování závitů - ruční řezání závit 	5

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní pojmy ozubení - zná stroje a nástroje pro výrobu ozubených kol - určuje konkrétní způsoby výroby - navrhuje optimální řezné podmínky pro obrábění konkrétních materiálů dle jejich obrobiteľnosti a použitých nástrojů - určuje pro jednotlivé operace velikosti přídavek pro další obrábění či zpracování - volí pro jednotlivé operace potřebné nářadí, nástroje, měřidla a další výrobní pomůcky - navrhuje sled operací pro konkrétní součásti včetně určení strojních časů - stanovuje technologické podmínky 	<p>11 Výroba ozubených kol</p> <ul style="list-style-type: none"> - výroba čelních ozubených kol - výroba kuželových kol, výroba šneků a šnekových kol 	6
<ul style="list-style-type: none"> - ověřuje a prohlubuje znalosti 	<p>12 Závěrečné opakování</p>	2

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanovuje sled technologických operací výroby strojních součástí, částí konstrukcí, nástrojů, nářadí, výrobních pomůcek apod.; - stanovuje technologické postupy výroby jednoduchých svarků - stanovuje technologické postupy montáže jednodušších strojních podskupin či skupin; - vypracovává popisy výrobních technologických operací obrábění, tváření, tepelného zpracování a povrchových úprav; - navrhuje pro jednotlivé technologické operace potřebná výrobní zařízení, nářadí, - nástroje, měřidla, přípravky a další výrobní pomůcky; - stanovuje rozměry předvýrobků a polotovarů; - stanovuje technologické podmínky a parametry pro jednotlivé výrobní operace; - navrhuje způsoby kontroly jakosti výrobků, způsoby jejich funkčních zkoušek apod.; - charakterizuje a popíše výrobu polotovarů a součástí z plastů; - využívá k činnostem technologa výpočetní techniku s příslušnými aplikačními programy. 	<p>1 Technologické postupy</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvod do technologických postupů - technologická příprava výroby - tvorba technologických postupů 	8
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje progresivní metody obrábění - vysvětluje základní výhody a oblasti použití daných metod - volí vhodné stroje a nástroje pro tyto operace 	<p>2 Progresivní metody obrábění</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní charakteristika, rozdělení - metody vysokorychlostního obrábění (HSC, HSM) - další metody – suché obrábění DM, tvrdé obrábění HM - další produktivní metody 	8

<ul style="list-style-type: none"> - zná optimální řezné podmínky pro obrábění konkrétních materiálů dle jejich obrobitelnosti a použitých nástrojů 		
<ul style="list-style-type: none"> - zná požadavky na materiály řezných nástrojů - volí vhodný materiál pro zvolenou technologii a obráběný materiál - zná prostředí a materiály vhodné pro povlakování 	<p>3 Povlakování nástrojů</p> <ul style="list-style-type: none"> - požadavky na řezné nástroje - řezné materiály - povlakování ocelí a SK - metoda PVD, metoda CVD 	6
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje druhy měřidel - určuje vhodný druh měřidla pro měření konkrétních prvků součástí - navrhuje měřidla pro závity a ozubená kola - zná postup měření a kontrolu měřidel 	<p>4 Měřidla</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení měřidel (délek, úhlů...) - měřidla pevná (kalibry na vnější a vnitřní rozměry) - měřidla pro kontrolu závitů - měřidla pro kontrolu ozubených kol 	7
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí funkci přípravku - zná druhy přípravků pro výrobu a montáž - navrhuje konkrétní přípravky pro zadanou výrobu součástí 	<p>5 Přípravky</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení přípravků, druhy přípravků - ustavovací prvky - upínače mechanické - upínače pneumatické, hydraulické, magnetické, 	13
<ul style="list-style-type: none"> - zná rozdíl mezi pružnou a nepružnou automatizací - posuzuje míru nasazení automatizačních prostředků do výroby - umí postup tvorby programů pro číslicově řízené stroje - vytváří programy pro číslicově řízené stroje; - posuzuje míru nasazení automatizačních prostředků do výroby; 	<p>6 Automatizace výroby</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení a definice automatizace - automatizace obrábění - číslicově řízené stroje - počítačová podpora výroby 	7
<ul style="list-style-type: none"> - zná rozdíl mezi robotem a manipulátorem - posuzuje možnosti robotů a manipulátorů - umí vysvětlit důvody nasazení robotů - volí robota či manipulátora dle druhu výroby 	<p>7 Robotizace ve strojírenství</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy robotiky - roboty a manipulátory - generace robotů a rozdělení - základní části a příslušenství 	6

<ul style="list-style-type: none"> - stanovuje postupy montáže jednoduchých podskupin či skupin; - určuje potřebné montážní nářadí; - posuzuje možnosti použití mechanizovaného montážního nářadí; - navrhuje uspořádání montážních pracovišť 	<p>8 Montáže</p> <ul style="list-style-type: none"> - montáž v kusové a malosériové výrobě - montáž v hromadné výrobě - montážní zařízení, přípravky a pomůcky - rozdělení montáží, charakteristika - montážní postup a montážní plán 	6
<ul style="list-style-type: none"> - stanovuje technické podklady pro výrobu - posuzuje nutnost jednotlivých podkladů pro výrobu - určuje počty pro organizační přípravu (stroje, nástroje, počty kusů, nářadí, ...) - charakterizuje jednotlivé normy - vysvětlí výhody certifikace - posuzuje nutnost začlenění technické kontroly - navrhuje postup činností během auditu - stanovuje kontrolní plány s ohledem na kvalitu 	<p>9 Technická příprava výroby</p> <ul style="list-style-type: none"> - konstrukční příprava výroby - technologická příprava výroby - organizační příprava výroby - nástroje a postupy řízení kvality v technické přípravě výroby - základní normy ISO - technická kontrola, kontrolní plány - FMEA výrobku, audit výrobku 	6
<ul style="list-style-type: none"> - zná jednotlivé maturitní okruhy 	<p>10 Příprava k maturitě – opakování</p>	11

KONTROLA A MĚŘENÍ

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu je získání základních pracovních dovedností pro práci s měřicími přístroji a správná volba vhodných metod měření. Žáci se učí zacházet s měřidly a přístroji, provádějí rozbor, zpracovávají a vyhodnocují výsledky měření. Osvojené metody měření, pojmy, vztahy a procesy jim pomáhají proniknout hlouběji do podstaty oboru a propojovat jednotlivé oblasti kontroly a měření s oblastí řízení jakosti.

Charakteristika obsahu učiva

V první fázi výuky se žáci seznámí se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V druhé fázi probíhá vysvětlování a teoretická příprava jednotlivých odborných témat podle učiva v jednotlivých ročnících. Žáci se naučí používat měřidla a měřicí přístroje. Pak následují praktická cvičení vždy k probraným okruhům tak, aby navazovala na výklad učiva a možnosti výbavy laboratoří. Žáci vyhodnocují výsledky uskutečněných měření a zpracovávají o nich záznamy a protokoly.

Výsledky vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- používat správné pojmy metrologie a řízení jakosti
- zvolit pro řešení úkolu odpovídající měřicí postupy a techniky
- využívat a vytvářet různé formy grafického znázornění pro řešení úkolu
- správně používat a převádět jednotky
- provést reálný odhad výsledku řešení úkolu
- sestavit ucelené řešení praktického úkolu na základě dílčích výsledků
- vyjadřovat se přesně a srozumitelně
- zpracovávat a vyhodnocovat výsledky měření
- zapisovat výsledky měření a zpracovávat protokoly o měřeních
- používat k činnostem digitální techniku, včetně aplikačních programů
- vyhodnocovat informace získané z různých zdrojů (diagramů, tabulek, internet)
- naučit se přesnosti a preciznosti ve vyjadřování, a to jak po technické stránce, tak v oblasti odborné

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Z hlediska klíčových kompetencí je kladen důraz na:

- rozvoj technických dovedností
- schopnost týmové práce
- připravenost řešit úkoly pro přípravu na povolání

- motivaci k celoživotnímu vzdělávání
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci
- užití měřidel a pomůcek
- pracuje s digitální dokumentací

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům technické kreslení, praxe, technologická cvičení CAD, konstrukční cvičení CAD a strojírenská technologie, stavba a provoz strojů k dalším odborným předmětům.

Pojetí výuky

Při výuce kontroly a měření jsou využívány tradiční metody vyučování (výklad, vysvětlování, procvičování pod dohledem učitele). Dále jsou využívány moderní vyučovací metody, které zvyšují motivaci, efektivitu a kvalitu vzdělávacího procesu.

Při vyučování jsou využívány následující metody a formy práce:

- diskuse
- skupinová práce žáků
- projekty a samostatné práce
- rozvíjení tvořivosti a vynalézavosti
- učení se z textu a vyhledávání informací
- učení se ze zkušeností
- samostudium a domácí úkoly

Učební osnova je určena pro výuku předmětu Kontrola a měření v rozsahu 4 týdenních vyučovacích hodin za studium. V zájmu bezpečné práce žáků a ochrany jejich zdraví je nutné respektovat všechna zákonná ustanovení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci budou hodnoceni objektivně, tak aby hodnocení mělo motivační charakter. Hodnocení se bude řídit klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu a podmínkami pro klasifikaci, které stanoví jednotliví vyučující a s kterými jsou žáci na začátku školního roku seznámeni.

Základem pro hodnocení žáka jsou výsledky při plnění individuálních zadání prostřednictvím předepsaných protokolů o měření. Vědomosti jsou ověřovány písemnou nebo ústní formou. Při klasifikaci průběžně po celý rok je brán zřetel na kvalitu zpracování výsledků jednotlivých měření v odevzdávaných protokolech, vychází se i z celkového přístupu žáka k vyučovacím předmětům a k plnění studijních povinností.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků a u nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Učební osnova předmětu: Kontrola a měření

Strojírenská technologie				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Kontrola a měření			2	2

Dle počtu žáků výuka rozdělená do 2 skupin

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP; - dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence; - uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními a dbá na jejich dodržování; - uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu; - řídí se řádem odborné učebny; 	<p>1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - řízení bezpečnosti práce v podmínkách organizace - pracovněprávní problematika BOZP - bezpečnost technických zařízení v průmyslových provozech - řád odborné učebny 	2
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje při měřeních znalost základů metrologie a teorie chyb; - popíše základní pojmy metrologie; - zná základní zásady a normy v oblasti řízení a certifikace jakosti výrobků; - zapisuje, dodržuje měřicí postup a umí zpracovat výsledky měření; - určuje vhodnost měřidel a měření; 	<p>2 Metrologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy metrologie - teorie chyb - podmínky správného měření - zpracování výsledků měření 	8
<ul style="list-style-type: none"> - měří s požadovanou přesností délky různými měřidly a měřicími přístroji; - měří úhly, tvary, jakost povrchu a vzájemnou polohu ploch a prvků; 	<p>3 Způsoby měření rozměrů, úhlů, tvarů, vzájemné polohy ploch a prvků</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření délek - měření úhlů - měření tvarů - měření svislé, vodorovné polohy 	16
<ul style="list-style-type: none"> - měří úchylky tvaru a polohy různými měřidly a měřicími přístroji; - zná metody měření a kontroly drsnosti povrchu; 	<p>4 Způsoby měření a kontroly jakosti povrchu</p> <ul style="list-style-type: none"> - geometrické úchylky tvaru a polohy - hodnocení drsnosti povrchu 	6

<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje, zpracovává a vyhodnocuje výsledky měření; - volí pro řešení úkolu odpovídající měřicí postupy a techniky; - využívá různé formy grafického znázornění pro řešení; - sestaví ucelené řešení praktického úkolu na základě dílčích výsledků; - využívá k uvedeným činnostem výpočetní techniku s příslušnými aplikačními programy; 	<p>5 Praktická cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - přímé měření délek - nepřímé měření délek - třídění součástí - přímé měření úhlů - nepřímé měření úhlů - měření a kontrola tvarů - kontrola vodorovné polohy - měření délek pomocí snímačů - třídění součástí pomocí snímačů - měření odchylek tvaru a polohy - měření drsnosti povrchu 	3
---	---	---

4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP; - dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence; - uvede základní bezpečnostní požadavky při práci se stroji a zařízeními a dbá na jejich dodržování; - uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu; řídí se řádem odborné učebny; 	<p>1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - řízení bezpečnosti práce v podmínkách organizace - pracovněprávní problematika BOZP - bezpečnost technických zařízení v průmyslových provozech - řád odborné učebny 	1
<ul style="list-style-type: none"> - měří závit, ozubená kola a jiné strojní součásti a nástroje; - volí vhodné metody měření; 	<p>2 Komplexní měření strojních součástí a nástrojů</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření závitů - měření ozubených kol 	8
<ul style="list-style-type: none"> - měří teplotu, tlak a jiné fyzikální veličiny; - měří hustotu, vlhkost, viskozitu kapalin a jiné technické veličiny; - měří plochy, objemy, otáčky, rychlosti proudění, průtoky apod.; - používá vhodné pomůcky a přístroje; 	<p>3 Způsoby měření základních fyzikálních a technických veličin, pomůcky a přístroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření teploty, tlaku - měření hustoty, vlhkosti, viskozity - měření ploch, objemů 	10

<ul style="list-style-type: none"> - kontroluje výsledky tepelného či chemicko-tepelného zpracování; - uvede možnosti použití zkoušek povrchových a vnitřních vad bez porušení materiálu; 	<p>4 Zkoušky bez porušení materiálu, zkoušky provozních materiálů, zjišťování mechanických a technologických vlastností materiálů</p> <ul style="list-style-type: none"> - zjišťování mechanických a technologických vlastností materiálů - zkoušky bez porušení materiálu a zkoušky provozních materiálů 	3
<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje, zpracovává a vyhodnocuje výsledky měření; - volí pro řešení úkolu odpovídající měřicí postupy a techniky; - využívá různé formy grafického znázornění pro řešení; - sestaví ucelené řešení praktického úkolu na základě dílčích výsledků; - využívá k uvedeným činnostem výpočetní techniku s příslušnými aplikačními programy; 	<p>5 Praktická měření</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření a kontrola závitů - měření a kontrola ozubených kol - měření ploch - měření teploty - měření tlaku - měření hustoty - měření vlhkosti - měření viskozity 	30

STAVBA A PROVOZ STROJŮ

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Výuka předmětu stavba a provoz strojů na středních odborných školách má funkci vzdělat žáky v oblasti teorie stavby a provozu strojů tak, aby se mohli po absolvování studia uplatnit v oblasti konstruování strojů, v oblasti údržby strojních zařízení, jako nižší vedoucí pracovníci ve strojírenské výrobě apod. Rozvíjí a prohlubuje pochopení praktického využití přírodních zákonitostí z oblasti mechaniky tuhých těles, mechaniky tekutin, termomechaniky, chemie, nauky o materiálu a elektřiny. Vytváří technickou gramotnost žáků. Je předmětem, který zastřešuje předměty, jako jsou matematika, mechanika, fyzika, elektrotechnika, automatizace, chemie. Poznatky z jiných předmětů nejenom využívá, ale dává je do souvislostí a poukazuje na jejich praktický význam.

Vzdělávání ve stavbě a provozu strojů představuje v první řadě komplexní informace o dané problematice z pohledu normalizovaných součástí, výhodách a nevýhodách řady ustálených konstrukčních řešení. Žák dostává řadu možností řešení daného problému a je schopen z této řady vybrat tu optimální. Na druhém místě se učí chápat význam a fyzikální podstatu jednotlivých strojních celků a dostává tím dobrý základ pro správný úsudek při diagnostice a opravách v opravárenství. Na neposledním místě dostává představu o důležitosti dodržení předepsaných provozních podmínek a technologických postupů při výrobě. Těžiště výuky spočívá v aktivním osvojení strategie řešení problematiky stavby a provozu strojů včetně návrhových, kontrolních výpočtů a výpočtů únosnosti na středoškolské úrovni. Studium stavby a provozu strojů žáci získávají schopnost hodnotit správnost přístupu k danému konstrukčnímu problému, odhalovat nedostatky a rizika provozu daných konstrukčních řešení.

Charakteristika obsahu učiva

Žáci by si měli v hodinách předmětu stavba a provoz strojů osvojit standardní přístupy ke konstrukci strojů a k problematice jejich provozu a údržby. Měli by se ale také naučit tvůrčímu přístupu, využívat jinde známé myšlenky do odlišných aplikací, využívat nových materiálů a technologických postupů, které umožňují nové konstrukční přístupy. Měli by se naučit rozvinout dovednosti potřebné k učení se, naučit se vyrovnávat s různými situacemi a problémy, umět pracovat v týmech a být připraveni řešit úkoly nutné pro povolání, pro které jsou připravováni.

Technická gramotnost nejsou jen technické znalosti a dovednosti, jak jsou definovány v tradičních učebních osnovách, ale technické znalosti uvedené do funkčního užívání v mnoha různých situacích a kontextech.

Výsledky vzdělávání

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- využívat vědomostí a dovedností z oblasti stavby a provozu strojů ve strojírenské praxi: při řešení běžných situací vyžadující efektivní řešení daného problému při konstrukci, výrobě i provozu strojních zařízení

- aplikovat poznatky nabyté ve všeobecně vzdělávacích předmětech ve stavbě a provozu strojů
- řešit reálné konstrukční problémy, pružně reagovat na běžné problémy při výrobě, správně vyhodnotit případné poruchy při provozu strojních zařízení
- zkoumat a řešit problémy včetně diskuse výsledků jejich řešení
- číst s porozuměním odborný technický text, vyhodnotit informace získané z různých zdrojů (grafů, diagramů, tabulek a internetu), podrobovat je logickému rozboru a zaujímat k nim stanovisko
- naučit se přesnosti a preciznosti ve vyjadřování ve všeobecně uznávaných technických termínech i v ostatních činnostech
- používat pomůcky: odbornou literaturu, internet, osobní počítač, aplikační strojírenský software (výpočty, databáze), kalkulátor.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Na základě charakteristiky předmětu můžeme vyslovit nejdůležitější kompetence, které budou rozvíjeny vyučováním předmětu stavba a provoz strojů. Patří mezi ně:

- technické myšlení (pochopení fyzikální podstaty standardních konstrukcí, jejich vzájemných souvislostí a aplikace standardních konstrukcí v přiměřeném rozsahu
- variací)
- technická argumentace (znalost všeobecně uznávaného technického názvosloví, znalost technických výpočtů)
- vymezení problému a nalezení strategie řešení
- technické výpočty (s použitím strojírenského aplikačního softwaru)
- pracuje s digitální dokumentací
- aplikace souvisejících výpočtů z oblasti mechaniky tuhých těles, mechaniky tekutin, termomechaniky, elektrotechniky aj.
- komunikace (schopnost pochopit písemné nebo ústní výroky, vyjádřit je a sdělovat jejich význam)
- schopnost číst a tvořit strojírenské výkresy
- konstrukce strojů
- práce s daty (sledování změn, čtení diagramů a grafů, tabulace výsledků)
- prostorová (geometrická) představivost (orientace)
- měření, vážení, představy o velikosti a množství (převody jednotek)
- užití pomůcek a nástrojů (včetně výpočetní a informační techniky)
- práce s informacemi (jejich vyhledávání z nejrůznějších zdrojů, třídění, hodnocení a další zpracování)
- hledání a vytváření integračních vazeb s ostatními předměty.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům technické kreslení, deskriptiva, strojní součásti, matematika, fyzika, technické materiály, praxe, CAD systémy.

Pojetí výuky

Při výuce budou využívány moderní vyučovací metody, které zvyšují motivaci a efektivitu a tedy i kvalitu vzdělávacího procesu. Vedle tradičních metod vyučování (výklad, vysvětlování, demonstrace, intelektuální i psychomotorické dovednosti a způsobilosti, procvičování pod dohledem učitele, učení pro zapamatování) se budou také zavádět:

- dialogická metoda
- diskuse
- skupinová práce žáků
- projekty a samostatné práce (teoretické i praktické řešení problému, studium literatury,
- praktická činnost týkající se technické praxe, cvičení dovedností, tvořivá činnost)
- metoda objevování a řízeného objevování
- rozvíjení tvořivosti a vynalézavosti
- učení se z textu a vyhledávání informací
- učení se ze zkušeností
- samostudium a domácí úkoly
- návštěvy, exkurze a jiné metody využívání digitálních technologií.

Výuka by měla být co nejvíce propojena s reálným prostředím mimo školu.

Projekty budou žáci tvořit ve spolupráci s vyučujícími ostatních předmětů. Na konkrétních případech se žáci naučí využívat znalostí a dovedností získaných v předmětu stavba a provoz strojů, naučí se pracovat v týmu. Na základě projektů by si někteří žáci mohli vybrat i téma k vypracování své odborné práce k maturitě.

To vše umožní, aby žáci uměli:

- používat správně strojírenské názvosloví
- používat vhodné algoritmy a zvolit pro daný problém odpovídající konstrukční řešení
- využívat a vytvářet různé formy grafického znázornění reálných situací a používat je pro řešení
- správně používat a převádět jednotky
- nacházet funkční závislosti při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a využít pro konkrétní řešení
- provést reálný odhad výsledku řešení úkolu
- sestavit ucelené řešení praktického úkolu na základě dílčích výsledků
- vyjadřovat se přesně a srozumitelně
- formulovat a obhajovat své názory

- využívat digitální technologie, které jsou na škole a vhodný software (CAD systémy, strojírenský výpočtový a databázový software)
- zpracovávat jednoduché odborné texty a materiály se strojírenskou tematikou.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci budou hodnoceni tak, aby hodnocení mělo motivační charakter. Hodnocení se bude řídit klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu.

Ke každému tématu bude zařazena ověřovací kontrolní písemná práce.

Při pololetní klasifikaci budou vyučující vycházet nejen z výsledků písemného a ústního zkoušení, ale i z celkového přístupu žáka k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků. U nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Učební osnova předmětu: Stavba a provoz strojů

Stavba a provoz strojů				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Stavba a provoz strojů			3	4

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
	Opakování strojních součástí	12
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - navrhuje jednoduché nosníky, rámy strojů a příhradové konstrukce; - navrhuje konstrukční provedení svařovaných a nýtovaných konstrukcí; - chápe zásady dimenzování jednotlivých konstrukčních prvků; 	1 Kovové a nekovové konstrukce <ul style="list-style-type: none"> - nosníky - příhradové konstrukce - rámy strojů a zařízení 	6
<ul style="list-style-type: none"> - zná principy činnosti vybraných typů brzd; - umí spočítat základní parametry brzd 	2 Brzdy	7
<ul style="list-style-type: none"> - zná principy činnosti vybraných typů spojek; - umí spočítat základní parametry spojek a navrhnout a zkonstruovat vybrané typy; - popíše obvyklá konstrukční provedení; 	3 Spojky	7

<ul style="list-style-type: none"> - popíše obvyklá konstrukční provedení třecích převodů; - umí vypočítat a navrhnout základní části převodu; 	4 Třecí převody	6
<ul style="list-style-type: none"> - popíše obvyklá konstrukční provedení řemenových převodů; - dokáže vyhledávat v katalozích výrobců části převodů; - pro dané podmínky navrhuje vhodný typ převodu; - umí vypočítat a navrhnout základní části převodu; 	5 Řemenové převody	8
<ul style="list-style-type: none"> - popíše obvyklá konstrukční provedení řetězových převodů; - umí vypočítat a navrhnout základní části převodu; - dokáže vyhledávat v katalozích výrobců části převodů; 	6 Řetězové převody	6
<ul style="list-style-type: none"> - popíše obvyklá konstrukční provedení převodů ozubenými koly; - umí navrhnout a vypočítat převod ozubenými koly; - seznámí se s typizovanými převodovkami; 	7 Převody ozubenými koly	14
<ul style="list-style-type: none"> - zná základní kinematické mechanismy, vysvětlí princip, funkci a možnosti použití; - navrhuje koncepci kinematických mechanismů; - navrhuje součásti kinematických mechanismů; 	8 Kinematické mechanismy	10
<ul style="list-style-type: none"> - Žák: - navrhuje jednoduché tekutinové mechanismy sestavené ze standardizovaných prvků; 	9 Tekutinové mechanismy	10

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé druhy dopravních prostředků a jejich základní typy, - zná podmínky pro jejich provoz; - provádí propočty dopravní či přepravní kapacity jednotlivých druhů dopravních prostředků na základě jejich hlavních parametrů, které vyhledává v různých informačních zdrojích; - vyhledává a shromažďuje o dopravních prostředcích údaje nezbytné pro rozhodování o optimálním řešení dopravy či přepravy; 	<p>10 Dopravní prostředky</p> <ul style="list-style-type: none"> - silniční vozidla - kolejová vozidla - plavidla - letadla 	10
---	--	----

4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
	1 Opakování 3. ročníku	5
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí rozpoznat základní druhy jeřábů a jejich použití; - zobrazit mostový jeřáb a popsat jeho části; - umět popsat jeřábovou kočku; - znát druhy lan a jejich použití; - zobrazit násobný kladkostroj; - umět zobrazit šroubový, hřebenový a hydraulický zvedák; - zobrazit výtah a jeho hlavní části; - znát bezpečnostní zařízení výtahu - dopravní zařízení; - zobrazit pásový dopravník – hlavní části a vysvětlit jeho použití; - umí vysvětlit princip a použití dalších druhů dopravníků s tažným elementem – článkový dopravník, redler, závěsný dopravník, korečkový elevátor; - umí vysvětlit princip a použití dopravníků bez tažného elementu – šnekový a vibrační - dopravník, válečková trať; - manipulační prostředky; 	<p>2 Dopravní stroje a zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeřáby - základní druhy, použití - mostový jeřáb - jeřábová kočka - druhy lan a jejich použití - kladkostroj - šroubový, hřebenový a hydraulický zvedák - výtahy - zobrazená a hlavní části - bezpečnostní zařízení výtahu - dopravní zařízení - pásový dopravník – hlavní části, použití - princip a použití dalších druhů dopravníků s tažným elementem – článkový dopravník, redler, závěsný dopravník, korečkový elevátor - princip a použití dopravníků bez tažného elementu – šnekový a vibrační dopravník, válečková trať - manipulační prostředky - druhy a použití přepravních prostředků – svazky, palety, bedny, kontejnery - způsoby skladování paletizace, kontejnerizace, stohování 	15

<ul style="list-style-type: none"> - znát druhy a použití přepravních prostředků – svazky, palety, bedny, kontejnery; - znát způsoby skladování – paletizace, kontejnerizace, stohování; - znát prostředky pro manipulaci; 	<ul style="list-style-type: none"> - prostředky pro manipulaci 	
<ul style="list-style-type: none"> - pístová čerpadla; - uvést princip činnosti, použití a rozdělení čerpadel; ☒ vysvětlit funkci jednočinného pístového čerpadla; - uvést princip činnosti a použití pístového kompresoru; - vysvětlit princip několikastupňové komprese; - vysvětlit princip činnosti čtyřdobého spalovacího motoru; - znát druhy rozvodů; - vysvětlit princip činnosti jednoduchého karburátoru 	<p>3 Pístové stroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - pístová čerpadla - princip, rozdělení, použití - funkce jednočinného pístového čerpadla - pístové kompresory - princip, použití - princip několikastupňové komprese - spalovací motory - princip činnosti čtyřdobého spalovacího motoru - druhy rozvodů - 	25
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip činnosti vstřikovací jednotky vznětového motoru; - znát rozdíl mezi přímým a nepřímým vstřikem paliva; - vysvětlit princip činnosti chladícího okruhu ☒ znát druhy paliv; 	<ul style="list-style-type: none"> - princip činnosti vstřikovací jednotky vznětového motoru - rozdíl mezi přímým a nepřímým vstřikem paliva - princip činnosti chladícího okruhu - druhy paliv 	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá vysvětlit princip, použití, výhody a nevýhody hydrodynamických čerpadel; - umí vysvětlit pojem kavitace; - znát druhy radiálních čerpadel; - zvládá vysvětlit princip, rozdělení a použití ventilátorů; - zvládá vysvětlit princip, rozdělení a použití turbodmychadla a turbokompresoru; - zvládá vysvětlit princip vodní turbíny; - umí vysvětlit princip přečerpávacích elektráren; - umí vysvětlit princip činnosti Peltonovy, Francisovy a Kaplanovy turbíny; - umí vysvětlit princip, rozdělení a použití parní turbíny; - umí vysvětlit princip, rozdělení a použití plynové turbíny; 	<p>4 Lopatkové stroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - hydrodynamická čerpadla - princip, použití - výhody a nevýhody - pojem kavitace - druhy radiálních čerpadel - ventilátory - princip, rozdělení, použití - turbodmychadla a turbokompresory - princip, rozdělení, použití - vodní turbíny a jejich princip - princip přečerpávacích elektráren - princip činnosti Peltonovy, Francisovy a Kaplanovy turbíny - parní turbíny - princip, rozdělení, použití - plynové turbíny, princip, rozdělení, použití 	23

<ul style="list-style-type: none"> - zvládá vysvětlit parní generátory; - znát druhy paliv; - vysvětlit princip činnosti jaderného reaktoru; - umět objasnit princip štěpení U 235 v jaderném reaktoru; - znát alternativní zdroje energie – větrná, slunečního záření, geotermální, spalování biomasy, tepelná čerpadla apod.; 	<p>5 Jaderná energetika, alternativní zdroje energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - parní generátory - princip - druhy paliv - jaderné reaktory - princip štěpení U 235 v jaderném reaktoru - alternativní zdroje energie – větrná, slunečního záření, geotermální, spalování biomasy, tepelná čerpadla apod. 	12
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá vysvětlit princip ústředního teplovodního vytápění; - zvládá vysvětlit princip činnosti absorpčního a kompresorového chladícího oběhu; - zvládá vysvětlit princip a použití strojního chlazení; - znát druhy chladiv; 	<p>6 Zařízení zabezpečující pohodu prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytápění - princip ústředního teplovodního vytápění - strojní chlazení - princip činnosti absorpčního a kompresorového chladícího oběhu - princip a použití strojního chlazení, druhy chladiv 	8
<ul style="list-style-type: none"> - vypracovává pro dané stroje plán údržby, revizí a plánovaných oprav; - vypracovává pro dané stroje seznamy potřebných náhradních součástí či komponent - sestavuje pro dané skupiny strojů kvantifikovanou potřebu jednotlivých druhů provozních hmot a energií; 	<p>7 Provozoschopnost strojů a zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> - údržba a opravy strojního zařízení a vozidel - náhradní díly - druhy provozních hmot - energie pro provoz strojů 	3
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se základními přístupy k řízení kvality, používanými nástroji 	<p>8 Řízení kvality</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby řízení kvality ve strojírenství - nástroje řízení kvality 	5
<ul style="list-style-type: none"> - shrnutí učiva; - příprava k maturitní zkoušce; 	<p>8 Opakování</p>	8

ELEKTROTECHNIKA

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Oblast vzdělávání

Odborné vzdělávání Strojírenství – zaměření Počítačová grafika a CNC technika, Řízení kvality

Ročník a časová dotace

Ročník – 1 hodina týdně

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Předmět Elektrotechnika navazuje na učivo fyziky, zejména na kapitoly zabývající se elektrickými a magnetickými jevy. Cílem předmětu je poskytnout žákům základní přehled o principech elektrotechniky, které jsou nezbytné pro porozumění činnosti elektrických zařízení používaných ve strojírenství a technické praxi.

Předmět směřuje k tomu, aby žák:

- porozuměl základním elektrotechnickým pojmům a vztahům,
- dovedl orientačně analyzovat jednoduché elektrické obvody,
- chápal vazby mezi elektrotechnikou a strojními zařízeními,
- dokázal s porozuměním komunikovat s odborníky z oblasti elektrotechniky.

Součástí výuky jsou jednoduchá praktická měření, pozorování a simulace, jejichž výstupem je základní technická dokumentace nebo stručná odborná zpráva.

Předmět nevede k elektrotechnické kvalifikaci, je koncipován jako podpůrný odborný předmět pro budoucí strojaře.

Charakteristika obsahu učiva

Výuka probíhá při jednorodinové týdenní dotaci. Obsah učiva je zvolen s ohledem na omezený časový rozsah a zaměřuje se na základní fyzikální a technické principy elektrotechniky, se kterými se strojař v praxi běžně setkává.

Učivo:

- navazuje na fyziku,
- je podáno převážně v rovině porozumění principům a souvislostem,
- je doplněno o praktické příklady z technické praxe.

Výsledky vzdělávání (obecné)

Žák:

- používá základní elektrotechnickou terminologii,

- orientuje se v základních vztazích mezi elektrickými veličinami,
- aplikuje získané poznatky při řešení jednoduchých technických úloh,
- zvolí vhodný postup řešení a měřicí přístroj a svou volbu zdůvodní,
- zpracuje a vyhodnotí výsledky měření nebo simulace.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Předmět rozvíjí zejména tyto klíčové kompetence dle RVP SOV:

Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí odborné informace,
- propojuje poznatky z elektrotechniky s matematikou a fyzikou.

Kompetence k řešení problémů

- analyzuje jednoduchý technický problém,
- aplikuje vhodné zákony a vztahy.

Kompetence digitální

- využívá počítačové simulace k ověření funkce obvodů,
- pracuje s digitální dokumentací.

Kompetence komunikativní

- používá správnou odbornou terminologii,
- srozumitelně prezentuje výsledky své práce.

Kompetence pracovní

- dodržuje zásady BOZP při práci s elektrickými zařízeními,
- využívá technickou dokumentaci a schémata.

Odborné kompetence

Předmět Elektrotechnika přispívá k rozvoji odborných kompetencí žáků v oblasti porozumění základním elektrotechnickým principům nezbytným pro práci ve strojírenské praxi.

Žák:

- orientuje se v základních pojmech, vztazích a zákonitostech elektrotechniky a chápe jejich technický význam,
- čte a interpretuje jednoduchá elektrická schémata, používá základní elektrotechnické značky, jednotky a symboly,
- aplikuje základní elektrotechnické zákony při řešení jednoduchých technických úloh,
- provádí jednoduchá elektrická měření, vyhodnocuje naměřené hodnoty a porovnává je s očekávanými výsledky,
- dodržuje zásady bezpečné práce s elektrickými zařízeními a rozpoznává základní rizika elektrického proudu,

- využívá technickou dokumentaci, simulace a názorné pomůcky k ověření funkce elektrických obvodů,
- chápe vztah mezi elektrotechnikou a strojními zařízeními a dokáže se odborně dorozumět s elektrotechnikem,
- uplatňuje technické myšlení při řešení praktických úloh ve strojírenské praxi.

Předmět rozvíjí odborné kompetence bez nároku na elektrotechnickou kvalifikaci a slouží jako podpůrný základ pro pochopení elektrických zařízení používaných ve strojírenství.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům technické kreslení, automatizace, fyzika.

Pojetí výuky

Výuka je vedena s důrazem na názornost, propojení teorie s praxí, aktivní zapojení žáků.

Používané metody: výklad, řízená diskuse, práce s technickou dokumentací, jednoduchá měření a simulace, skupinová práce na modelových úlohách.

Laboratorní činnosti probíhají za přímého dozoru učitele.

Hodnocení probíhá v souladu s klasifikačním řádem školy. Posuzuje se porozumění principům, schopnost aplikace poznatků, správnost řešení úloh, forma a úplnost vypracovaných výstupů, aktivita a přístup žáka.

Nerespektování zásad samostatné práce a autorských práv je hodnoceno negativně.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků. U nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Mezipředmětové vztahy:

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům technické kreslení, matematika, fyzika.

Učební osnova předmětu: Elektrotechnika

Stavba a provoz strojů				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Elektrotechnika				1

4. ročník – 1 hodina

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady bezpečné a zdravé neohrožující práce při činnostech s elektrickými zařízeními, 	Úvod, provozní řád, školení BOZP a PO <ul style="list-style-type: none"> - školení BOZP, PO, řád laboratoře ELE - základní pojmy, značky a symboly - přehled používaných jednotek 	1

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních pravidlech ochrany zdraví při práci a v provozním řádu odborné učebny, - popíše zásady poskytování první pomoci při úrazu elektrickým proudem, - používá základní elektrotechnické pojmy, značky, symboly a jednotky. 		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip elektrostatického pole a silového působení elektrických nábojů, - objasní význam izolantů a využívá jejich vlastností při volbě materiálu, - charakterizuje kapacitu kondenzátoru a její závislost na konstrukčních parametrech, - řeší jednoduchá sériová a paralelní zapojení kondenzátorů. 	<p>1 Elektrostatické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrické pole, silové působení nábojů - kondenzátory, kapacita, konstrukce - spojování kondenzátorů 	1
<ul style="list-style-type: none"> - popíše elektronovou vodivost a vznik stejnosměrného elektrického proudu, - aplikuje Ohmův zákon při řešení jednoduchých elektrických obvodů, - rozlišuje sériové a paralelní zapojení rezistorů a řeší je výpočtem, - používá základní schematické značky při kreslení elektrického obvodu, - orientuje se v použití Kirchhoffových zákonů u jednoduchých stejnosměrných obvodů. 	<p>2 Elektrický proud v kovech</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektronová vodivost, stejnosměrný proud - Ohmův zákon, el. odpor, řazení rezistorů - Kirchhoffovy zákony, stejnosměrné obvody 	1
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip iontové vodivosti a elektrolýzy, - popíše činnost galvanických článků a akumulátorů a jejich základní využití, - objasní příčiny elektrochemické koroze a možnosti její prevence, - vysvětlí princip ionizace plynů a vznik elektrického výboje. 	<p>3 Elektrický proud v elektrolytech, plynech a vakuu</p> <ul style="list-style-type: none"> - iontová vodivost, elektrolýza - galvanické články, akumulátory - elektrochemická koroze - ionizace plynů, výboj, el. oblouk, plazma 	1
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí fyzikální podstatu polovodičové vodivosti typu P a N; - popíše princip činnosti polovodičové diody a tranzistoru; - uvede příklady použití polovodičových součástek v technické praxi; 	<p>4 Elektrický proud v polovodičích</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata polovodiče, vodivost P a N, vlastnosti přechodů - polovodičové součástky - tranzistory řízené polem 	1

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje trvalý magnet a elektromagnet a uvede jejich praktické využití, - vysvětlí magnetické vlastnosti látek včetně hysterezní smyčky, - objasní princip elektromagnetické indukce a její využití v technice, - vysvětlí vznik ztrát v magnetických obvodech a význam volby materiálu jádra 	<p>5 Magnetismus, indukce</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnet přírodní, uměle vyrobený - magnetické pole vodiče, elektromagnet, jeho aplikace - magnetické vlastnosti látek, hysterezní smyčka - indukované napětí, indukčnost vlastní a vzájemná - vířivé proudy, ztráty v železe, volba vhodného materiálu jádra cívky 	2
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vznik střídavého napětí a proudu a jejich základní vlastnosti, - vypočítá základní veličiny střídavého proudu, - rozliší činný, jalový a zdánlivý výkon a vysvětlí jejich význam, - popíše třífázovou soustavu a princip točivého magnetického pole; 	<p>6 Střídavý elektrický proud</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a využití střídavého proudu, fázové zobrazení, efektivní a střední hodnota zátěže R, L, C v obvodu střídavého proudu - činný, zdánlivý, jalový výkon, účinník - trojfázová soustava, točivé magnetické pole 	2
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základní struktuře energetické soustavy, - vysvětlí význam transformace napětí při přenosu elektrické energie, - popíše základní uspořádání domovního elektrického rozvodu, - rozlišuje základní způsoby ochrany před úrazem elektrickým proudem; 	<p>7 Výroba, rozvod a využití elektrické energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - energetická soustava - elektrárny, generátory, vzájemné propojení do soustavy - distribuce, transformace - domovní rozvody - ochrana před úrazem elektrickým proudem 	2
<ul style="list-style-type: none"> - popíše princip činnosti transformátoru a uvede jeho základní vlastnosti, - vysvětlí funkci relé, stykače a jejich použití, - rozlišuje způsoby jištění elektrických obvodů, - orientuje se v principech měření elektrických veličin; 	<p>8 Elektrické stroje a přístroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - transformátor, princip a konstrukce, vlastnosti a použití, základní výpočty - relé, stykač, bzučák - pojistka, jistič, chránič - měřicí přístroje 	2
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní druhy točivých elektrických strojů, - popíše konstrukci a využití synchronních a asynchronních motorů, - vysvětlí rozdíl mezi jednofázovým a třífázovým strojem, - objasní vztahy mezi otáčkami, momentem a napětím 	<p>9 Elektrické stroje točivé</p> <ul style="list-style-type: none"> - synchronní a asynchronní stroje, konstrukce, využití - trojfázový a jednofázový stroj, rozdíly ve využití - komutátorové motory, moderní náhrada stejnosměrné elektrické stroje, vlastnosti, provedení 	2

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní druhy elektrických zdrojů světla a tepla, - zvolí vhodný zdroj světla nebo tepla s ohledem na účel použití, - popíše základní části drobných elektrických spotřebičů. 	<p>10 Elektrické osvětlování a vytápění</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrické zdroje světla: žárovka, výbojka, zářivka, LED - elektrické zdroje tepla - drobné elektrické spotřebiče 	1
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vlastnosti elektromagnetického pole, - vysvětlí princip dipólové antény, - orientuje se v základních principech přenosu informací elektromagnetickým vlněním. 	<p>11 Elektromagnetické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti, využití, dipólová anténa - rádio, TV, mobilní síť, satelitní přenos 	1
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pasivní a aktivní elektronické součástky, - používá technické listy a katalogy součástek, - popíše princip základních elektronických obvodů (usměrňovač, filtr, zesilovač), - má základní přehled o moderních elektronických prvcích a jejich využití; 	<p>12 Elektronické součástky a obvody</p> <ul style="list-style-type: none"> - pasivní a aktivní součástky, IO, vlastnosti - usměrňovač, filtr, zesilovač, oscilátor - klopný obvod, řízení krokových motorů - LASER, CD ROM - senzory, kamera, televizní obrazovka - zobrazovač LED, LCD, novinky - mikroprocesor, paměť 	1
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje základní elektrotechnické zákony a vztahy k výpočtu a stanovení hodnot prvků v jednoduchých elektrických obvodech, - využívá počítačový software a simulátory k modelování a zkoumání vlastností elektrických a elektronických obvodů, - zapojí jednoduchý elektrický nebo elektronický obvod podle schématu a sleduje jeho chování, - pozoruje vlastnosti transformátoru a vyhodnocuje vliv konstrukčního provedení jádra, - orientuje se v základním zapojení domovního elektrického rozvodu a popíše jeho funkční části, - čte a interpretuje schéma elektrického rozvodu automobilu a identifikuje jednotlivé okruhy, - zjišťuje základní charakteristiky polovodičových součástek a porovnává naměřené hodnoty s katalogovými údaji, 	<p>13 Laboratorní práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravné cvičení k úlohám - Ohmův zákon, odpor, řazení, ověření simulací - pokusy se žárovkami, ověření simulací elektrické a elektronické obvody - bezpečnost elektrických spotřebičů - stykačová automatika - transformátory - domovní rozvody - elektrické rozvody v automobilech - charakteristika diody - usměrňovače a filtry - údržba, demontáž, pájení, identifikace prvků, - vytváření virtuálních přístrojů na počítači, variantní úlohy: - simulace rezonančních obvodů - simulace elektronických obvodů - simulace stejnosměrných elektrických obvodů - simulace střídavých elektrických obvodů - měření napětí a proudů v obvodech 	8

<ul style="list-style-type: none"> - provádí základní identifikaci součástek a jednoduché montážní a demontážní činnosti v rámci školního cvičení, - používá základní postupy pájení při práci s elektronickými prvky pod dohledem učitele, - využívá virtuální vývojové prostředí a měřicí nástroje k simulaci elektrických jevů, - provádí základní měření napětí, proudu a příkonu v jednoduchých obvodech, - vyhodnocuje výsledky měření a posuzuje jejich reálnost, - postupuje systematicky při hledání závady v jednoduchém elektrickém obvodu.	<ul style="list-style-type: none"> - měření příkonu malého spotřebiče - zatěžovací charakteristika zdroje - pokusy s třífázovým rozvodem - hledání závady v obvodu	
---	---	--

AUTOMATIZACE

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Oblast vzdělávání

Odborné vzdělávání – Strojírenství

Zaměření: Řízení kvality, Počítačová grafika a CNC technika

Ročník a časová dotace

4. ročník – 1 hodina týdně

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Předmět Automatizace je koncipován jako rozšiřující odborný předmět, který navazuje zejména na poznatky z matematiky, fyziky a výpočetní techniky. Pro žáky představuje novou oblast odborného poznání, neboť automatizace je v technické praxi samostatným disciplinárním oborem.

Cílem předmětu je seznámit žáky s:

- základními principy automatizace, automatického řízení a regulační techniky,
- logickou podstatou technických systémů a automatizačních zařízení,
- základními pojmy digitální techniky a řízení,
- principy snímání, zpracování a přenosu signálu,
- základy programování jednoduchých automatizačních a robotických úloh.

Výuka směřuje k tomu, aby žák rozuměl souvislostem mezi jednotlivými obory techniky, dokázal porozumět odborné terminologii automatizace a byl schopen komunikovat s odborníky z oblasti řízení, mechatroniky a robotiky.

Součástí výuky jsou také praktická pozorování, měření a modelové úlohy, jejichž výstupem je samostatně zpracovaná odborná zpráva v písemné nebo elektronické podobě.

Charakteristika obsahu učiva

Výuka probíhá při jednorodinové týdenní dotaci ve 4. ročníku studia. Obsah předmětu je strukturován od základních pojmů a principů automatizace k jejich praktickým aplikacím.

Žáci nejsou připravováni na kvalifikaci odborníka v oblasti automatizace, ale na získání základního odborného přehledu, porozumění principům a osvojování postupů řešení technických úloh využitelných v praxi strojírenské techniky se zaměřením na robotiku.

Výsledky vzdělávání (obecné)

Žák po absolvování předmětu:

- používá základní odbornou terminologii automatizace a regulační techniky,
- orientuje se v principech automatického řízení,

- aplikuje získané poznatky při řešení jednoduchých praktických úloh,
- volí vhodný postup řešení, měřidlo nebo metodu a dokáže svou volbu odůvodnit,
- zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje výsledky měření nebo pozorování.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

V předmětu Automatizace jsou rozvíjeny následující klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- žák vyhledává, třídí a systematizuje odborné informace z textů, katalogů a návodů,
- propojuje nové poznatky s dříve osvojenými znalostmi z matematiky, fyziky a informatiky,
- využívá různé formy záznamu výsledků (schémata, tabulky, grafy).

Kompetence k řešení problémů

- analyzuje technický problém a volí odpovídající postup řešení,
- uplatňuje logické myšlení při návrhu a optimalizaci automatizačních úloh,
- porovnává získané výsledky s očekávanými hodnotami a posuzuje jejich reálnost.

Kompetence digitální

- využívá počítačové simulátory, programovací prostředí a výpočetní techniku,
- používá digitální nástroje včetně umělé inteligence jako podpůrný prostředek pro návrh řešení, přípravu podkladů a tvorbu dokumentace, při respektování zásad autorského práva.

Kompetence komunikativní

- srozumitelně prezentuje výsledky své práce ústně i písemně,
- používá správnou odbornou terminologii.

Kompetence personální a sociální

- spolupracuje při řešení úloh ve skupině,
- respektuje pravidla práce v laboratoři a přebírá odpovědnost za svěřené úkoly.

Kompetence pracovní

- dodržuje zásady BOZP a PO při práci s elektrickými zařízeními,
- využívá technickou dokumentaci a normy,
- uplatňuje systematický, odpovědný a bezpečný přístup k práci.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům technické kreslení, elektrotechnika, strojírenská technologie.

Pojetí výuky

Výuka je založena na propojení teoretických poznatků s praktickými úlohami. Používány jsou: výklad, řízená diskuse, práce s katalogy a technickou dokumentací, laboratorní pozorování a měření, simulace a modelování pomocí výpočetní techniky.

Žáci pracují samostatně i v dvou- až tříčlenných skupinách na předem připravených úlohách. Výstupem je odborná zpráva v papírové nebo elektronické podobě.

S ohledem na charakter praktických úloh je kladen důraz na samostatnost, přesnost, dodržování bezpečnostních zásad.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení žáků probíhá v souladu s klasifikačním řádem školy. Používají se: ústní zkoušení, písemné testy, hodnocení praktických úloh a laboratorních prací.

Hodnotí se: správnost řešení, způsob zpracování, dodržení termínů, úroveň technické a formální dokumentace, respektování autorských práv.

Součástí hodnocení je také aktivita žáka, přístup k práci a spolupráce.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků. Nadaní žáci jsou podporováni zařazováním aktivizačních úloh.

Mezipředmětové vztahy:

Elektrotechnika, Strojírenská technologie, Fyzika, CAD systémy

Učební osnova předmětu: Automatizace

Stavba a provoz strojů				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Automatizace				1

Dle počtu žáků výuka rozdělena do 2 skupin

4. ročník - 1 hodina

Výsledky vzdělávání	Výsledky vzdělávání	HD
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - si uvědomí zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti a zásad ochrany zdraví při práci s elektrickými zařízeními; - je vybaven vědomostmi a o zásadách poskytování první pomoci při úrazu aby dokázal první pomoc sám poskytnout; 	<p>1 Úvod, provozní řád, školení BOZP a PO - školení BOZP, PO, řád laboratoře AUT</p>	1
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní pojmy z oboru regulační techniky; - chápe výhodnost jednotlivých číselných soustav; - řeší převody mezi číselnými soustavami s vhodnými pomůckami; 	<p>2 Úvod do automatizační techniky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy - vlastnosti automatizačních členů a obvodů - číselné soustavy a vztahy mezi nimi 	1

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná základní logické funkce a jejich realizaci; - ovládá optimalizační techniky a jejich účel; - zvládne návrh zapojení; optimalizovaného obvodu s využitím údajů z katalogu; - orientuje se v základních funkcích hrade 	<p>3 Ovládací technika a logické řízení</p> <ul style="list-style-type: none"> - kombinační automatiky - jednoduchá zapojení s logickými funkcemi - sekvenční automatiky - integrované obvody, práce s katalogem 	2
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve vyjadřování mnemokódem; - zná nejpoužívanější instrukce procesoru 8080; - zvládá práci s klávesnicí, pamětí a perifériemi průmyslového počítače; - dokáže s porozuměním alespoň modifikovat hotové programy; 	<p>4 Průmyslové počítače, mikrokontroléry, SBC počítače</p> <ul style="list-style-type: none"> - mikrokontroléry a SBC počítače - příkazy, klávesnice, display, podprogramy - základy programování - periférie průmyslového počítače - tvorba jednoduchých programů 	2
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná základní pojmy regulační techniky; - chápe a umí využít výhody spojitě a nespojitě regulace; - určí správně řád a charakter soustavy podle odezvy na skok na vstupu; - ovládá chování a využití jednotlivých typů regulátorů (P, I, PI, PD, PID); 	<p>5 Regulační technika</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní schéma regulace - spojitá a nespojitá regulace - regulované soustavy - regulátory, použití 	4
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe různé systémy na zpracování informací snímaných fyzikálních veličin; - rozumí fyzikálním principům používaných senzorů; 	<p>7 Čidla, snímače, převodníky</p> <ul style="list-style-type: none"> - snímání elektrických a neelektrických veličin - fyzikální podstata různých druhů snímačů - digitální zpracování analogových veličin 	3
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si logičnost a snadnost převodů mezi číselnými soustavami používanými ve výpočetní technice; - prohloubí si postup od myšlenky až po realizaci logické funkce; - rozumí způsobu komunikace a topologii sítě v průmyslové automatizaci; 	<p>6 Přenos signálu v automatizačních zařízeních</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy signálu - přenosová cesta - modulace signálu - průmyslové sběrnice - komunikační protokoly 	3

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovede použít zákony a vztahy k výpočtům a určení hodnot prvků; - dovede využít teoretické poznatky k řešení úkolů; - zkoumání vlastností prvků a obvodů umí dovést k závěrům; - zvládá podle manuálu použít průmyslový počítač, zadat a odladit program; - umí navrhnout nebo modifikovat existující jednoduchý program a pozorovat jeho činnost; - poznává vlastnosti a schopnosti průmyslového robota a umí jeho schopnosti vhodně využít; 	<p>8 Laboratorní práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravné cvičení k úlohám - základní logické funkce - optimalizace a realizace logického výroku - přechodová charakteristika soustavy - statická charakteristika snímače - programování microcontrolleru/SBC - snímač - programování microcontrolleru/SBC – motorek servo, krokový motor, zobrazovače, ... - programování modelu průmyslového zařízení - programování průmyslového robota - variantní úlohy - model PID regulátoru - sběr dat pomocí PC - simulace průmyslového procesu v PC - návrh virtuálního přístroje 	<p>10</p>
---	--	-----------

PRAXE

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět Praxe je odborným předmětem, ve kterém žáci vykonávají praktické činnosti odpovídající profilu absolventa a kde si ověřují teoretické znalosti získané v odborných předmětech.

Tyto praktické činnosti se budou realizovat na pracovištích ve školních dílnách, ve výrobních podnicích a dalších institucích, aby žáci poznali souvislosti i rozdíly mezi stroji, nástroji a používanými materiály ve výrobním procesu.

Charakteristika obsahu učiva

Předmět zahrnuje výuku ručního zpracování kovových i nekovových materiálů, tváření za tepla i za studena, strojní obrábění, základní svářečské práce. Ve výuce se posilují mezipředmětové vztahy k ostatním technickým předmětům.

Výsledky vzdělávání

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci znali:

- zvolit a používat správná měřidla
- bezpečnostní zásady při tváření a obrábění
- zvolit a upnout správný nástroj
- nastavit řezné podmínky
- základní soustružnické práce
- základní frézařské práce
- základní práce na vrtačce
- základní práce na bruskách
- použít stroje na dělení materiálu
- použít stroje na tváření materiálu
- použít nástroje a nářadí na ruční obrábění
- základní kovářské práce a kovářské nářadí
- provést ohřev materiálu na kovářskou teplotu
- rozdělení svařovacích agregátů

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

- komunikativní kompetence
- personální kompetence
- sociální kompetence
- kompetence k řešení problémů

- digitální kompetence
- kompetence k pracovnímu uplatnění

Z hlediska klíčových dovedností se klade důraz zejména na to, aby žák:

- měl dostatečnou slovní zásobu, uměl se vyjadřovat, uměl přijímat myšlenky druhého
- nebyl zaměřen jen sám na sebe, ale uměl podpořit druhého a pomoci mu
- uměl a byl ochoten spolupracovat v týmu
- uměl řešit složité situace nejen pracovní, ale i životní
- uměl vyhledat, zpracovat a použít potřebné informace
- měl motivaci k práci, byl flexibilní, měl chuť se vzdělávat
- pracuje s digitální dokumentací

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům technické kreslení, strojní součásti, stavba a provoz strojů, strojírenská technologie, praxe CAD-CAM.

Pojetí výuky

Vyučování předmětu Praxe navazuje na strojírenskou technologii, technické kreslení, mechaniku, stavbu a provoz strojů, kontrolu a měření a výpočetní techniku.

Důsledné uplatňování mezipředmětových vztahů v Praxi s výše uvedenými odbornými předměty je nejdůležitějším prostředkem realizace principu spojení školy se životem. V předmětu Praxe platí zásada, že praktické činnosti žáků tvoří hlavní složku vyučování.

Proto se vyučovací čas využívá hlavně na provádění praktických činností, upevňování dovedností a znalostí podle dílenských výkresů a pracovních postupů s materiály, nástroji a všemi pomůckami pro tuto činnost připravenými vyučujícími.

Cílem je tyto vědomosti prohloubit a posunout na vyšší kvalitativní a kvantitativní úroveň. Při vyučování jsou využívány následující metody a formy práce:

- výklad a řízený dialog
- názorná ukázka
- samostatná práce individuální a skupinová
- samostatná domácí příprava
- projektová metoda vyučování
- problémová metoda vyučování

Hodnocení výsledků žáků

Žáci budou hodnoceni objektivně tak, aby hodnocení mělo motivační charakter. Hodnocení se bude řídit klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu, a podmínkami pro klasifikaci, které stanoví jednotliví vyučující a s kterými jsou žáci na začátku školního roku seznámeni.

Do hodnocení žáka se zahrnují:

- přístup k předmětu
- dodržování technologických postupů výroby
- ověřovací kontrolní práce ke každému okruhu témat
- ústní zkoušení
- kontrolní testy

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků a u nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Mezipředmětové vztahy:

Technické kreslení, Strojírenská technologie, CAD systémy.

Učební osnova předmětu: Praxe

Stavba a provoz strojů				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Praxe	3	3	3	

Dle počtu žáků výuka rozdělená do 2 až 3 skupin

1. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla školních dílen; - dodržuje dílenský řád; - dodržuje bezpečnost na pracovišti; - aplikuje zásady poskytnutí 1. pomoci; - dodržuje protipožární prevenci; - dodržuje hygienu a fyziologii práce; 	1 BOZP; PO; Dílenský řád <ul style="list-style-type: none"> - poskytování 1. pomoci, hygiena, fyziologie práce 	3
<ul style="list-style-type: none"> - seznamují se s měřidly, s nářadím, nástroji a pomůckami; - dokáže orýsovat součást; 	2 Měření, plošné a prostorové orýsování, měřidla	6
<ul style="list-style-type: none"> - volba svěráku; - volba pilníku podle způsobu práce; - seznámení se se správným způsobem pilování; 	3 Pilování <ul style="list-style-type: none"> - rovinných ploch - úhlování - zaoblení - srážení 	9
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje BOZ - seznámí se s nástroji pro nýtování - seznámí se s výpočty pro správnou volbu materiálu - vytvoření nerozebíratelného spoje 	4. Nýtování	9

<ul style="list-style-type: none"> - posoudí způsob dělení; - seznámí se se stroji a nástroji na dělení materiálu; - dbá na správné upnutí; - dodržuje BOZ; - dodržuje návod na obsluhu; 	4 Dělení materiálu <ul style="list-style-type: none"> - ruční dělení řezáním a stříháním - strojní dělení řezáním a stříháním 	9
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje BOZP; - volí správné nástroje a nářadí; - volí správnou teplotu kování; - používá OOPP; - dbá o BOZP druhých; - upozorňuje na nedostatky v oblasti BOZ; - používá správná měřidla; - seznamuje se s obsluhou tvářecích strojů a zařízení; 	5 Tváření materiálu <ul style="list-style-type: none"> - rovnání, ohýbání - výheň + nářadí ☒ kovářské práce - prodlužování - pěchování - ohýbání - sekání 	15
<ul style="list-style-type: none"> - poznává druhy nástrojů; - uvědomuje si upínání nástrojů a obrobků; - dokáže volit nástroj; - dbá na BOZP a PO; - seznamuje se obsluhou obráběcích strojů; - volí správné řezné podmínky; - používá a volí správná měřidla; 	6 Strojní obrábění <ul style="list-style-type: none"> - úvod do soustružení - úvod do frézování - úvod do broušení - úvod do vrtání 	45

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla školních dílen; 	1 BOZP; PO; Dílenský řád <ul style="list-style-type: none"> - poskytování 1. pomoci, hygiena, fyziologie práce 	3
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje dílenský řád; - dodržuje bezpečnost na pracovišti; - aplikuje zásady poskytnutí 1. pomoci; - dodržuje protipožární prevenci; - dodržuje hygienu a fyziologii práce; 		

<ul style="list-style-type: none"> - volí správný nástroj; - volí odpovídající řezné podmínky; - určí postup při vrtání; - orientuje se v lícovací soustavě; - pracuje se strojnickými tabulkami; - poznává měřidla k výrobě; - dokáže měřidla použít; - vyzkouší si vyrobit závit pomocí závitoreznych nástrojů; 	<p>2 Strojní obrábění, soustružení</p> <ul style="list-style-type: none"> - čelních ploch - navrtání a vrtání - vyhrubování, vystružování - válcové plochy - jednoduché kuželové plochy - soustružení otvorů - výroba závitů závitoreznými nástroji 	30
<ul style="list-style-type: none"> - volí nástroj, řezné podmínky; - pochopí proces rovinného a pravouhlého frézování; - vysvětlí způsob frézování úkosů; - dokáže použít vrtací nástroje; - volí správný technologický postup; - vyzkouší si způsoby frézování drážky; 	<p>3 Frézování</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovinné plochy - pravouhlé plochy = hranol - úkosy, sražení - vrtání - frézování drážky 	30
<ul style="list-style-type: none"> - umí upnout součást; - vyzkouší si upnout obrobek; - seznámí se s problematikou rovinného a rotačního broušení; - dokáže použít potřebná měřidla; - vyhodnotí chyby při výrobě; 	<p>4 Broušení</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovinné broušení - ruční broušení - rotační broušení 	21
<ul style="list-style-type: none"> - Použití pájidel a druhy pájidel - Druhy pájek - Tavidla 	<p>5. Pájení</p> <ul style="list-style-type: none"> - na měkko - na tvrdo 	6
<ul style="list-style-type: none"> - Způsoby svařování - Vytvoření jednoduchého svaru - Nastavení svařovacích hodnot u jednotlivých typů svařování 	<p>6. Svařování</p> <ul style="list-style-type: none"> - obloukové - plamenem 	6

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla školních dílen; - dodržuje dílenský řád; - dodržuje bezpečnost na pracovišti; - aplikuje zásady poskytnutí 1. pomoci; - dodržuje protipožární prevenci; - dodržuje hygienu a fyziologii práce; 	<p>1 BOZ; PO; Dílenský řád</p> <ul style="list-style-type: none"> - poskytování 1. pomoci, hygiena, fyziologie práce 	3
<ul style="list-style-type: none"> - používá správná měřidla; - nedopouští se zásadních chyb; - používá speciální nástroje; - používá speciální pomůcky; - dokáže použít speciální upnutí; - seznámí se se seřízením soustruhu; - dodržuje pracovní kázeň; - zajímá se o kvalitu výroby; 	<p>2 Strojní obrábění, soustružení</p> <ul style="list-style-type: none"> - přesné a jemné soustružení - přesné kuželové plochy - dokončovací operace - zvláštní druhy upnutí - soustružení závitů soustružnickými noži 	31
<ul style="list-style-type: none"> - volí správné řezné podmínky; - využívá speciálních měřidel; 	<p>3 Frézování</p> <ul style="list-style-type: none"> - přesné frézování 	31
<ul style="list-style-type: none"> - používá výpočty pro sinusové pravítka, dělicí přístroj; - pozná speciální upnutí a seřízení stroje; - zajímá se o jakost výroby; 	<ul style="list-style-type: none"> - frézování speciálních drážek - frézování speciálních úkosů - frézování dělicími přístroji - frézování tvarových ploch 	
<ul style="list-style-type: none"> - ověří si znalost druhého ročníku; - využívá nastavení stolu brusky; - dodržuje technologické postupy; - využívá strojnické tabulky; - ověří si manuální zručnost; - zúčastní se exkurzí; 	<p>4 Broušení</p> <ul style="list-style-type: none"> - broušení válcových a čelních ploch hřídelů - broušení kuželových ploch - broušení pravoúhlých vybrání - broušení úkosů - broušení jednoduchých nástrojů - broušení vícebřitých nástrojů 	31

TECHNOLOGICKÁ CVIČENÍ CAD

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Cílem předmětu je procvičit se žáky teoretické znalosti získané v odborných předmětech, zejména v předmětech technické materiály a výrobní technologie tak, aby je žák uměl uplatnit v současné praxi v přípravě strojírenské výroby. To znamená zvládnout samostatnou tvorbu výrobních postupů, návrh výrobních a měřicích přípravků, návrh nástrojů na obrábění a tváření materiálů. Využívat znalosti při konstruování strojních součástí racionálně vyrobitelných (znát problematiku technologičnosti součástí).

Vzdělávání zajišťuje odbornou způsobilost pro získání odborných vědomostí. Dále pak vytvoří návyky k trvalému a pravidelnému vzdělání v oboru.

Charakteristika obsahu učiva

Výuka předmětu technologická cvičení je součástí okruhu odborných maturitních předmětů. Zabývá se konkrétním navrhováním nástrojů a přípravků pro výrobu strojních součástí. Rozšiřuje problematiku navrhování a aplikování příslušných výrobních postupů. Zohledňuje přitom ochranu životního prostředí, bezpečnost a hygienu práce.

Výuka předmětu vede rozvoji technického i ekonomického myšlení, návrhu designu, k vhodné volbě technologických postupů a moderních způsobů výroby.

Výsledky vzdělávání

Na základě znalostí tvorby technologických postupů a strojních zařízení, žák navrhuje a konstruuje za využití moderních digitálních technologií, přípravky a postup jejich výroby. Žák je schopen navrhnout přípravky výroby a měření strojních součástí a montáž.

Zvláštní důraz je kladen na samostatnou práci každého žáka odpovědnost za plnění konkrétních úkolů.

Pro řešení některých úkolů je vyžadována spolupráce v kolektivu žáků. Žák doplňuje nabyté poznatky a rozvíjí týmovou práci.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Teoretické poznatky získané v ostatních předmětu aplikuje a dále rozvíjí.

Znalosti a dovednosti získané v předmětu výrobní technologie, technické materiály a CAD systémy umožňují žákům samostatně tvořit vhodné technologické postupy, konstruovat nástroje, navrhovat přípravky pro výrobu a měření strojních součástí.

Žák využívá získané informace z výuky i odborné literatury a dalších informačních zdrojů k volbě optimální technologičnosti zpracování. Využívá fyzikálních technologií a dokončovacích operací obrábění.

Znalostí z konstrukce a výroby nástrojů a přípravků může žák využívat v technické přípravě výroby, v opravárenství, v oblasti péče o základní fondy podniku.

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům technické kreslení, technické materiály, mechanika, strojírenská technologie, praxe CAD-CAM.

Pojetí výuky

Výuka předmětu je pojata z větší části jako samostatná práce žáků. Žáci svoji práci konzultují s vyučujícím během vyučování. Před zadáním samostatné práce je přednesena vyučujícím problematika týkající se daného tématu.

Dále si žáci uvědomují využitelnost nových poznatků v dalším studiu a jsou vedeni k tvůrčí práci jak v týmu, tak samostatně.

Při výuce je využívána odborná literatura, pracuje s digitální dokumentací, s veřejnými informační zdroji, výpočetní technikou a vhodné softwarové vybavení.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí zákonem č. 561 (školský zákon) a školním klasifikačním řádem. Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni s podmínkami hodnocení a klasifikace.

Hodnocení žáků je prováděno na základě řešení praktických cvičení a aktivitě při řešení problémů. Důraz je kladen na pečlivost a správnost vypracování s přihlédnutím k motivaci žáků.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků a u nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Učební osnova předmětu: Technologická cvičení CAD

Předměty zaměření				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Technologická cvičení CAD			1	2

Dle počtu žáků výuka rozdělena do 2 skupin

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: - řeší početními metody velikost přídavků na obrábění - umí pracovat a hledat polotovary ve ST	1 Výpočet polotovaru - výpočet přídavků na obrábění - využitelnost materiálu	2
- volí vhodný materiál odlitku se zřetelem na funkční, technologické a ekonomické požadavky; - navrhuje výkres odlitku dle výkresu součásti - volí vhodnou vtokovou soustavu - umí najít a určit vhodné přídavky na obrábění a technologické přídavky	2 Návrh odlitku / výkovku - výkres součásti - technologický výkres odlitku / výkovku - volba technologických přídavků - volba přídavků na obrábění	5

<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje výrobní výkres součásti; - řeší početními a grafickými metodami tvar a velikost nože včetně jeho upnutí; - navrhuje nástroje, pomůcky a měřidla pro jednotlivé operace; 	<p>3 Návrh soustružnického nože</p> <ul style="list-style-type: none"> - výrobní výkres součásti - návrh a výpočty částí nože - výkres kotoučového nože 	5
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje výrobní výkres součásti; - řeší početními a grafickými metodami tvar a velikost vrtáku, výhruvníku a výstružníku; - nakreslí výrobní výkresy nástrojů; - orientuje se v katalogu nástrojů a ve ST 	<p>4 Návrh vrtáku, výhruvníku, výstružníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - výrobní výkres součásti - návrh a výpočty řezných podmínek - výkres vrtáku, výhruvníku, výstružníku 	7
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje výrobní výkres součásti - řeší početními metodami protahovací / protlačovací nástroje - kreslí výrobní výkres nástroje - umí provést pevnostní kontrolu nástroje 	<p>5 Návrh protahovacího / protlačovacího trnu</p> <ul style="list-style-type: none"> - výrobní výkres součásti - návrh a výpočty jednotlivých částí - pevnostní kontrola nástroje - výkres protahovacího / protlačovacího trnu 	7
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje výrobní výkres součásti - řeší početními a grafickými metodami tvar a velikost nástroje - kreslí výrobní výkres nástroje 	<p>6 Návrh závitové čelisti / sadových závitníků</p> <ul style="list-style-type: none"> - výrobní výkres součásti - profil závitu - návrh a výpočty jednotlivých částí - výkres čelisti / sadových závitníků 	6

4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<ul style="list-style-type: none"> - vyzná se ve ST - umí číst a aplikovat vyhledané hodnoty - navrhuje tolerance a drsnosti dle ST 	1 Práce se ST <ul style="list-style-type: none"> - hledá ve ST 	4
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje výrobní výkres součásti; - umí výrobu součásti rozdělit na operace a úseky - volí řezné podmínky - stanovuje nástroje, stroje a kontrolní pomůcky 	2 Výrobní postup <ul style="list-style-type: none"> - výrobní výkres součásti - výrobní postup součásti - volba strojů a nástrojů - volba řezných podmínek 	12
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje výrobní výkres součásti; - provádí výpočty a návrh kalibrů; - kreslí výrobní výkresy kalibrů; - navrhuje způsoby tepelného zpracování měřidel; 	3 Návrh kalibrů <ul style="list-style-type: none"> - návrh strojní součásti a její výrobní výkres - výpočty a návrh kalibrů - výrobní výkresy kalibrů 	8
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje výrobní výkres součásti; - navrhuje přípravek s ohledem na použitelnost a funkčnost - řeší početními a grafickými metodami velikost přípravku; - kreslí sestavu a výrobní výkresy 	4 Vrtací / frézovací přípravek <ul style="list-style-type: none"> - návrh strojní součásti a její výrobní výkres - výpočty - návrh sestavy - výrobní výkresy částí přípravku i celku 	16
<ul style="list-style-type: none"> - řeší početními a grafickými metodami střížný nástroj; - navrhuje střížný nástroj; - kreslí sestavy, podsestavy a dělá výrobní výkresy; - umí uspořádat montážní činnosti za sebou - řeší grafický rozklad montážního celku - navrhuje nástroje, pomůcky a počty 	5 Montáž / Střížný nástroj <ul style="list-style-type: none"> - návrh strojní součásti - návrh uspořádání montážních prací / výpočty částí střížného nástroje - grafický rozklad sestavy pro montážní postup / návrh sestavy stříhadla - montážní postup / výrobní výkresy stříhadla a jeho částí 	16
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje řezné podmínky, nástroje, pomůcky a měřidla pro výrobu otočného hrotu; - řeší početními a grafickými metodami velikost otočného hrotu a druhy ložisek; - kreslí sestavu a výrobní výkresy - určuje řezné podmínky, nástroje, pomůcky a měřidla pro výrobu otočného hrotu; 	6 Otočný hrot <ul style="list-style-type: none"> - návrh strojní součásti - výpočty hrotu - výrobní výkres otočného hrotu 	8

KONSTRUKČNÍ CVIČENÍ CAD

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Výuka předmětu konstrukční cvičení na středních odborných školách má za úkol vzdělat žáky v oblasti tvorby technické dokumentace tak, aby se mohli po absolvování studia uplatnit především v oblasti konstruování. Má také funkci průpravnou pro odbornou složku vzdělávání.

Je předmětem, který poukazuje na praktické využití poznatků získaných v předmětech, jako jsou stavba a provoz strojů, technické kreslení, práce s počítačem, konstruování pomocí počítače, základy ekologie, mechanika, elektrotechnika, automatizace, chemie, strojírenská technologie. Vytváří technickou gramotnost žáků. Poznatky z jiných předmětů nejenom využívá, ale dává je do souvislostí a poukazuje na jejich praktický význam.

Charakteristika obsahu učiva

Žáci by si měli v hodinách předmětu konstrukční cvičení osvojit standardní přístupy ke konstrukci strojů. Měli by se ale také naučit tvůrčímu přístupu, využívat jinde známé myšlenky do odlišných aplikací, využívat nových materiálů a technologických postupů, které umožňují nové konstrukční přístupy. Měli by se naučit rozvinout dovednosti potřebné k učení se, naučit se vyrovnávat s různými situacemi a problémy, umět pracovat v týmech a být připraveni řešit úkoly nutné pro povolání, pro které jsou připravováni.

Technická gramotnost nejsou jen technické znalosti a dovednosti, jak jsou definovány v tradičních učebních osnovách, ale technické znalosti uvedené do funkčního užívání v mnoha různých situacích.

Výsledky vzdělávání

- využívat vědomostí a dovedností získaných v ostatních předmětech ve strojírenské praxi při řešení běžných situací vyžadujících efektivní řešení daného problému především při konstrukci strojních zařízení
- aplikovat v praxi poznatky nabyté během studia
- být schopen číst technickou dokumentaci a rozumět jí
- tvořit technickou dokumentaci
- zkoumat a řešit konstrukční problémy včetně diskuse výsledků jejich řešení
- číst s porozuměním odborný technický text, vyhodnotit informace získané z různých zdrojů (grafů, diagramů, tabulek a internetu), podrobovat je logickému rozboru a zaujímat k nim stanovisko
- naučit se přesnosti a preciznosti ve vyjadřování, především grafickou formou ve všeobecně uznávaných technických termínech
- používat pomůcky: odbornou literaturu a digitální dokumentaci, Internet, osobní počítač, aplikační strojírenský software (grafické editory, 3D modeláře, výpočty, databáze), kalkulátor.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Na základě charakteristiky můžeme vyslovit nejdůležitější kompetence, které budou rozvíjeny vyučováním předmětu konstrukční cvičení. Patří mezi ně:

- technické myšlení (pochopení fyzikální podstaty standardních konstrukcí, jejich vzájemných souvislostí a aplikace standardních konstrukcí v přiměřeném rozsahu)
- variací)
- technická argumentace (znalost všeobecně uznávaného technického názvosloví, znalost technických výpočtů)
- vymezení problému a nalezení strategie řešení
- technické výpočty (s použitím strojírenského aplikačního softwaru)
- aplikace souvisejících výpočtů z oblasti mechaniky tuhých těles, mechaniky tekutin, termomechaniky, elektrotechniky aj.
- komunikace (schopnost pochopit písemné nebo ústní výroky, vyjádřit je a sdělovat jejich význam)
- práce s daty (sledování změn, čtení diagramů a grafů, tabulace výsledků)
- prostorová (geometrická) představivost (orientace)
- měření, vážení, představy o velikosti a množství (převody jednotek)
- užití pomůcek a nástrojů (včetně výpočetní a informační techniky)
- práce s informacemi (jejich vyhledávání z nejrůznějších zdrojů, třídění, hodnocení a další zpracování)
- hledání a vytváření integračních vazeb s ostatními předměty
- práce v týmu

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům technické kreslení, technické materiály, mechanika, strojní systémy, stavba a provoz strojů, CAD systémy a kontrola a měření, praxe CAD-CAM.

Pojetí výuky

Při výuce budou využívány moderní vyučovací metody, které zvyšují motivaci a efektivitu a tedy i kvalitu vzdělávacího procesu. Vedle tradičních metod vyučování (výklad, vysvětlování, demonstrace intelektuální i psychomotorické dovednosti a způsobilosti, procvičování pod dohledem učitele, učení pro zapamatování) se budou také zavádět:

- dialogická metoda
- diskuse
- projekty a samostatné práce (teoretické i praktické řešení problému, studium literatury, praktická činnost týkající se technické praxe, cvičení dovedností, tvořivá činnost)
- metoda objevování a řízeného objevování
- rozvíjení tvořivosti a vynalézavosti
- učení se z textu a vyhledávání informací

- učení se ze zkušeností
- samostudium a domácí úkoly
- návštěvy, exkurze a jiné metody
- využívání digitálních technologií.

Výuka by měla být co nejvíce propojena s reálným prostředím mimo školu. Projekty budou žáci tvořit ve spolupráci s vyučujícími ostatních předmětů. Na konkrétních případech se žáci naučí využívat znalostí a dovedností získaných během studia na střední průmyslové škole, naučí se pracovat v týmu. Na základě projektů by si někteří žáci mohli vybrat i téma k vypracování své odborné práce k maturitě.

To vše umožní, aby žáci uměli:

- používat správně strojírenské názvosloví
- používat vhodné algoritmy a zvolit pro daný problém odpovídající konstrukční řešení
- využívat a vytvářet různé formy grafického znázornění reálných situací a používat je pro řešení
- správně používat a převádět jednotky
- nacházet funkční závislosti při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a využít pro konkrétní řešení
- provést reálný odhad výsledku řešení úkolu
- sestavit ucelené řešení praktického úkolu na základě dílčích výsledků
- vyjadřovat se přesně a srozumitelně
- formulovat a obhajovat své názory
- využívat digitální technologie, které jsou na škole a vhodný software (CAD systémy, strojírenský výpočtový a databázový software)
- zpracovávat jednoduché odborné texty a materiály se strojírenskou tematikou

Výuka se v druhém ročníku zaměří na úspěšné zvládnutí efektivních metod práce a v dalších ročnících na praktické aplikace předmětu. Vyučovací předmět je v každém ročníku koncipován do několika tematických celků, které vždy řeší konstrukci určitého konstrukčního celku, který v daný čas reprezentuje využití právě probírané problematiky v předmětech stavba a provoz strojů a mechanika.

Žáci vždy vypracují k danému tematickému celku technickou dokumentaci zahrnující několik návrhů řešení, vybrání vhodné varianty s příslušným technickým zdůvodněním, návrhový a kontrolní výpočet a výkresovou dokumentaci, jejíž rozsah určí učitel.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci budou hodnoceni tak, aby hodnocení mělo motivační charakter. Hodnocení se bude řídit klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu. Každý tematický celek bude hodnocen známkou, která zahrne kvalitu žákovy práce během zpracování daného tematického celku ve škole i doma, včasnost a věcnou správnost závěrečného odevzdání technické dokumentace.

Při pololetní klasifikaci budou vyučující vycházet z celkového přístupu žáka k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností.

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků. Nadaní žáci jsou podporováni zařazováním aktivizačních úloh.

Mezipředmětové vztahy:

Technické kreslení, Matematika, CAD systémy, Stavba a provoz strojů, Technické materiály

Učební osnova předmětu: Konstrukční cvičení CAD

Předměty zaměření				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Konstrukční cvičení CAD			1	2

Dle počtu žáků výuka rozdělena do 2 skupin

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: - volí vhodný postup při návrhu a konstrukčním řešení s použitím vhodné metodiky výpočtů	1 Úvod do konstruování	8
- navrhuje tvar, rozměry a materiál - navrhuje pro dané použití druh, způsob a provedení rozebíratelných a nerozebíratelných spojů; - předepisuje s využitím norem, tabulek, katalogů, servisní dokumentace a dalších zdrojů informací údaje potřebné k identifikaci normalizovaných strojních součástí a prvků; - konstruuje strojní součásti, prvky konstrukcí, a jednoduchá sestavení s uplatňováním zásad technologičnosti konstrukce; - zohledňuje ekonomická, bezpečnostní, ekologická a estetická hlediska při - konstrukčním procesu; - využívá 2D a 3D systémy a informační technologie (např. Internet);	Projekt spojení hřídele s nábojem	4
	Projekt hřídelové spojky	6
	Práce s modely	6
	Projekt převodovky	10

4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volí vhodný postup při návrhu a konstrukčním - řešení s použitím vhodné metodiky výpočtů; - používá vhodnou terminologii z oblasti konstruování: napětí, zatížení, dovolené napětí, návrhový a kontrolní výpočet, ... - používá aktuální technické normy 	1 Využití Design Accelatoru	10
<ul style="list-style-type: none"> - navrhuje tvar, rozměry a materiál základních strojních součástí, prvků a součástí konstrukcí, nástrojů, nářadí a dalších výrobních pomůcek navrhuje pro dané použití druh, způsob a provedení rozebíratelných a nerozebíratelných spojů - předepisuje pro rozebíratelné spoje druh, rozměry a počet spojovacích součástí a způsob jejich pojištění - určuje pro svarové spoje druhy svarů, jejich základní rozměry, technologii svařování, přídavný materiál atd. - navrhuje pro ostatní nerozebíratelné spoje druh, rozměry a počet spojovacích částí, velikost přesahu atd. - navrhuje způsoby utěšňování spojů, způsoby utěšňování pohybujících se součástí a volí prvky používané k utěšňování 	2 Projekt zvedáku	10
	3 Projekt dopravního zařízení	14
	4 Projekt svařované sestavy, plechy	16
<ul style="list-style-type: none"> - rozbor jednotlivých úloh 	5 Závěrečné zhodnocení projektů	2

PRAXE CAD-CAM

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Vyučovací předmět je odborným předmětem, ve kterém žáci vykonávají praktické činnosti odpovídající profilu absolventa a kde si ověřují teoretické znalosti získané v odborných předmětech.

Tyto praktické činnosti se budou realizovat ve školních dílnách na pracovišti CNC, aby žáci poznali souvislosti i rozdíly mezi stroji, nástroji a používanými materiály ve výrobním procesu.

Charakteristika obsahu učiva

Předmět zahrnuje výuku programování CNC strojů pomocí ručního programování Mikroprog a strojního CAM programování pomocí programu Inventor CAM. Učivo je koncipováno tak, aby žáci po zvládnutí teoretických požadavků mohli své znalosti prakticky ověřit na CNC strojích. Ve výuce se posilují mezipředmětové vztahy k ostatním technickým předmětům.

Výsledky vzdělávání

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci znali:

- pomocné a přípravné funkce potřebné pro sestavení NC programu
- sestavení NC kódu potřebného pro řízení stroje
- parametry CNC strojů používaných ve školních dílnách
- ruční programování pomocí programu Mikroprog
- strojní programování CAM pomocí programu Inventor CAM
- nastavení korekcí pro nástroje
- obrábění s jedním nástrojem
- obrábění s více nástroji
- modelování s pomocí parametrického modeláře
- tvorbu výkresové dokumentace

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

- komunikativní kompetence
- personální kompetence
- sociální kompetence
- kompetence k řešení problémů
- digitální kompetence
- kompetence k pracovnímu uplatnění

Z hlediska klíčových dovedností se klade důraz zejména na to, aby žák:

- měl dostatečnou slovní zásobu, uměl se vyjadřovat, uměl přijímat myšlenky druhého
- nebyl zaměřen jen sám na sebe, ale aby uměl podpořit a pomoci druhému
- uměl a byl ochoten spolupracovat v týmu
- uměl řešit složité situace nejen pracovní, ale i životní
- uměl vyhledat, zpracovat a použít potřebné informace
- měl motivaci k práci, byl flexibilní, měl chuť se vzdělávat

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům technické kreslení, technické materiály, strojírenská technologie, stavba a provoz strojů, CAD systémy.

Pojetí výuky

Důsledné uplatňování mezipředmětových vztahů v předmětu Praxe CAD-CAM s výše uvedenými odbornými předměty je nejdůležitějším prostředkem realizace principu spojení školy se životem.

V předmětu Praxe CAD-CAM platí zásada, že praktické činnosti žáků tvoří hlavní složku vyučování.

Proto se vyučovací čas využívá hlavně na provádění praktických činností, upevňování dovedností a znalostí podle dílenských výkresů a pracovních postupů s materiály, nástroji a všemi pomůckami pro tuto činnost připravenými vyučujícími.

Cílem je tyto vědomosti prohloubit a posunout na vyšší kvalitativní a kvantitativní úroveň. Při vyučování jsou využívány následující metody a formy práce:

- výklad a řízený dialog,
- samostatná práce individuální a skupinová,
- samostatná domácí příprava,
- projektová metoda vyučování,
- problémová metoda vyučování

Hodnocení výsledků žáků

Žáci budou hodnoceni objektivně, tak aby hodnocení mělo motivační charakter. Hodnocení se bude řídit klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu, a podmínkami pro klasifikaci, které stanoví jednotliví vyučující a s kterými jsou žáci na začátku školního roku seznámeni.

Do hodnocení žáka se zahrnují:

- dvě kontrolní práce v každém ročníku, které obsahují kompletní zpracování projektu
- ověřovací kontrolní práce ke každému okruhu témat
- ústní zkoušení
- kontrolní testy

Zohledňují se specifické poruchy učení u některých žáků a u nadaných žáků se během výuky vytváří podmínky pro podněcování rozvoje jejich potenciálu.

Učební osnova předmětu: Praxe CAD-CAM

Předměty zaměření				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Praxe CAD-CAM		2	3	3

Dle počtu žáků výuka rozdělená do 2 skupin

2. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: - zná základní parametry stroje SMT 160 CNC a stroje FC 16 CNC (rozsah otáček, posuvů, počet bloků);	1 Základní parametry CNC strojů - parametry stroje SMT 160 CNC - parametry stroje FC 16 CNC	4
- umí vytvořit jednoduchý program pro řídicí systémy strojů SMT 160 CNC a FC 16 CNC; - zná základní princip sestavování programu;	2 Tvorba programu pro CNC stroj: - tvorba programu pro řídicí systém stroje SMT 160 CNC (Mikroprog S) - tvorba programu pro řídicí systém stroje FC 16 CNC (Mikroprog F)	14
- ovládá přípravné a pomocné funkce potřebné pro sestavování programu;	3 Základní funkce - přípravné funkce - pomocné funkce	4
- zná a umí vysvětlit význam referenčního a nulového bodu; - je si vědom rozdílu mezi nulovým a referenčním bodem;	4 Důležité body pro obrábění - význam referenčního bodu - význam nulového bodu	2
- umí sestavit program pomocí programování pomocí absolutního nebo přírůstkového programování; - zná význam jednotlivých druhů programování; - umí zvolit druh příslušný druh programování;	5 Druhy programování - programování absolutní - programování přírůstkové	8
- umí pracovat s jedním i s více nástroji, - umí nastavit korekce pro jednotlivé nástroje; - zná postup zápisu korekcí;	6 Práce s více nástroji - výměna nástrojů - zápis jednotlivých korekcí nástrojů	8

<ul style="list-style-type: none"> - zná a umí používat pevné cykly; - umí vysvětlit rozdíly mezi jednotlivými cykly; - dovede vybrat správný cyklus při sestavování programu; 	7 Pevné cykly <ul style="list-style-type: none"> - hrubovací cyklus (podélný) - hrubovací cyklus (čelní) - zapichovací cyklus - závitový cyklus - vrtací cyklus - hrubování kužele - hrubování rádiusu 	8
<ul style="list-style-type: none"> - umí nastavit, seřadit a obsluhovat CNC stroje; - dovede vyrobit součást dle zadání; 	8 Práce na CNC strojích <ul style="list-style-type: none"> - práce na CNC soustruhu SMT 160 CNC - práce na CNC frézce FC 16 CNC 	16

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - umí spustit program Inventor CAM, orientuje se v nabídce často používaného menu, umí vytvořit NC projekt; 	1 Systém Inventor CAM <ul style="list-style-type: none"> - spuštění Inventor CAM - často používané MENU - přehled NC projektu 	3
<ul style="list-style-type: none"> - umí vytvořit jednoduchý model 2D pomocí příkazů tvorba bod, úsečka, oblouk, kružnice; 	2 Tvorba modelů 2D v Inventor CAM <ul style="list-style-type: none"> - vytvoření bodu - vytvoření úsečky - vytvoření oblouku - vytvoření kružnice 	15
<ul style="list-style-type: none"> - zná postup při obrábění 2D modelů pomocí příkazu kapsa a kontura a vrtání, - umí obrobit model na PC; 	3 Práce ve 2D v systému Inventor CAM <ul style="list-style-type: none"> - obrábění kapes ve 2D - obrábění kontur ve 2D - vrtání 	27
<ul style="list-style-type: none"> - zná postup při obrábění 2D modelů pomocí příkazu soustružení čela, profilu a zápichů - umí obrobit model na PC; 	4 Práce ve 2D v systému Inventor CAM <ul style="list-style-type: none"> - soustružení čela - soustružení profilů - soustružení zápichů 	30
<ul style="list-style-type: none"> - dovede pracovat s daty získanými ze systému Inventor CAM - dovede data nahrát na přenosovou jednotku, umí data přehrát do řídicího systému CNC stroje; 	5 Přenesení dat ze systému Inventor CAM <ul style="list-style-type: none"> - do řídicího systému stroje - vložení dat do systému Inventor CAM - uložení dat na přenosovou jednotku - přehraní dat do řídicího systému stroje ☒ - uložení dat v systému stroje 	3

<ul style="list-style-type: none"> - dovede ze získaných dat obrobit jednoduchou součást na CNC strojích 	<p>6 Výroba součástí</p> <ul style="list-style-type: none"> - obrobení jednoduché součásti - obrobení součásti s více nástroji 	18
---	---	----

4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí vytvářet potřebné modely pro 3D obrábění, objemová tělesa umí tvořit pomocí vytažení, odebrání, šablonováním a rotací 	<p>1 Tvorba modelů pro tříosé obrábění</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocí vytažení - pomocí odebrání - šablonováním - rotací 	16
<ul style="list-style-type: none"> - umí používat jednotlivé druhy příkazů pro obrábění ve 3D; - orientuje se v možnostech použití příkazů 3D kapsa, adaptivní obrábění, vodorovné, konturové, rovnoběžné, rovnoměrné, paprskové, tužkové, spirálové a průtokové obrábění - dovede určit druh obrábění vhodný pro konkrétní operaci; - umí nastavit jednotlivé karty v systému Inventor CAM nezbytné pro jednotlivé druhy obrábění; - umí zadat technologické parametry pro obrábění; 	<p>2 Práce ve 3D v systému Inventor CAM</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3D kapsa - adaptivní obrábění - vodorovné obrábění - konturové obrábění - rovnoběžné obrábění - rovnoměrné obrábění - paprskové obrábění - tužkové obrábění - spirálové obrábění - průtokové obrábění 	23
<ul style="list-style-type: none"> - dovede vytvořit v programu Inventor CAM složitější model obrobku pro 3D obrábění s využitím různých příkazů dostupných z programu Inventor CAM - umí vytvořit výkresovou dokumentaci v návaznosti na pravidla technického kreslení; - orientuje se v prostředí výkresového módu a umí použít různé styly kótování. - umí vytvořit NC kód, umí NC kód upravit v závislosti na potřebách stroje - umí se v NC kódu orientovat; 	<p>3 Práce v programu Inventor CAM</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba složitějšího modelu ve 3D - tvorba výkresové dokumentace - vytvoření NC kódu - převedení dat do CNC stroje 	23

<ul style="list-style-type: none"> - dovede vyrobit součást na stroji FC 16 CNC, SMT 160 CNC a na strojích HAAS v návaznosti na své znalosti; - dovednosti vyrobit složitější model součásti ve 3D obrábění; - umí nastavit a seřadit stroj, zná pojem korekce nástrojů a umí tyto korekce na strojích nastavit; - umí obrobit více ploch za použití více nástrojů; 	<p>4 Výroba součástí</p> <ul style="list-style-type: none"> - obrobení složitější součásti - obrobení více ploch více nástroji 	16
---	---	----

ODBORNÁ KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYKU

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Jazykové vyučování vychází z předchozích znalostí a vědomostí žáka. Prohlubuje a zdokonaluje řečové a komunikativní kompetence. Zaměřuje se zejména na tvorbu aktivních vědomostí a dovedností o daném oboru, tzn., využívá odborných textů, článků i mezipředmětových vztahů pro vytváření praktických dovedností.

Charakteristika obsahu učiva

Výchozí texty budou obsahovat témata související se specializací daného oboru, jako jsou stroje a nástroje, materiály a informační technologie. Předmět zahrnuje i problematiku přijímacího pohovoru a pracovní smlouvy. Různé texty budou sloužit k rozvíjení řečových dovedností, vyjádření vlastních postojů v konverzaci a poskytování různých argumentů pro zastávání různých, často praktických, názorů. Při výuce bude položen důraz nejen na zvládnutí a osvojení technických výrazů, ale i na praktickou překladatelskou činnost. Jde zejména o překlad technických návodů jednotlivých technických zařízení, strojů a zařízení, jakož i dovednost samostatně popsat svou vlastní praktickou činnost v oboru.

Výsledky vzdělávání

Výuka je zaměřena na komunikativnost, odbornou terminologii daného oboru, rozvíjí samostatnost žáka, podporuje jeho odborné jazykové schopnosti, znalosti a dovednosti teoretické i praktické, stimuluje jeho sebevědomí a učí žáka formulovat své názory o odborných tématech. Dodává mu sebedůvěru při přijímacím pohovoru ve firmě, při obchodním jednání nebo při popisu technologie ve výrobě či marketingových činnostech.

Klíčové kompetenci a mezipředmětové vztahy

Předmět rozvíjí především komunikační kompetenci žáků v odborném a profesním kontextu. Žáci se dorozumívají v anglickém jazyce v běžných i odborných situacích, formulují své názory, požadavky a stanoviska, prezentují své odborné znalosti a diskutují o technicko-ekonomických tématech souvisejících s oborem.

Současně si rozvíjejí kompetenci k učení a k řešení problémů prostřednictvím práce s odbornými informacemi a aktuálními technickými tématy. Digitální kompetence jsou posilovány využíváním digitálních technologií v anglickém jazyce. Předmět přispívá také k rozvoji osobnostních, sociálních a kulturních kompetencí, zejména při odborné komunikaci v mezinárodním a profesním prostředí.

Mezipředmětové vztahy:

Mezipředmětové vztahy jsou zejména k předmětům anglický jazyk, matematika, fyzika, ekonomika, informatika, technické materiály, praxe, strojírenská technologie

Pojetí výuky

Výuka probíhá ve třetím ročníku (1 hodina týdně). Výuka navazuje na dosavadní znalosti a dovednosti, a proto má být pestrá, má aktivovat zájem, být nápaditá, má co nejvíce využívat audiovizuální

a multimediální techniky, aby žák byl neustále vtahován do řešení problému jak jazykového, tak komunikačního, a tím se aktivně zapojil do různých forem činností.

Žák se veden k práci s textem, využívá různé komunikační a informační technologie, používá slovníky, příručky a jiné zdroje, např. internet. Samostatně vytváří slohové útvary na zadané téma, např. referát, zprávu nebo popis. K podpoře výuky jsou využívány exkurze tematicky propojené s ostatními technickými obory.

Při výuce se klade důraz na odbornou terminologii, technické informace a aktuální technicky ekonomické problémy pro daný obor. Toto zaměření povede žáky ke komunikativním dovednostem nejen ve světě techniky, ale pomůže formovat jejich vlastní názory a dá prostor pro hodnocení jednotlivých problémů. Žáci seznamují ostatní spolužáky s informacemi z výstav a exkurzí.

Při výuce bude brát zřetel na žáky se specifickými poruchami učení. Pro ně se mění některé metody a formy výuky, je zohledněn text, časová dotace a žák je hodnocen s přihlédnutím k diagnostikované poruše učení.

Hodnocení výsledků žáka

Předmětem klasifikace žáka jsou veškeré činnosti při jazykové výuce, tedy jakýkoliv jazykový projev – připravený nebo nepřipravený, písemný či ústní. Žák je hodnocen v rámci probíraného učiva, hodnotí se jeho řečové dovednosti, schopnost komunikovat v bezprostředních situacích a jeho jazykový projev k danému tématu nebo problému.

Součástí klasifikace jsou písemné testy, schopnost porozumět slyšenému textu namluveného rodilým mluvčím, práce s odborným textem, individuální zkoušení odborných znalostí, čtení s porozuměním, ústní projev na zadaná probíraná témata a samostatná práce na určitý tematický okruh, kde se hodnotí schopnost vytvořit písemně popis, zprávu, referát nebo komunikovat o svém oboru, pohovořit o svých znalostech, dovednostech a schopnostech na odborné úrovni.

Do hodnocení ústního a písemného projevu je zahrnuta slovní zásoba, gramatická a fonetická správnost vyjádření, logická uspořádanost a stylistika a kreativita vyjádření.

Specifickou stránku hodnocení budou mít žáci se specifickou poruchou učení, u kterých se zohlední jejich schopnost projevu písemného nebo ústního.

Učební osnova předmětu: Odborná konverzace v anglickém jazyku

Předměty zaměření				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Odborná konverzace v anglickém jazyku			1	

Dle počtu žáků výuka rozdělená do 2 skupin

3. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí výrazům popisujícím vlastnosti obrazců a těles <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovede pojmenovat a popsat základní tvary a obrazce - přečte údaje v různých fyzikálních jednotkách - přečte složitější číselné zápisy obsahující např. desetinná čísla, mocniny, zlomky apod. - zná základní britské jednotky a dovede je převést na jednotky SI 	<p>1 Tvary, obrazce a tělesa, čísla a měrné jednotky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní tvary, obrazce a tělesa - fyzikální jednotky - čtení číselných zápisů - základní jednotky SI soustavy - britský systém jednotek a měření 	6
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí stručnému technologickému postupu výroby <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše stručně technologické postupy - vyjmenuje a stručně popíše nářadí používané v domácnosti a dílně - pojmenuje stroje ve školní dílně včetně jejich funkce 	<p>2 Nástroje a stroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví nástrojů, strojů a činností s nimi spojených - naše školní dílna 	4
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí popisu vlastností různých druhů materiálů <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vlastnosti různých druhů materiálů 	<p>3 Materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví různých materiálů - vlastnosti materiálů 	2

<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním odborné texty a odvodí význam neznámých slov z kontextu <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše hlavní součásti auta - na základě obrázku vysvětlí funkci čtyřtákního motoru - pojmenuje dopravní značky 	<p>4 Automobily</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis částí automobilu - funkce čtyřtákního motoru - dopravní značky 	5
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním odborné texty a odvodí význam neznámých slov z kontextu <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hovoří o principu funkce počítače, základních typech vstupních a výstupních zařízeních - přečte správně e-mailové a internetové adresy obsahující speciální znaky 	<p>5 Informační technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítač – popis funkce, hardware, software - základní typy vstupních a výstupních zařízení počítače - internet a e-mail - klávesnice a speciální znaky 	4
<p>Receptivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí instrukcím v oblasti bezpečnosti práce <p>Produktivní řečové dovednosti: Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná základní technické obory, vyjmenuje různé technické profese 	<p>6 Inženýrství a bezpečnost práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - technické obory a technická povolání - bezpečnost práce - bezpečnostní pokyny - výstražné značky 	5
<p>Receptivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v inzerátech a odvodí význam neznámých slov z kontextu textu <p>Produktivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví strukturovaný životopis - hovoří o svých znalostech, dovednostech, silných a slabých stránkách - při pohovoru, na který je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele 	<p>7 Hledání práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - strukturovaný životopis - vstupní pohovor - inzerát na zaměstnání 	4

Produktivní řečové dovednosti <ul style="list-style-type: none"> - vytvoří prezentaci ze své praxe v Power Pointu - představí firmu, ve které absolvoval praxi a souvisle popíše její průběh	8 Moje praxe <ul style="list-style-type: none"> - předmět činnosti firmy - popis pracovního dne	2
--	---	---

APLIKOVANÁ MATEMATIKA

Platnost od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Aplikovaná matematika navazuje na matematiku, rozvíjí znalosti těch oblastí matematiky, které se používají jako nástroj ve strojírenském oboru. Žáci získají poznatky užitečné a potřebné v budoucím povolání a v následném vysokoškolském studiu technického směru.

Charakteristika obsahu učiva

Obsah učiva je vymezen tematickými celky. Předmět je určen pro všechny, kteří uvažují o studiu vysokoškolských oborů zaměřených na techniku. Navazuje na matematiku ve 4. ročníku tématem Integrovaný počet. Ve druhém pololetí se věnuje přípravě žáků na maturitní zkoušku. Žáci při práci využívají odborné zdroje a informační technologie, zejména odbornou literaturu a internet.

Výsledky vzdělávání

V rámci předmětu se učí využívat matematické dovednosti při řešení praktických úloh, matematickou symboliku, s porozuměním číst matematický text, vyhodnocovat informace z grafů, tabulek, odborné literatury, internetu. Učí se přesnosti ve vyjadřování, důslednosti, samostatnosti.

Klíčové kompetence a mezipředmětové vztahy

Předmět Aplikovaná matematika rozvíjí u žáků schopnost aplikovat matematické poznatky při řešení praktických a odborně zaměřených úloh, zejména v technickém a strojírenském kontextu.

Žáci rozvíjejí především kompetenci k řešení problémů a k učení, kdy volí vhodné postupy řešení, provádějí výpočty, posuzují správnost a využitelnost výsledků a uplatňují numerické metody při řešení úloh.

Dále jsou rozvíjeny komunikační a sociální kompetence, zejména prostřednictvím týmové práce, diskuse nad postupy řešení, formulace vlastních názorů a respektování názorů ostatních.

Součástí výuky je rovněž rozvoj digitální kompetence, kdy žáci využívají digitální technologie pro výpočty, analýzu dat a prezentaci výsledků.

Aplikovaná matematika navazuje zejména na:

Mezipředmětové vztahy se uplatňují zejména k předmětům matematika, fyzika, mechanika, ekonomika a informatika.

Pojetí výuky

Základní organizační formou je vyučovací hodina, vyučující volí různé metody výuky. Vedle výkladu a procvičování je zařazena práce ve skupinách, důraz je kladen na samostatnou práci, a to podle povahy řešeného problému. Různé typy výuky vedou ke zvýšení motivace a efektivity.

Hodnocení výsledků žáků

Při klasifikaci se vychází z platného klasifikačního řádu školy. Využívá se klasifikační stupnice, bodové hodnocení nebo jejich kombinace. Hodnoceny jsou jak vědomosti, tak praktické dovednosti.

Vědomosti jsou ověřovány průběžně po celý školní rok. Žák je hodnocen formou ústního i písemného zkoušení, zpracování grafických prací. Hodnocena je i úroveň plnění samostatných úkolů.

Učební osnova volitelného předmětu: Aplikovaná matematika

Matematické vzdělání (volitelný předmět)				
Předmět / ročník	I.	II.	III.	IV.
Aplikovaná matematika	0	0	0	1

4. ročník

Výsledky vzdělávání	Učivo	HD
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopí souvislost mezi integrálem a derivací - zvládá integraci základních funkcí - využívá metody substituční, per-partes a parciálních zlomků pro řešení integrálů - seznámí se s podstatou určitého integrálu - aplikuje integrální počet na řešení technických úloh 	<p>1 Integrální počet</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice integrálu - integrace základních funkcí - integrační metody - určitý integrál - užití určitého integrálu 	14
<ul style="list-style-type: none"> - řeší běžné technické úlohy - zvládá vyjádření neznámé z technických vzorců nezbytných pro řešení praktických úloh - chápe funkci jako grafické vyjádření závislosti, dokáže graf využít k řešení úloh - aplikuje rovnice a nerovnice na řešení technických úloh - zvládá výpočet obsahů složitějších obrazců - zvládá výpočet povrchů a objemů složitějších těles - aplikuje analytickou geometrii na řešení technických úloh - využívá znalostí o posloupnostech v praktických úlohách - řeší příklady z běžného života i z technické praxe za pomoci kombinatoriky 	<p>2 Aplikace SŠ matematiky na řešení technických úloh</p> <ul style="list-style-type: none"> - aritmetika (operace s čísly) - algebra (výrazy s proměnnými) - funkce - rovnice a nerovnice - planimetrie - stereometrie - analytická geometrie v rovině - posloupnosti - kombinatorika 	12

<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s využitím pravděpodobnosti nejen v technice, ale i v dalších přírodovědných oborech - umí pracovat se statistickými daty - aplikuje znalosti z finanční matematiky na praktické úlohy	<ul style="list-style-type: none"> - pravděpodobnost - statistika - finanční matematika	
---	--	--

HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Prospěch žáka v průběhu klasifikačního období se posuzuje podle kritérií a hledisek uvedených v klasifikačním řádu, který je součástí školního řádu.

Na začátku školního roku je žák seznámen vyučujícím s cílem vzdělávání a kritérii hodnocení. Žák má povinnost v klasifikačním období splnit všechny učitelem požadované složky klasifikace. Při hodnocení žáků se v souladu s požadavky školního vzdělávacího programu hodnotí:

- úplnost osvojení požadovaných znalostí,
- schopnost ověřovat si získané poznatky,
- uplatňování získaných znalostí a dovedností při řešení úkolů,
- samostatnost a tvořivost,
- schopnost odhalit problém,
- získat informace k jeho řešení, navrhnout řešení,
- aktivitu v přístupu k získávání znalostí a dovedností,
- kvalitu ústního i písemného projevu,
- úroveň používání odborné terminologie,
- schopnost samostatného studia,
- přínos při týmové práci,
- sebehodnocení žáka.

Při hodnocení práce žáka učitel zohledňuje vzhledem k charakteru vyučovacího předmětu:

- připravenost, aktivní zapojení ve škole,
- týmovou spolupráci,
- výsledky ústního a písemného zkoušení,
- praktické dovednosti,
- domácí přípravu,
- prezentaci samostatné práce,
- předmětové portfolio,
- změny v rozvoji osobnosti žáka,
- individuální předpoklady a možnosti žáka.

Vyučující používá v průběhu pololetí sumativní i formativní hodnocení, které poskytuje žákům zpětnou vazbu o jejich výkonu a prospěchu a vyučující podporuje žákovu motivaci k učení:

- objektivním hodnocením, přiměřenou náročností a pedagogickým taktům vůči žákovi,
- poskytnutím možnosti dosažení úspěšnějšího hodnocení, rovnoměrným rozvrháváním zkoušek v klasifikačním období,

- oznamováním výsledku každého hodnocení – po ústním vyzkoušení okamžitě, výsledků písemných prací do 10 pracovních dnů, slohových prací do 15 pracovních dnů,
- poukázáním na klady i nedostatky hodnocených výsledků vzdělávání, průběžným zapisováním známek do informačního systému školy,
- rozvíjením dovednosti sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou upraveny metody hodnocení tak, aby plně respektovaly doporučení Pedagogicko-psychologické poradny, případně odborného lékaře.

Po ukončení pololetí je žákovi vydáno vysvědčení. Za 1. pololetí lze vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKE SE SVP A NADANÝCH

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně lze uplatnit i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a nemají normovanou finanční náročnost. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně může škola nebo školské zařízení uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb (dále jen vyhláška).

Různé druhy nebo stupně podpůrných opatření lze kombinovat za podmínek daných školským zákonem a vyhláškou. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP a IVP zpracovává škola.

Při poskytování podpůrných opatření je možné zohlednit také § 67 odst. 2 školského zákona, který uvádí, že ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu. Žák uvedený v § 16 odst. 9 školského zákona může být uvolněn (nebo nemusí být hodnocen) také z provádění některých činností, ovšem nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa. Žák nemůže být uvolněn z odborných teoretických ani praktických předmětů nezbytných pro dosažení odborných kompetencí a výsledků vzdělávání vymezených příslušným RVP a ŠVP, z předmětů propedeutických pro odborné vzdělávání ani z předmětů a obsahových částí závěrečné nebo maturitní zkoušky.

V případě potřeby škola nabídne žákovi taková podpůrná opatření, která mu umožní zvládnout odborné vzdělávání v celém rozsahu a úspěšně vykonat maturitní zkoušku. Úpravu podmínek závěrečné a maturitní zkoušky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami stanoví příslušné prováděcí předpisy včetně vyhlášky č. 27/2016 Sb. Žákovi, který nemůže zvládnout vzdělávání v daném oboru vzdělání z vážných zdravotních nebo jiných důvodů, škola nabídne po poradě se školským poradenským zařízením a zákonnými zástupci jiný, pro něj vhodnější obor vzdělání.

Žákům mohou být podle jejich potřeb a na doporučení školského poradenského zařízení poskytnuty i další druhy podpůrných opatření, zejména využití asistenta pedagoga, služby speciálního pedagoga, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící, kompenzační pomůcky, úprava organizace výuky nebo úprava podmínek přijímání a ukončování vzdělávání.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazena do IVP speciálně pedagogická intervence nebo pedagogická

intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky. Časová dotace na tyto předměty je poskytována nad rámec časové dotace stanovené RVP. Podle potřeb žáků lze zvolit odlišnou délku vyučovací hodiny, pokud to umožňuje RVP. Ve výjimečných případech může ředitel školy vzdělávání prodloužit, nejvýše však o dva školní roky.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření (PLPP)

Při zjištění obtíží žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce. Nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka, zpracuje škola plán pedagogické podpory.

Plán pedagogické podpory vytváří výchovný poradce ve spolupráci s pracovníky poradenských služeb školy, s třídním učitelem a vyučujícími jednotlivých předmětů. PLPP je v písemné podobě veden, evidován a vyhodnocován v dokumentaci školy způsobem stanoveným vnitřním předpisem školy. S plánem pedagogické podpory jsou seznámeni žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Seznámení potvrdí svým podpisem.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně výchovný poradce a třídní učitel průběžně vyhodnocují ve spolupráci s ostatními vyučujícími. Plán pedagogické podpory je podle potřeby aktualizován. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí jejich účinnost. Pokud jsou opatření nedostatečná, doporučí škola zákonnému zástupci využití služeb školského poradenského zařízení. v případě dostatečnosti opatření škola pokračuje v jejich realizaci.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka podle individuálního vzdělávacího plánu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle IVP. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění zajistí zpracování IVP.

Za tvorbu IVP a spolupráci se školským poradenským zařízením odpovídá výchovný poradce. IVP je vytvářen ve spolupráci s pracovníky poradenských služeb školy, s třídním učitelem a vyučujícími jednotlivých předmětů. Individuální vzdělávací plán vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení.

IVP je v písemné podobě veden, evidován a vyhodnocován v dokumentaci školy způsobem stanoveným vnitřním předpisem školy. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce. Zákonný zástupce stvrdí seznámení podpisem informovaného souhlasu. Poskytování podpůrných opatření je průběžně vyhodnocováno a IVP je podle potřeby aktualizován. Školské poradenské zařízení nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.

Stejný postup je uplatňován i v případě, že zákonný zástupce vyhledá pomoc školského poradenského zařízení bez vyzvání školy.

Žáci ze sociálně znevýhodněného prostředí

Žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí škola poskytuje podle jejich potřeb zejména zapůjčení učebnic a pomůcek, digitální studijní materiály, individuální konzultace, podporu při adaptaci na školní prostředí, spolupráci se zákonnými zástupci, spolupráci s dalšími institucemi, v odůvodněných

případech také s orgánem sociálně-právní ochrany dětí, prevenci školní neúspěšnosti a podporu začlenění do třídního kolektivu.

Systém péče o žáky se SVP

Cílem poradenských služeb školy je především zkvalitňování sociálního klimatu školy, vytváření bezpečného a podnětného prostředí pro vzdělávání a realizaci preventivních aktivit zaměřených na podporu zdravých vztahů, předcházení školní neúspěšnosti a rizikovému chování. Poradenské služby jsou poskytovány nejen žákům a jejich zákonným zástupcům, ale také pedagogickým pracovníkům přímo ve škole.

Koordinaci podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťují pracovníci poradenských služeb školy, zejména výchovný poradce, ve spolupráci s třídními učiteli, vyučujícími, vedením školy a školskými poradenskými zařízeními. Ředitel školy odpovídá za poskytování poradenských služeb ve škole a jejich organizaci.

Škola stanovuje pravidla tvorby plánu pedagogické podpory, pravidla tvorby individuálního vzdělávacího plánu, systém spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, systém vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a systém vyhodnocování poskytované podpory.

Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků

V souladu s § 17 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů, a v návaznosti na vyhlášku č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, vytváří škola podmínky pro systematický rozvoj nadání a schopnosti žáků. Cílem je umožnit žákům rozvíjet jejich potenciál a podporovat jejich individuální vzdělávací potřeby.

Součástí vzdělávací strategie školy je zároveň vytváření podpůrného, bezpečného a motivujícího vzdělávacího prostředí pro všechny žáky v souladu se zásadami vzdělávání vymezenými školským zákonem, tedy i pro žáky, kteří nejsou nadaní, mimořádně nadaní ani žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, a to s cílem podporovat jejich osobnostní rozvoj, studijní úspěšnost a pozitivní sociální klima školy.

Vymezení nadaného a mimořádně nadaného žáka

Za nadaného žáka se považuje žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň schopností nebo dovedností v jedné či více oblastech, zejména v oblasti rozumových schopností, uměleckých, pohybových, manuálních nebo sociálních dovedností.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož schopnosti dosahují mimořádné úrovně a projevují se vysokou mírou tvořivosti v jedné nebo více oblastech činností. Identifikace mimořádného nadání a vzdělávacích potřeb žáka probíhá ve spolupráci školy a školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Identifikace nadaných žáků

Nadání žáci mohou být identifikováni zejména na základě pedagogického pozorování učitelů, výsledků vzdělávání a školních výkonů, účasti a úspěšnosti v soutěžích a projektech, podnětů zákonných zástupců.

Na identifikaci a podpoře nadaných žáků se podílí zejména třídní učitel, vyučující jednotlivých předmětů a pracovníci zajišťující poradenské služby školy, zejména výchovný poradce. Ředitel školy odpovídá za poskytování poradenských služeb ve škole a jejich organizaci.

Formy podpory nadaných žáků

Nadání, případně mimořádné nadání žáka se může projevit také v dalších oblastech. Může se jednat například o nadání vztahující se k výkonům specifických manuálních nebo kognitivních činností, které žák v předchozím vzdělávání nevykonával, protože nebyly předmětem vzdělávání, a tento typ nadání proto nemohl být dříve identifikován. Může se jednat také o žáky vysoce motivované ke studiu určitého oboru nebo k profesnímu směřování v technických či jiných odborných oblastech.

Škola proto věnuje těmto žákům zvýšenou pozornost a podporuje rozvoj jejich nadání prostřednictvím vhodných pedagogických postupů a podpůrných opatření.

Škola vytváří podmínky pro rozvoj nadání žáků zejména prostřednictvím individuálního přístupu ve výuce, rozšiřování a prohlubování učiva, zadávání náročnějších úkolů a samostatných projektů, zapojování žáků do soutěží, olympiád a odborných aktivit, účasti na projektových dnech, odborných exkurzích a stážích, spolupráce s odbornými institucemi, firmami nebo vysokými školami, možnosti zapojení do aktivit nad rámec výuky.

Podpora může zahrnovat také rozšíření obsahu vzdělávání nad rámec rámcových a školních vzdělávacích programů, vytváření skupin nadaných žáků napříč ročníky nebo umožnění účasti ve výuce ve vyšším ročníku. Škola může dále podporovat rozvoj nadání prostřednictvím spolupráce s odbornými institucemi, vyššími odbornými školami nebo vysokými školami, například formou odborných seminářů, projektů nebo stáží na odborných pracovištích. Žáci se mohou rovněž zapojovat do studijních pobytů nebo mezinárodních vzdělávacích programů.

V případě mimořádného nadání může být vzdělávání žáka organizováno také formou individuálního vzdělávacího plánu, obohacování nebo rozšiřování vzdělávacího obsahu, účasti ve výuce ve vyšším ročníku, přechodu do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě vykonané zkoušky (§ 17 odst. 3 školského zákona).

Podpůrná opatření

Podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků je realizována prostřednictvím podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáka.

V případě potřeby škola zpracuje plán pedagogické podpory (PLPP) nebo individuální vzdělávací plán (IVP) na základě doporučení ŠPZ. PLPP a IVP jsou vedeny v písemné podobě, evidovány a vyhodnocovány v dokumentaci školy způsobem stanoveným vnitřním předpisem školy.

Postup školy při poskytování podpory nadanému žákovi

Pokud vyučující identifikuje u žáka projevy nadání, informuje třídního učitele a výchovného poradce. Ve spolupráci s pracovníky zajišťujícími poradenské služby školy může být žákovi zpracován plán pedagogické podpory.

Plán pedagogické podpory zpracovává vyučující ve spolupráci s třídním učitelem a výchovným poradcem. S plánem jsou seznámeni žák, zákonný zástupce a všichni pedagogičtí pracovníci, kteří se na jeho realizaci podílejí, seznámení potvrdí svým podpisem.

Účinnost poskytovaných podpůrných opatření je průběžně vyhodnocována. Nejpozději po třech měsících škola posoudí, zda přijatá opatření vedou k naplnění stanovených cílů, případně doporučí další opatření a úpravy.

Individuální vzdělávací plán

Na základě doporučení ŠPZ může být mimořádně nadanému žákovi povoleno vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději do jednoho měsíce od doručení doporučení poradenského zařízení. Na jeho tvorbě se podílí výchovný poradce, třídní učitel a vyučující jednotlivých předmětů. Poskytovaná podpůrná opatření jsou průběžně vyhodnocována a individuální vzdělávací plán je podle potřeby aktualizován. Škola nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.

S individuálním vzdělávacím plánem jsou seznámeni všichni vyučující, žák i zákonný zástupce, seznámení potvrdí svým podpisem. Poskytovaná podpůrná opatření jsou průběžně vyhodnocována a podle potřeby upravována.

Evaluace podpory nadaných žáků

Škola pravidelně vyhodnocuje podporu nadaných žáků zejména prostřednictvím: hodnocení účasti žáků v soutěžích a projektech, vyhodnocení realizovaných aktivit, projednání na pedagogických radách, plánování dalších aktivit pro rozvoj nadání.

Škola systematicky sleduje a podporuje rozvoj nadaných a mimořádně nadaných žáků v souladu s individuálními potřebami a doporučeními poradenských služeb školy. Podporu doplňuje možností zapojení žáků do odborných stáží, spolupráce s firmami a institucemi, účasti na odborných a mezinárodních programech. Součástí podpory je také kariérové poradenství, které pomáhá žákům při volbě dalšího vzdělávání a profesního směřování.

ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

Tento školní vzdělávací program nabývá účinnosti dne 1. 9. 2025. Dnem nabytí účinnosti se ruší předchozí verze školního vzdělávacího programu pro obor 23-41-M/01 Strojírenství, pokud škola nestanoví přechodná ustanovení pro dobíhající ročníky.

Školní vzdělávací program byl projednán v pedagogické radě dne: 25. 6. 2025

Školní vzdělávací program vydal ředitel školy dne: 28. 8. 2025